

Eestikeelne väljaanne

Õigusaktid

59. aastakäik

29. november 2016

Sisukord

II Muud kui seadusandlikud aktid

RAHVUSVAHELISED LEPINGUD

- ★ Nõukogu otsus (EL) 2016/2079, 29. september 2016, ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Uus-Meremaa vahelise suhteid ja koostööd käsitleva partnerluslepingu Euroopa Liidu nimel allakirjutamise ja selle ajutise kohaldamise kohta 1
- Ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Uus-Meremaa vaheline suhteid ja koostööd käsitlev partnerlusleping 3
- ★ TIR-märkmike alusel toimuva rahvusvahelise kaubaveo tollikonventsiooni (1975. aasta TIR-konventsioon) muudatus 31

MÄÄRUSED

- ★ Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2016/2080, 25. november 2016, millega avatakse lõssipulbri müük hankemenetluse teel 45
- ★ Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2016/2081, 28. november 2016, millega kehtestatakse uuesti lõplik dumpinguvastane tollimaks Hiina Rahvavabariigist pärit ja äriühingu Yuanping Changyuan Chemicals Co. Ltd toodetud oksaalhappe impordi suhtes 48

OTSUSED

- ★ Nõukogu otsus (ÜVJP) 2016/2082, 28. november 2016, millega muudetakse ühismeedet 2008/851/ÜVJP, mis käsitleb Euroopa Liidu sõjalist operatsiooni Somaalia ranniku lähedal aset leidvate piraatlusjuhtumite ja relvastatud röövimiste tõkestamiseks, ennetamiseks ja ohjamiseks 53
- ★ Nõukogu otsus (ÜVJP) 2016/2083, 28. november 2016, millega muudetakse otsust 2014/486/ÜVJP, mis käsitleb Euroopa Liidu nõuandemissiooni Ukraina tsiviiljulgeoleku sektori reformiks (EUAM Ukraine) 55

★ Komisjoni otsus (EL) 2016/2084, 10. juuni 2016, riigiabi SA.38132 (2015/C) (ex 2014/NN) kohta – äriühingule Arfea avaliku teenindamise kohustuse täitmise eest makstud lisahüvitis (teatavaks tehtud numbri C(2016) 3472 all) ⁽¹⁾	57
★ Komisjoni rakendusotsus (EL) 2016/2085, 28. november 2016, milles käsitletakse teatavaid ajutisi kaitsemeetmeid seoses alatüüpi H5N8 kuuluva viiruse põhjustatud kõrge patogeensusega linnugripiga Madalmaades (teatavaks tehtud numbri C(2016) 7851 all)	76
★ Komisjoni rakendusotsus (EL) 2016/2086, 28. november 2016, milles käsitletakse teatavaid ajutisi kaitsemeetmeid seoses alatüüpi H5N8 kuuluva viiruse põhjustatud kõrge patogeensusega linnugripiga Rootsis (teatavaks tehtud numbri C(2016) 7852 all)	80

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

RAHVUSVAHELISED LEPINGUD

NÕUKOGU OTSUS (EL) 2016/2079,

29. september 2016,

ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Uus-Meremaa vahelise suhteid ja koostööd käsitleva partnerluslepingu Euroopa Liidu nimel allakirjutamise ja selle ajutise kohaldamise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artiklit 37,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 207 ja artikli 212 lõiget 1 koostoimes artikli 218 lõikega 5 ja artikli 218 lõike 8 teise lõiguga,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ühisetepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) 25. juunil 2012 andis nõukogu komisjonile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale loa alustada Uus-Meremaaga läbirääkimisi raamlepingu sõlmimiseks, et asendada 21. septembri 2007. aasta ühisdeklaratsioon Euroopa Liidu ja Uus-Meremaa vaheliste suhete ja koostöö kohta.
- (2) Läbirääkimised ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Uus-Meremaa vahelise suhteid ja koostööd käsitleva partnerluslepingu (edaspidi „leping“) üle lõppesid edukalt 30. juulil 2014. Leping kajastab nii tihedaid ajaloolisi suhteid kui ka lepinguosaliste üha tugevamaks muutuvaid sidemeid ning nende soovi tõhustada ja laiendada oma suhteid kaugeleulatuvalt ja uuenduslikult.
- (3) Lepingu artiklis 58 on sätestatud, et liit ja Uus-Meremaa võivad kohaldada kuni lepingu jõustumiseni ajutiselt teatavaid lepingu sätteid, mille lepinguosalisel on ühiselt kindlaks määranud.
- (4) Seetõttu tuleks leping liidu nimel alla kirjutada ja selle teatavaid sätteid tuleks ajutiselt kohaldada kuni lepingu sõlmimiseks vajalike menetluste lõpuleviimiseni,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Uus-Meremaa vahelise suhteid ja koostööd käsitleva partnerluslepingu liidu nimel allakirjutamiseks antakse luba, eeldusel et nimetatud leping sõlmitakse.

Lepingu tekst on lisatud käesolevale otsusele.

Artikkel 2

Kuni lepingu jõustumiseni ja kooskõlas selle artikliga 58, sõltuvalt selles ette nähtud teadetest, kohaldatakse liidu ja Uus-Meremaa vahel lepingu järgmisi sätteid ajutiselt, kuid ainult ulatuses, milles need käsitlevad liidu pädevusse kuuluvaid küsimusi, sealhulgas liidu pädevus kujundada ja viia ellu ühist välis ja julgeolekupoliitikat ⁽¹⁾:

- artikkel 3 („Dialoog“);
- artikkel 4 („Koostöö piirkondlikes ja rahvusvahelistes organisatsioonides“);
- artikkel 5 („Poliitiline dialoog“);
- artikkel 53 („Ühiskomitee“), v.a lõike 3 punktid g ja h, ning
- X jaotis („Lõppsätted“), v.a artikkel 57 ning artikli 58 lõiked 1 ja 3 ulatuses, mida on vaja selleks, et tagada käesolevas artiklis nimetatud lepingu sätete ajutine kohaldamine.

Artikkel 3

Nõukogu eesistujal on õigus määrata isik(ud), kes on volitatud lepingule liidu nimel alla kirjutama.

Artikkel 4

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmisele järgneval päeval.

Brüssel, 29. september 2016

Nõukogu nimel
eesistuja
P. ŽIGA

⁽¹⁾ Nõukogu peasekretariaat avaldab artiklis 2 osutatud lepingu sätete ajutise kohaldamise kuupäeva *Euroopa Liidu Teatajas*.

Ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Uus-Meremaa vaheline suhteid ja koostööd käsitlev

PARTNERLUSLEPING

EUROOPA LIIT, edaspidi „liit“,

ja

BELGIA KUNINGRIIK,

BULGAARIA VABARIIK,

TŠEHHI VABARIIK,

TAANI KUNINGRIIK,

SAKSAMAA LIITVABARIIK,

EESTI VABARIIK,

IIRIMAA,

KREEKA VABARIIK,

HISPAANIA KUNINGRIIK,

PRANTSUSE VABARIIK,

HORVAATIA VABARIIK,

ITAALIA VABARIIK,

KÜPROSE VABARIIK,

LÄTI VABARIIK,

LEEDU VABARIIK,

LUKSEMBURGI SUURHERTSOGIRIIK,

UNGARI,

MALTA VABARIIK,

MADALMAADE KUNINGRIIK,

AUSTRIA VABARIIK,

POOLA VABARIIK,

PORTUGALI VABARIIK,

RUMEENIA,

SLOVEENIA VABARIIK,

SLOVAKI VABARIIK,

SOOME VABARIIK,

ROOTSI KUNINGRIIK,

SUURBRITANNIA JA PÕHJA-IIRI ÜHENDKUNINGRIIK,

kes on Euroopa Liidu liikmesriigid, edaspidi „liikmesriigid“,

ühelt poolt ning

UUS-MEREMAA

teiselt poolt,

edaspidi „lepinguosalised“,

TUNNISTADES ühiseid väärtusi ning tihedaid ajaloolisi, poliitilisi, majandus- ja kultuurisidemeid,

TUNDES HEAMEELT edusammude üle, mis on tehtud vastastikku kasulike suhete arendamisel pärast seda, kui 21. septembril 2007 võeti vastu ühisdeklaratsioon Euroopa Liidu ja Uus-Meremaa vaheliste suhete ja koostöö kohta,

KINNITADES VEEL KORD oma kohustust lähtuda Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja (edaspidi „ÜRO põhikiri“) eesmärkidest ja põhimõtetest ning tugevdada Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (edaspidi „ÜRO“) rolli,

KINNITADES VEEL KORD oma kohustust järgida demokraatia põhimõtteid ja inimõigusi, nagu need on sätestatud inimõiguste ülddeklaratsioonis ja muudes asjakohastes rahvusvahelistes inimõigusi käsitlevates dokumentides, ning õigusriigi põhimõtteid ja head valitsemistava,

TUNNISTADES Uus-Meremaa valitsuse erilist pühendumist Waitangi lepingu põhimõtetele,

RÕHUTADES oma suhete ulatuslikkust ja nende edendamiseks sidusa raamistiku loomise tähtsust,

VÄLJENDADES ühist tahet arendada oma suhted tugevdatud partnerluseks,

KINNITADES soovi tihendada ja arendada poliitilist dialoogi ja koostööd,

OLLES OTSUSTANUD kindlustada, süvendada ja mitmekesistada vastastikust kasu silmas pidades koostööd vastastikust huvi pakkuvates valdkondades kahepoolisel, piirkondlikul ja üleilmsel tasandil,

TUNNISTADES vajadust tõhustada koostööd õiguse, vabaduse ja turvalisuse valdkonnas,

TUNNISTADES soovi edendada kestlikku arengut majandus-, sotsiaal- ja keskkonnavaldkonnas,

TUNNISTADES LISAKS ühist huvi edendada vastastikust mõistmist ja tugevaid inimestevahelisi sidemeid, sealhulgas turismi kaudu, vastastikuste kokkulepete kaudu, mis võimaldavad noortel käia teistes riikides ning kasutada sealseid töötamis- või õppimisvõimalusi, ning teiste lühiajaliste külastäikude kaudu,

KINNITADES VEEL KORD oma kindlat tahet edendada majanduskasvu, maailmamajanduse juhtimist, finantsstabiilsust ja tõhusat mitmepoolsust,

KINNITADES VEEL KORD oma tahet teha koostööd rahvusvahelise rahu ja julgeoleku edendamisel,

TUGINEDS liidu ja Uus-Meremaa vahel sõlmitud lepingutele, eeskätt kriisiohje, teaduse ja tehnoloogia, lennuteenuste, vastavushindamismenetluste ja sanitaarmedetmete vallas,

MÄRKIDES, et kui lepinguosalised otsustavad käesoleva lepingu raames sõlmida vabadusel, turvalisusel ja õiglusel rajanevat ala hõlmavad erilepingud, mis tuleb liidul sõlmida vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu kolmanda osa V jaotisele, on selliste lepingute sätted Ühendkuningriigi ja/või Iirimaa suhtes siduvad vaid juhul, kui Ühendkuningriik ja/või Iirimaa ning liit, võttes arvesse oma varasemaid kahepoolseid suhteid, teatavad samaaegselt Uus-Meremaale, et sellised lepingud on muutunud Ühendkuningriigi ja/või Iirimaa suhtes siduvaks, kuna neid riike käsitletakse Euroopa Liidu osana kooskõlas Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolliga nr 21 Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õiglusel rajaneva ala suhtes. Ka edaspidised ELi-sisesed meetmed, mida võetakse käesoleva lepingu täitmiseks vastavalt eespool osutatud V jaotisele, on Ühendkuningriigi ja/või Iirimaa suhtes siduvad vaid juhul, kui nad on teatanud kooskõlas protokolliga 21 oma soovist sellistes meetmetes osaleda või need heaks kiita. Märkides ühtlasi, et sellised tulevased lepingud ja edaspidised ELi-sisesed meetmed kuuluvad nimetatud aluslepingutele lisatud Taani seisukoha käsitleva protokolliga nr 22 kohaldamisalasse,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

I JAOTIS

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Lepingu eesmärk

Käesoleva lepingu eesmärk on tugevdada lepinguosaliste vahelist partnerlust ning süvendada ja tõhustada muu hulgas kõrgetasemelise dialoogi tihendamise kaudu koostööd vastastikust huvi pakkuvates küsimustes, kajastades ühiseid väärtusi ja põhimõtteid.

Artikkel 2

Koostöö alus

1. Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma kohustust järgida demokraatia põhimõtteid, inimõigusi ja põhivabadusi ning õigusriigi põhimõtet ja head valitsemistava.

Inimõiguste ülddeklaratsioonis ja muudes asjakohastes rahvusvahelistes inimõigusi käsitlevates dokumentides sätestatud demokraatia põhimõtete, inimõiguste ja põhivabaduste ning õigusriigi põhimõtte austamine on aluseks lepinguosaliste sise- ja välispoliitikale ning moodustab käesoleva lepingu olulise osa.

2. Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma kohustust lähtuda ÜRO põhikirjast ja selles väljendatud ühistest väärtustest.

3. Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma tahet edendada kestlikku arengut ja majanduskasvu selle kõikides mõõtmetes, aidata kaasa rahvusvaheliselt kokku lepitud arengueesmärkide saavutamisele ja teha koostööd üleilmsete keskkonnaprobleemide, sealhulgas kliimamuutuste leevendamiseks.

4. Lepinguosalised rõhutavad oma ühist tahet muuta oma kahepoolsed suhted veelgi ulatuslikumaks, laiendades ja süvendades neid muu hulgas erilepingute ja -kokkulepete sõlmimisega.

5. Käesoleva lepingu rakendamine tugineb dialoogi, vastastikuse austuse, võrdse partnerluse, üksmeele ja rahvusvahelise õiguse austamise põhimõttele.

Artikkel 3

Dialoog

1. Lepinguosalised lepivad kokku, et edendavad korrapäraselt dialoogi kõikides käesoleva lepinguga hõlmatud valdkondades, pidades silmas lepingu eesmärgi saavutamist.

2. Lepinguosaliste dialoog toimub igal tasandil kontaktide, kogemuste vahetamise ja konsultatsioonide kaudu eelkõige järgmistes vormides:

- a) riigipeade ja valitsusjuhtide tasandil toimuvad korrapärased kohtumised, mida korraldatakse siis, kui lepinguosalisel peavad seda vajalikuks;
- b) ministrite tasandil toimuvad konsultatsioonid ja külaskäigud, mida korraldatakse lepinguosaliste kindlaks määratavatel puhkudel ja kohtades;
- c) korrapärased konsultatsioonid välisministrite tasandil, mis toimuvad võimaluse korral igal aastal;
- d) kohtumised kõrgemate ametnike tasandil, et pidada konsultatsioone vastastikust huvi pakkuvates küsimustes, või teabekoosolekud ja koostöö seoses olulise riikliku või rahvusvahelise arenguga;

- e) valdkondlikud dialoogid ühist huvi pakkuvates küsimustes ning
- f) Euroopa Parlamendi ja Uus-Meremaa parlamendi delegatsioonide vahetamine.

Artikkel 4

Koostöö piirkondlikes ja rahvusvahelistes organisatsioonides

Lepinguosalised kohustuvad tegema koostööd, vahetades arvamusi vastastikust huvi pakkuvates poliitikaküsimustes ning jagades vajaduse korral oma seisukohtade kohta teavet foorumitel ja organisatsioonides nii piirkondlikul kui ka rahvusvahelisel tasandil.

II JAOTIS

POLIITILINE DIALOOG JA KOOSTÖÖ VÄLISPOLIITIKA JA JULGEOLEKU KÜSIMUSTES

Artikkel 5

Poliitiline dialoog

Lepinguosalised lepivad kokku, et edendavad oma korrapärasest poliitilisest dialoogist kõigidel tasanditel, eriti selleks, et arutada käesolevas jaotises käsitletud ühist huvi pakkuvaid teemasid ja tugevdada ühist arusaama rahvusvahelistest küsimustest. Lepinguosalised lepivad kokku, et käesoleva jaotise kohaldamisel tähendab mõiste „poliitiline dialoog“ kas ametlikku või mitteametlikku kogemuste vahetamist ja konsulteerimist ükskõik millisel valitsustasandil.

Artikkel 6

Pühendumine demokraatia põhimõtetele, inimõigustele ja õigusriigi põhimõtetele

Eesmärgiga edendada lepinguosaliste ühist pühendumist demokraatia põhimõtete, inimõiguste ja õigusriigi põhimõtte järgimisele, lepivad lepinguosalised kokku, et nad:

- a) toetavad demokraatlike väärtuste, inimõiguste ja õigusriigi põhimõttega seotud aluspõhimõtteid, sealhulgas mitmepoolsetel foorumitel, ning
- b) teevad koostööd demokraatia põhimõtete, inimõiguste ja õigusriigi põhimõtte praktilisel edendamisel ning asjakohasel juhul koordineerivad seda, sealhulgas kolmandates riikides.

Artikkel 7

Kriisiohje

Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma tahet teha koostööd rahvusvahelise rahu ja julgeoleku edendamisel, muu hulgas 18. aprillil 2012 Brüsselis alla kirjutatud Uus-Meremaa ja Euroopa Liidu lepingu kaudu, millega kehtestatakse raamistik Uus-Meremaa osalemiseks Euroopa Liidu kriisiohjamisoperatsioonides.

Artikkel 8

Massihävitusrelvade leviku tõkestamine

1. Lepinguosalised on seisukohal, et massihävitusrelvade ja nende kandevahendite levik nii riiklikul kui ka mitteriiklikul tasandil on üks kõige tõsisemaid ohte rahvusvahelisele rahule ja julgeolekule. Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma kohustust järgida ja igati täita riiklikul tasandil seniseid desarmeerimist ja massihävitusrelvade leviku tõkestamist käsitlevate rahvusvaheliste lepingute ja kokkulepete kohaseid kohustusi ning muid asjakohaseid rahvusvahelisi kohustusi. Lepinguosalised lepivad kokku, et teevad koostööd massihävitusrelvade ja nende kandevahendite leviku tõkestamiseks ja aitavad sellele kaasa. Lepinguosalised lepivad kokku, et kõnealune säte on käesoleva lepingu oluline osa.

2. Lepinguosalised lepivad kokku ka koostöös massihävitusrelvade ja nende kandevahendite leviku tõkestamiseks ning aitavad sellele kaasa:
 - a) võttes vastavalt vajadusele meetmeid kõikide muude asjakohaste rahvusvaheliste dokumentide allakirjutamiseks, ratifitseerimiseks või nendega ühinemiseks ja nende täielikuks rakendamiseks;
 - b) säilitades tõhusa riikliku ekspordikontrollisüsteemi nii massihävitusrelvadega seotud kaupade transiidi kui ka ekspordi kontrollimiseks, sealhulgas massihävitusrelvadega seotud kahesuguse kasutusega tehnoloogia lõppkasutuse jälgimiseks, ning kehtestades ekspordikontrolli eeskirjade rikkumise eest tõhusad karistused.
3. Lepinguosalised lepivad kokku, et alustavad neis küsimustes korrapäraselt poliitilist dialoogi.

Artikkel 9

Väike- ja kergrelvad

1. Lepinguosalised tunnistavad, et väike- ja kergrelvade, sealhulgas nende laskemoona ebaseaduslik tootmine, vahendamine ja levitamine ning nende ülemäärane varumine, puudulik haldamine, ladude ebapiisav turvamine ja kontrollimatu levik on endiselt tõsiseks ohuks rahvusvahelisele rahule ja julgeolekule.
2. Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma kavatsust järgida ja igati täita oma kohustust tegeleda kehtivate rahvusvaheliste lepingute ja ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide kohaselt väike- ja kergrelvade, sealhulgas nende laskemoona ebaseadusliku kaubanduse probleemiga, samuti oma kohustusi, mis on võetud selles valdkonnas kohaldatavate muude rahvusvaheliste instrumentide, näiteks väike- ja kergrelvade salakaubanduse kõikide aspektide ennetamist, tõkestamist ja likvideerimist käsitleva ÜRO tegevusprogrammi raames.
3. Lepinguosalised kohustuvad tegema koostööd ning tagama koordineerimise ja vastastikuse täiendavuse oma jõupingutustes, mille eesmärk on tegeleda väike- ja kergrelvade, sealhulgas nende laskemoona ebaseadusliku kaubanduse probleemiga üleilmsel, piirkondlikul, allpiirkondlikul ja riiklikul tasandil; samuti lepivad nad kokku neile küsimustele pühendatud korrapärase dialoogi alustamises.

Artikkel 10

Rahvusvaheline Kriminaalkohus

1. Lepinguosalised kinnitavad veel kord, et kõige raskemad, kogu rahvusvahelises üldsuses muret tekitavad kuriteod ei tohi jääda karistamata ja et niisuguste tegude eest vastutusele võtmine tuleb tagada kas riiklikul või rahvusvahelisel tasandil, sealhulgas Rahvusvahelise Kriminaalkohtu kaudu.
2. Rahu ja rahvusvahelise õiguse mõistmise tugevdamise eesmärgil kinnitavad lepinguosalised täiendavalt oma kavatsust:
 - a) astuda samme Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuudi (edaspidi „Rooma statuut“) ja vajaduse korral sellega seotud dokumentide rakendamiseks;
 - b) jagada oma piirkondlike partneritega kogemusi Rooma statuudi ratifitseerimiseks ja rakendamiseks vajalike õiguslike kohanduste vastuvõtmise kohta ning
 - c) teha koostööd, et edendada Rooma statuudi üldkehtivust ja kõikehõlmavust.

Artikkel 11

Koostöö terrorismivastase võitluse valdkonnas

1. Lepinguosalised kinnitavad veel kord, et on tähtis võidelda terrorismi vastu, järgides igati õigusriigi põhimõtet, rahvusvahelist õigust, eelkõige ÜRO põhikirja ja asjakohaseid ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone, inimõigusi käsitlevat õigust, pagulasõigust ja rahvusvahelist humanitaarõigust.

2. Selles raamistikus ja võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 8. septembri 2006. aasta resolutsioonis 60/288 sisalduvat ÜRO ülemaailmset terrorismivastast strateegiat, lepivad lepinguosalised kokku, et teevad koostööd terrorismi ennetamisel ja tõkestamisel, eelkõige:

- a) ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide 1267, 1373 ja 1540 ning muude asjakohaste ÜRO resolutsioonide ja rahvusvaheliste dokumentide täieliku rakendamise raames;
- b) vahetades kooskõlas kohaldatava rahvusvahelise ja riigisisese õigusega teavet terrorirühmituste ja nende toetusvõrgustike kohta;
- c) vahetades arvamusi järgmistel teemadel:
 - i) terrorismivastases võitluses, sealhulgas tehnilistes valdkondades ja koolitusvaldkonnas kasutatavad vahendid ja meetodid,
 - ii) terrorismi ennetamine ja
 - iii) inimõiguste kaitse parimad tavad terrorismivastases võitluses;
- d) tehes koostööd rahvusvahelise konsensuse süvendamiseks terrorismivastase võitluse ja selle normatiivse raamistiku suhtes ning töötades selle nimel, et leppida võimalikult kiiresti kokku rahvusvahelise terrorismivastase võitluse terviklikus konventsioonis, et täiendada ÜRO olemasolevaid terrorismivastaseid dokumente, ning
- e) toetades ÜRO liikmesriikide seas koostööd, et rakendada kõigi asjakohaste vahendite abil tõhusalt ÜRO ülemaailmset terrorismivastast strateegiat.

3. Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma pühendumust järgida rahapesuvastase töökonna kehtestatud rahvusvahelisi nõudeid, et võidelda terrorismi rahastamisega.

4. Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma kavatsust teha koostööd, et anda terrorismivastase võitluse alast suutlikkust suurendavat abi teistele riikidele, kes vajavad terrorismi ennetamiseks ja sellele reageerimiseks vahendeid ja eksperditeadmisi, sealhulgas ülemaailmse terrorismivastase võitluse foorumi raames.

III JAOTIS

KOOSTÖÖ ÜLEILMSE ARENGU JA HUMANITAARABI VALDKONNAS

Artikkel 12

Areng

1. Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma tahet toetada kestlikku arengut arengumaades, et vähendada vaesust ning muuta maailm turvalisemaks, võrdsemaks ja jõukamaks.
2. Lepinguosalised tunnistavad koostöö väärtust arengutegevuse suurema mõju ja ulatuse tagamisel, sealhulgas Vaikse ookeani piirkonnas.
3. Selleks lepivad lepinguosalised kokku, et nad:
 - a) vahetavad arenguküsimustes arvamusi ja vajaduse korral kooskõlastavad oma seisukohti piirkondlikel ja rahvusvahelistel foorumitel, et edendada kaasava ja jätkusuutliku majanduskasvu rakendamist inimarengu teenistusse, ning
 - b) vahetavad teavet oma asjakohaste arenguprogrammide kohta ja vajaduse korral koordineerivad riigisisest tegevust, et suurendada oma mõju kestlikule arengule ja vaesuse kaotamisele.

Artikkel 13

Humanitaarabi

Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma ühist pühendumist humanitaarabi andmisele ja tegutsevad võimalusel koordineeritult.

IV JAOTIS

KOOSTÖÖ MAJANDUS- JA KAUBANDUSKÜSIMUSTES

Artikkel 14

Majandus-, kaubandus- ja investeerimisalane dialoog

1. Lepinguosalised on pühendunud dialoogile ja koostööle majanduse, kaubanduse ja investeerimisega seotud valdkondades, et hõlbustada kahepoolseid kauba- ja investeeringuvooge. Tunnistades, kui tähtis on püüelda selle poole eeskirjapõhise mitmepoolse kaubandussüsteemi kaudu, kinnitavad lepinguosalised samal ajal veel kord oma tahet teha koostööd Maailma Kaubandusorganisatsioonis (WTO), et liberaliseerida kaubandust veelgi.
2. Lepinguosalised lepivad kokku, et edendavad teabevahetust ja kogemuste jagamist oma makromajanduslike strateegiate ja suundumuste kohta, sealhulgas teabevahetust selle kohta, kuidas koordineerida majanduspoliitikat piirkondliku majanduskoostöö ja lõimumise raames.
3. Lepinguosalised püüdleval sisulise dialoogi poole, mille eesmärk on edendada kaupadega kauplemist, sealhulgas kauplemist põllumajandustoodete ja muude esmatarbekaupade, toorainete, tööstustoodete ja suure lisaväärtusega toodetega. Lepinguosalised tunnistavad, et läbipaistva turupõhise lähenemise rakendamine on parim viis, kuidas luua keskkond, mis soosib investeerimist selliste toodete tootmisse ja nendega kauplemisse, ning edendada nende tõhusat jagamist ja kasutamist.
4. Lepinguosalised püüdleval sisulise dialoogi poole, mille eesmärk on edendada kahepoolset teenustekaubandust ning vahetada teavet ja kogemusi, mis on seotud lepinguosaliste vastava järelevalvekeskkonnaga. Samuti lepivad lepinguosalised kokku, et tugevdavad koostööd eesmärgiga arendada panganduse, kindlustuse ja muude finantssektori osadega seotud raamatupidamis-, auditeerimis-, järelevalve- ja õigusraamistikku.
5. Lepinguosalised soodustavad mõlemasuunaliste investeeringute jaoks atraktiivse ja stabiilse keskkonna loomist dialoogi kaudu, mille eesmärk on parandada vastastikust mõistmist ja koostööd investeerimisküsimustes, uurida investeeringuvoogude hõlbustamise mehhanisme ning toetada investorite jaoks stabiilsete, läbipaistvate ja avatud normide kehtestamist.
6. Lepinguosalised hoiavad üksteist kursis kahepoolse ja rahvusvahelise kaubanduse arenguga ning teiste poliitika-valdkondade investeerimis- ja kaubandusalaste tahkudega, sealhulgas poliitiliste seisukohtadega vabakaubanduslepingute ja vabakaubanduslepingute vastavate tegevuskavade kohta ning regulatiivsete küsimustega, millel võib olla mõju kahepoolsele kaubandusele ja investeerimisele.
7. Sellise kaubandus- ja investeerimisteemalise dialoogi ja koostöö tarvis toimub muu hulgas:
 - a) iga-aastane kaubanduspoliitikaalne dialoog kõrgemate ametnike tasandil, mida täiendavad lepinguosaliste kindlaks määratavatel puhkudel ministrite tasandil toimuvad kaubandusteemalised kohtumised;
 - b) iga-aastane dialoog põllumajandustoodetega kauplemise teemal ning
 - c) lepinguosaliste kindlaks määratavatel puhkudel muu valdkondlik teabevahetus.
8. Lepinguosalised kohustuvad tegema koostööd, et tagada tingimused omavahelise kaubavahetuse ja investeeringute kasvuks ning et kaubavahetust ja investeeringuid edendada, pidades sealhulgas võimaluse korral läbirääkimisi uute lepingute üle.

Artikkel 15

Sanitaar- ja fütosanitaarküsimused

1. Lepinguosalised lepivad kokku, et nad tugevdavad sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete rakendamist käsitleva WTO lepingu ja *codex alimentarius*'e komisjoni, Maailma Loomatervise Organisatsiooni (OIE) ning rahvusvahelise taimekaitsekonventsiooni alusel tegutsevate asjakohaste rahvusvaheliste ja piirkondlike organisatsioonide raames koostööd sanitaar- ja fütosanitaarküsimustes. Sellise koostöö eesmärk on mõista paremini üksteise sanitaar- ja fütosanitaarmeetmeid ning hõlbustada lepinguosaliste vahelist kaubandust. Koostöö raames võidakse:
 - a) jagada teavet;

- b) kohaldada kogu teise lepinguosalise territooriumi suhtes impordinõudeid;
- c) kontrollida tervikuna või osaliselt teise lepinguosalise ametiasutuste kontrolli- ja sertifitseerimissüsteeme kooskõlas *codex alimentarius*'e, OIE ja rahvusvahelise taimekaitsekonventsiooni asjakohaste rahvusvaheliste nõuetega selliste süsteemide hindamise kohta ning
- d) tunnustada kahjuri- ja haigusevabu piirkondi ning piirkondi, kus kahjureid või haigusi esineb harva.

2. Selleks kohustuvad lepinguosalised kasutama igakülselt olemasolevaid vahendeid, nagu 17. detsembril 1996 Brüsselis alla kirjutatud Euroopa Ühenduse ja Uus-Meremaa vaheline kokkulepe elusloomade ja loomsete saadustega kauplemise suhtes kohaldatavate sanitaarmedetmete kohta, ning tegema asjakohasel kahepoolisel foorumil koostööd teistes sanitaar- ja fütosanitaarküsimustes, mida nimetatud kokkuleppes ei käsitleta.

Artikkel 16

Loomade heaolu

Samuti kinnitavad lepinguosalised veel kord, et on tähtis säilitada vastastikune mõistmine ja koostöö loomade heaoluga seotud küsimustes, ning et nad jätkavad teabe vahetamist ja koostööd loomade heaolu alasel Euroopa Komisjoni ja Uus-Meremaa pädevate asutuste koostööfoorumil ning ühist tegelemist nende küsimustega OIEs.

Artikkel 17

Tehnilised kaubandustõkked

1. Lepinguosalised jagavad seisukohta, et tehniliste standardite ja normide ning vastavushindamismenetluste suurem ühilduvus on kaubavahetuse hõlbustamisel väga oluline.
2. Lepinguosalised tunnistavad oma vastastikust huvi tehniliste kaubandustõkete vähendamisel ning lepivad seepärast kokku, et teevad koostööd WTO tehniliste kaubandustõkete lepingu raames ja 25. juunil 1998 Wellingtonis sõlmitud vastavushindamise vastastikust tunnustamist käsitleva Euroopa Ühenduse ja Uus-Meremaa vahelise lepingu kaudu.

Artikkel 18

Konkurentsipoliitika

Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma kavatsust soodustada konkurentsialaste õigusnormide kaudu konkurentsi majandustegevuses. Lepinguosalised lepivad kokku, et jagavad teavet konkurentsipoliitika ja sellega seotud küsimuste kohta ning edendavad oma konkurentsiasutuste vahelist koostööd.

Artikkel 19

Riigihanked

1. Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma kohustust kasutada avatud ja läbipaistvaid riigihankeraamistikke, mis – olles kooskõlas lepinguosaliste rahvusvaheliste kohustustega – aitavad suurendada kulutõhusust, edendada konkurentsi-võimelisi turge ja mittediskrimineerivaid hanketavasid ning tõhustada seega lepinguosaliste vahelist kaubandust.
2. Lepinguosalised lepivad kokku, et tõhustavad veelgi konsulteerimist, koostööd ning kogemuste ja parimate tavade vahetamist riigihangete valdkonnas vastastikust huvi pakkuvates küsimustes, sealhulgas seoses oma vastavate õigusraamistikega.

3. Lepinguosalised lepivad kokku, et uurivad viise, kuidas parandada veelgi juurdepääsu üksteise riigihanketurgudele, ning vahetavad arvamusi meetmete ja tavade kohta, mis võivad kahjustada nende vahelist hankekaubandust.

Artikkel 20

Toorained

1. Lepinguosalised edendavad kahepoolse dialoogi kaudu või asjakohastes mitmepoolsetes raamistikes või rahvusvahelistes organisatsioonides emma-kumma lepinguosalise taotluse korral koostööd toorainetega seotud küsimustes. Koostöö raames keskendutakse eeskätt toorainekaubanduses esinevate tõkete kõrvaldamisele, toorainekaubanduse üleilmse eeskirjapõhise raamistiku tugevdamisele ja läbipaistvuse suurendamisele üleilmsetel tooraineturgudel.

2. Koostööteemade hulka võivad kuuluda:

- a) pakkumise ja nõudluse ning kahepoolse kaubanduse ja investeerimise küsimused, samuti rahvusvahelisest kaubandusest tulenevad huvipakkuvad küsimused;
- b) tariifsed ja mittetariifsed tõkked kaubeldavate toorainete, nendega seotud teenuste ja investeeringute puhul;
- c) lepinguosaliste vastavad õigusraamistikud ning
- d) parimad tavad, mis on seotud mäetööstuse kestliku arenguga, sealhulgas maavarade poliitika, maakasutuse planeerimise ja loamenetlustega.

Artikkel 21

Intellektuaalomand

1. Lepinguosalised kinnitavad veel kord, kui tähtsad on nende õigused ja kohustused, mis on seotud intellektuaalomandiõigustega, sealhulgas autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste, kaubamärkide, geograafiliste tähistega, disainilahendustega ja patentidega, ning kui tähtis on nende õiguste ja kohustuste jõustamine kooskõlas kõrgeimate rahvusvaheliste nõuetega, millest lepinguosalistel tuleb juhinduda.

2. Lepinguosalised lepivad kokku, et vahetavad teavet ja jagavad kogemusi intellektuaalomandi küsimustes, mille hulka kuulub:

- a) intellektuaalomandiõiguste kasutamine, edendamine, levitamine, kooskõlastamine, haldamine, ühtlustamine, kaitsmine ja tõhus rakendamine;
- b) intellektuaalomandiõiguste rikkumise ärahoidmine;
- c) võitlus võltsimise ja piraatluse vastu asjakohaste koostöövormide kaudu ning
- d) intellektuaalomandiõiguste kaitsmise ja täitmise tagamise eest vastutavate asutuste toimimine.

3. Lepinguosalised lepivad kokku, et vahetavad teavet ja edendavad dialoogi geneetiliste ressursside, traditsiooniliste teadmiste ja folkloori kaitsmise valdkonnas.

Artikkel 22

Toll

1. Lepinguosalised tõhustavad koostööd tolliküsimustes, sealhulgas seoses kaubanduse hõlbustamisega, et veelgi lihtsustada ja ühtlustada tollimenetlusi ning edendada asjakohaste rahvusvaheliste algatuste raames ühistegevust.

2. Ilma et see piiraks muude käesoleva lepinguga ette nähtud koostöövormide kasutamist, kaaluvad lepinguosalised võimalust sõlmida kokkulepped, mis käsitlevad tollikoostööd ja tolliküsimustes vastastikuse haldusabi andmist.

*Artikkel 23***Maksundusalane koostöö**

1. Et tugevdada ja arendada majandustegevust, võttes seejuures arvesse vajadust kujundada välja asjakohane õigusraamistik, tunnustavad lepinguosaliselised hea maksuhaldustava põhimõtteid, milleks on läbipaistvus, teabevahetus ja õiglane maksukonkurents, ning kohustuvad neid rakendama.
2. Sel eesmärgil ja oma vastava pädevuse piires parandavad lepinguosaliselised rahvusvahelist koostööd maksunduse valdkonnas, hõlbustavad õiguspärase maksutulude kogumist ja töötavad välja meetmed lõikes 1 nimetatud hea maksuhaldustava põhimõtete tõhusaks rakendamiseks.

*Artikkel 24***Läbipaistvus**

Lepinguosalised tunnistavad läbipaistvuse ja nõuetekohase menetluse olulisust oma kaubandusala oigusunormide haldamises ning seetõttu kinnitavad nad veel kord, et järgivad WTO kokkulepetes, sealhulgas 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe X artiklis ja teenustekaubanduse üldlepingu III artiklis sätestatud kohustusi.

*Artikkel 25***Kaubandus ja kestlik areng**

1. Lepinguosalised tunnistavad panust, mida saab anda kestliku arengu eesmärgi saavutamisse vastastikku toetava kaubanduse, keskkonna ja tööpoliitika edendamiseks, ning kinnitavad veel kord oma tahet edendada üleilmset ja kahepoolset kaubandust ja investeringuid viisil, mis aitaks seda eesmärki saavutada.
2. Lepinguosalised tunnistavad, et mõlemal lepinguosalisel on õigus kehtestada oma riiklik keskkonna- ja tööalase kaitse tase ning võtta vastu või kohendada omaenda asjakohaseid õigusnorme ja strateegiaid, arvestades kohustust pidada kinni rahvusvaheliselt tunnustatud nõuetest ja kokkulepetest.
3. Lepinguosalised tunnistavad, et ei ole sobiv soodustada kaubandust või investeringuid riiklike keskkonna- ja tööalaste õigusnormidega ettenähtud kaitse taseme alandamise või selle alandamise pakkumise teel. Lepinguosalised tunnistavad, et samuti ei ole sobiv kasutada keskkonna- ja tööalaseid õigusnorme, strateegiaid ja tavasid kaubandusproteksionismi otstarbel.
4. Lepinguosalised vahetavad teavet ja jagavad oma tegevuse käigus saadud kogemusi, et edendada kaubanduse ning sotsiaalsete ja keskkonnamuudatuste eesmärkide sidusust ja vastastikust täiendavust, sealhulgas sellistes valdkondades nagu ettevõtja sotsiaalne vastutus, keskkonnakaubad ja -teenused, keskkonnahoidlikud tooted ja tehnoloogiad ning kestlikkuse tagamise kavad, samuti teistes VIII jaotises nimetatud valdkondades, ning tõhustavad dialoogi ja koostööd kaubandussuhete raames esile kerkivates võimalikes kestliku arengu küsimustes.

*Artikkel 26***Dialoog kodanikuühiskonnaga**

Lepinguosalised soodustavad valitsusorganisatsioonide ja vabariühenduste, näiteks ametiühingute, tööandjate, ettevõtjate ühenduste, kaubandus- ja tööstuskodade dialoogi, et edendada kaubandust ja investeringuid vastastikust huvi pakkuvates valdkondades.

*Artikkel 27***Ettevõtluskoostöö**

Lepinguosalised edendavad ettevõtjate vahelisi sidemeid ning tugevdavad ettevõtlusringkondi kaasava tegevuse kaudu, sealhulgas Aasia-Euroopa kohtumise (ASEM) raames, sidemeid valitsuse ja ettevõtjate vahel.

Selle koostöö eesmärk on parandada eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate konkurentsivõimet.

*Artikkel 28***Turism**

Tunnistades turismi väärtust liidu ja Uus-Meremaa kodanike vastastikuse mõistmise ja hindamise edendamisel ning turismi kasvuga kaasnevat majanduslikku kasu, lepivad lepinguosalised kokku koostöös, mille eesmärk on suurendada liidu ja Uus-Meremaa vahelist turismi mõlemas suunas.

*V JAOTIS***KOOSTÖÖ ÕIGUSE, VABADUSE JA TURVALISUSE VALDKONNAS***Artikkel 29***Õiguslane koostöö**

1. Lepinguosalised lepivad kokku tsiviil- ja kaubandusajades tehtava koostöö arendamises, eelkõige seoses läbirääkimiste pidamisega õiguslast koostööd tsiviilasjades käsitlevate mitmepoolsete konventsioonide üle, eriti rahvusvahelise õiguslane koostöö ja kohtuvaidluste ning lastekaitse valdkonnas kehtestatud Haagi rahvusvahelise eraõiguse konverentsi konventsioonide üle, nende ratifitseerimise ja rakendamisega.

2. Kriminaalasjades tehtava õiguslane koostöö valdkonnas jätkavad lepinguosalised kooskõlas asjakohaste rahvusvaheliste instrumentidega tegelemist vastastikust õigusabi käsitlevate küsimustega.

Vajaduse korral võib see hõlmata asjakohaste ÜRO instrumentide vastuvõtmist ja rakendamist. Kui tarvis, võib see kätkeda ka asjakohaste Euroopa Nõukogu instrumentide rakendamise toetamist ning Uus-Meremaa asjakohaste ametiasutuste ja Eurojusti vahelist koostööd.

*Artikkel 30***Õiguskaitselane koostöö**

Lepinguosalised lepivad kokku igat liiki õiguskaitseasutuste koostöös ning selles, et aitavad vähendada ja kõrvaldada rahvusvahelisest kuritegevusest ja terrorismist tulenevaid ühiseid ohte. Õiguskaitseasutuste koostöö võib seisneda uurimise käigus vastastikuse abi osutamises, uurimismeetodite jagamises, õiguskaitsetöötajate ühises harimises ja koolitamises ning muus lepinguosaliste ühiselt kindlaks määratavas ühistegevuses ja abis.

*Artikkel 31***Võitlus organiseeritud kuritegevuse ja korruptsiooni vastu**

1. Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma kohustust teha koostööd rahvusvahelise organiseeritud, majandus- ja finantskuritegevuse, korruptsiooni, võltsimise ja ebaseaduslike tehingute ärahoidmisel ja nende vastases võitluses, täites täielikult selles valdkonnas kehtivaid vastastikuseid rahvusvahelisi kohustusi, sealhulgas kohustust teha tulemuslikku koostööd korruptsiooni teel saadud varade ja vahendite sissenõudmiseks.

2. Lepinguosalised toetavad 15. novembril 2000 vastu võetud rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise ÜRO konventsiooni elluviimist.

3. Samuti toetavad lepinguosalised 31. oktoobril 2002 vastu võetud ÜRO korrupsioonivastase konventsiooni elluviimist, võttes arvesse läbipaistvuse ja kodanikuühiskonna osalemise põhimõtet.

Artikkel 32

Võitlus ebaseaduslike uimastite vastu

1. Lepinguosalised teevad oma volituste ja pädevuse piires koostööd, et tagada tasakaalustatud ja lõimitud lähenemisviis uimastiküsimustele.

2. Lepinguosalised teevad koostööd, et kaotada uimastikaubandusega tegelevad rahvusvahelised kuritegelikud võrgustikud, muu hulgas vahetades teavet, pakkudes koolitust või jagades parimaid tavasid, sealhulgas spetsiaalseid uurimismeetodeid. Iseäranis tuleb pingutada võitluses kurjategijate seaduslikku majandusse imbumise vastu.

Artikkel 33

Võitlus küberkuritegevuse vastu

1. Lepinguosalised tugevdavad koostööd, et hoida ära kõrgtehnoloogiaga seotud kuritegevust, küber- ja elektroonilist kuritegevust ning ebaseadusliku sisu, sealhulgas terroristliku sisu ja laste seksuaalse kuritarvitamisega seotud materjalide levikut internetis ning nende vastu võidelda, vahetades sel eesmärgil teavet ja praktilisi kogemusi kooskõlas oma riigisiseste õigusaktide ja rahvusvaheliste inimõigusi käsitlevate kohustustega.

2. Lepinguosalised vahetavad teavet küberkuritegude uurijate hariduse ja koolituse, küberkuritegude uurimise ning digitaalse kohtuekspertiisi kohta.

Artikkel 34

Võitlus rahapesu ja terrorismi rahastamise vastu

1. Lepinguosalised kinnitavad veel kord vajadust teha koostööd, et vältida oma finantssüsteemide kasutamist kuritegelikul viisil, sealhulgas uimastikaubanduse ja korrupsiooni teel saadud tulu pesemiseks, ning võidelda terrorismi rahastamise vastu. Kõnealune koostöö hõlmab ka kuritegelikul teel saadud varade ja vahendite sissenõudmist.

2. Lepinguosalised vahetavad oma vastavate õigusaktide raames asjakohast teavet ja rakendavad asjakohaseid meetmeid, et võidelda rahapesu ja terrorismi rahastamisega, kooskõlas nõuetega, mille on vastu võtnud selles valdkonnas tegutsevad asjaomased rahvusvahelised organid, näiteks rahapesuvastane töökond.

Artikkel 35

Rände- ja varjupaigaküsimused

1. Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma tahet teha koostööd ja vahetada arvamusi rände, sealhulgas ebaseadusliku sisserände, inimkaubanduse, varjupaiga, lõimumise, tööjõu liikuvuse ja arengu, viisade, dokumentide turvalisuse, biomeetria ja piirihalduse valdkonnas.

2. Lepinguosalised lepivad kokku koostöös, et ära hoida ja kontrollida ebaseaduslikku sisserännet. Sel eesmärgil:

- a) võtab Uus-Meremaa liikmesriigi nõudmisel ilma lisaformaalsusteta tagasi kõik oma kodanikud, kes viibivad liikmesriigi territooriumil ebaseaduslikult;
- b) võtavad kõik liikmesriigid Uus-Meremaa nõudmisel ilma lisaformaalsusteta tagasi kõik oma kodanikud, kes viibivad Uus-Meremaa territooriumil ebaseaduslikult.

Liikmesriigid ja Uus-Meremaa annavad kooskõlas oma rahvusvaheliste kohustustega, sealhulgas 7. detsembril 1944 alla kirjutatud rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni kohaste kohustustega, oma kodanikele selleks asjakohased isikut tõendavad dokumendid.

3. Lepinguosalised uurivad emma-kumma lepinguosalise taotluse korral võimalust sõlmida Uus-Meremaa ja liidu vahel käesoleva lepingu artikli 52 lõike 1 kohaselt tagasivõtuleping. Nimetatud leping hõlmab asjakohast korda kolmandate riikide kodanike ja kodakondsuseta isikute jaoks.

Artikkel 36

Konsulaarkaitse

1. Uus-Meremaa on nõus, et ükskõik millise Uus-Meremaal esindatud liikmesriigi diplomaatiline või konsulaarasutus võib pakkuda Uus-Meremaal konsulaarkaitset teiste liikmesriikide nimel, kellel ei ole Uus-Meremaal kättesaadavat alalist esindust.

2. Liit ja liikmesriigid on nõus, et Uus-Meremaa diplomaatilised ja konsulaarasutused võivad pakkuda liidus konsulaarkaitset kolmanda riigi nimel ja kolmandad riigid võivad pakkuda liidus konsulaarkaitset Uus-Meremaa nimel paikades, kus Uus-Meremaal või asjaomasel kolmandal riigil ei ole kättesaadavat alalist esindust.

3. Lõigete 1 ja 2 eesmärk on loobuda mis tahes teavitamise või nõusoleku saamise nõudest, mida võidakse muidu kohaldada.

4. Lepinguosalised lepivad kokku, et hõlbustavad konsulaarküsimusi käsitlevat dialoogi oma vastavate pädevate asutuste vahel.

Artikkel 37

Isikuandmete kaitse

1. Lepinguosalised lepivad kokku, et teevad koostööd eesmärgiga edendada oma suhteid, järgides Euroopa Komisjoni otsust isikuandmete piisava kaitse kohta Uus-Meremaal, ning tagada kõrgetasemeline isikuandmete kaitse kooskõlas asjakohaste rahvusvaheliste instrumentide ja nõuetega, sealhulgas Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (edaspidi „OECD“) suunistega isikuandmete kaitse ja piiriülese edastamise kohta.

2. Selline koostöö võib muu hulgas hõlmata teabe ja eksperditeadmiste vahetamist. Samuti võib see hõlmata lepinguosaliste reguleerivate asutuste koostööd sellistes ühendustes nagu OECD töörihm, mis tegeleb turvalisuse ja eraelu puutumatusega digitaalmajanduses, ning koostööplatvormiga *Global Privacy Enforcement Network*.

VI JAOTIS

KOOSTÖÖ TEADUSUURINGUTE, INNOVATSIOONI JA INFOÜHISKONNA VALDKONNAS

Artikkel 38

Teadusuuringud ja innovatsioon

1. Lepinguosalised lepivad kokku, et tugevdavad oma koostööd teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas.

2. Lepinguosalised julgustavad, arendavad ja hõlbustavad koostööd, mida tehakse teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas rahumeelsetel eesmärkidel, toetades või täiendades 16. juulil 2008 Brüsselis alla kirjutatud Euroopa Ühenduse ja Uus-Meremaa valitsuse vahelist teadus- ja tehnikaalase koostöö lepingut.

*Artikkel 39***Infoühiskond**

1. Tunnistades, et info- ja kommunikatsioonitehnoloogia on tänapäeva elus kesksel kohal ning see on majandusliku ja sotsiaalse arengu jaoks elulise tähtsusega, lepivad lepinguosalised kokku, et vahetavad arvamusi kõnealuse valdkonna poliitika kohta.
2. Selles valdkonnas toimuva koostöö raames võidakse muu hulgas:
 - a) vahetada arvamusi infoühiskonna eri tahkude, eelkõige kiirele lairibaühendusele ülemineku, elektroonilise side valdkonna poliitika ja regulatsiooni kohta, sealhulgas universaalsete teenuste, litsentsimise ja üldlubade väljastamise, eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitse, e-valitsuse ja avatud valitsuse, interneti turvalisuse ning reguleerivate asutuste sõltumatuse ja tõhususe küsimustes;
 - b) siduda omavahel teadusuuringute võrgustikud ning andmetöötluse ja teadusandmete taristud ja teenused ning edendada nende koostalitlusvõimet, sealhulgas piirkondlikul tasandil;
 - c) standardida, sertifitseerida ja levitada uut info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat;
 - d) käsitleda info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ning info- ja kommunikatsiooniteenuste turvalisuse ja privaatsusega seotud küsimusi ja tahke, sealhulgas veebiturvalisuse edendamist ning võitlust infotehnoloogia ja igat liiki elektroonilise meedia kuritarvitamise vastu, ning jagada teavet, ning
 - e) vahetada arvamusi meetmete kohta, mille abil lahendada mobiilside rahvusvaheliste rändlustasude probleem.

VII JAOTIS

KOOSTÖÖ HARIDUSE, KULTUURI JA INIMESTEVAHELISTE SIDEMETE VALDKONNAS

*Artikkel 40***Haridus ja koolitus**

1. Lepinguosalised tunnistavad hariduse ja koolituse olulist panust kvaliteetsete töökohtade loomisse ja jätkusuutliku kasvu tekitamise teadmispõhise majandusega riikides, eeskätt nende kodanike arendamise kaudu, kes on lisaks valmisolekule osaleda teadlikult ja tulemuslikult demokraatlikus elus võimelised lahendama probleeme ja kasutama 21. sajandi üleilmselt seotud maailmas leiduvad võimalusi. Seetõttu tunnistavad lepinguosalised, et nende ühistes huvides on teha hariduse ja koolituse valdkonnas koostööd.
2. Kooskõlas oma vastastikuste huvide ja hariduspoliitika eesmärkidega kohustuvad lepinguosalised ühiselt toetama asjakohast koostööd hariduse ja koolituse valdkonnas. See koostöö hõlmab kõiki haridussektoreid ja võib kätkeda:
 - a) koostööd üksikisikute õpirände valdkonnas üliõpilaste, teadlaste, kõrgkoolide õppejõudude ja haldustöötajate ning õpetajate vahetuse edendamise ja hõlbustamise kaudu;
 - b) liidu ja Uus-Meremaa haridus- ja koolitusasutuste ühiseid koostööprojekte, et edendada õppekava arendamist, ühiseid õppeprogramme ja kraade ning töötajate ja üliõpilaste vahetust;
 - c) koostööd, sidemeid ja partnerlust institutsioonide vahel, et tugevdada teadmiste kolmnurga hariduselementi ning edendada kogemuste ja oskusteabe vahetamist, ning
 - d) poliitikareformi toetamist õpingute, konverentside, seminaride, töörühmade, võrdlemise ning teabe ja heade tavade vahetamise kaudu, pidades silmas eeskätt Bologna ja Kopenhaageni protsessi ning kasutusele võetud vahendeid ja kehtestatud põhimõtteid, mis aitavad suurendada läbipaistvust ja innovatsiooni hariduses.

Artikkel 41

Kultuuri-, audiovisuaal- ja meediakoostöö

1. Lepinguosalised lepivad kokku, et tihendavad koostööd kultuuri- ja loomesektorites eesmärgiga parandada muu hulgas vastastikust mõistmist ja teadmisi üksteise kultuurist.
2. Lepinguosalised püüavad võtta asjakohaseid meetmeid, et edendada eri kultuurivaldkondades kultuurivahetust ning viia olemasolevaid koostöövahendeid ja -raamistikke kasutades ellu ühised algatused.
3. Lepinguosalised püüavad edendada kultuuritöötajate, kunstiteoste ja muude kultuuriteoste liikuvust Uus-Meremaa ning liidu ja selle liikmesriikide vahel.
4. Lepinguosalised lepivad kokku, et uurivad poliitilise dialoogi käigus viise, kuidas saaks väljaspool päritoluriike hoitavad kultuuriteosed teha ligipääsetavaks kogukondade jaoks, kust need teosed pärit on.
5. Lepinguosalised soodustavad mõlema lepinguosalise kodanikuühiskonna organisatsioonide ja üksikisikute kultuuri-devahelist dialoogi.
6. Lepinguosalised lepivad kokku, et teevad eelkõige poliitilise dialoogi kaudu koostööd asjakohastel rahvusvahelistel foorumitel, eeskätt ÜRO Hariduse, Teaduse ja Kultuuri Organisatsioonis (UNESCO), et püüelda ühiste eesmärkide poole ja edendada kultuurilist mitmekesisust, sealhulgas UNESCO kultuuri väljendusvormide mitmekesisuse ja kaitse edendamise konventsiooni rakendamise kaudu.
7. Lepinguosalised soodustavad, toetavad ja hõlbustavad vahetusi, koostööd ja dialoogi oma audiovisuaal- ja meediasektori asutuste ja töötajate vahel.

Artikkel 42

Inimestevahelised sidemed

Tunnistades inimestevaheliste sidemete väärtust ning nende tähtsust liidu ja Uus-Meremaa vastastikuse mõistmise parandamises, lepivad lepinguosalised kokku selliste sidemete soodustamises, edendamises ja tihendamises. Niisuguste sidemete hulka võib kuuluda ametnike vahetus ja kraadiõppurite lühiajaline praktika.

VIII JAOTIS

KOOSTÖÖ KESTLIKU ARENGU, ENERGEETIKA JA TRANSPORDI VALDKONNAS

Artikkel 43

Keskkond ja loodusvarad

1. Lepinguosalised lepivad kokku, et nad teevad koostööd keskkonnaküsimustes, sealhulgas loodusvarade kestlikus majandamises. Sellise koostöö eesmärk on edendada keskkonnakaitset ja lõimida keskkonnavalased kaalutlused asjakohastesse koostöövaldkondadesse, sealhulgas rahvusvahelisel ja piirkondlikul tasandil.
2. Lepinguosalised lepivad kokku, et koostöö võib toimuda dialoogi, õpikodade, seminaride, konverentside, koostööprogrammide ja -projektide ning teabe, näiteks parimate tavade jagamise ning ekspertide vahetamise vormis, sealhulgas rahvusvahelisel või mitmepoolsel tasandil. Koostööteemad ja -eesmärgid määratakse emma-kumma lepinguosalise taotluse korral ühiselt kindlaks.

Artikkel 44

Tervise parandamine ja kaitse ning tervishoiu korraldamine

1. Lepinguosalised lepivad kokku, et edendavad koostööd tervishoiu valdkonnas, sealhulgas üleilmastumise ja demograafiliste muutuste kontekstis. Tehakse jõupingutusi, et tõhustada koostööd ning teabe ja kogemuste jagamist järgmistes valdkondades:

- a) tervisekaitse;
- b) nakkushaiguste (nagu gripp ja ägedad haiguspuhangud) seire ning muu rahvusvaheliste tervise-eeskirjade (2005) kohaldamisalasse kuuluv tegevus, sealhulgas meetmed, mis tagavad valmisoleku suurteks piiriülesteks ohtudeks, eelkõige valmisoleku planeerimine ja riskihindamine;
- c) koostöö nõuete ja vastavushindamise valdkonnas, et hallata reguleerimistööd ja toodetest (sh ravimid ja meditsiiniseadmed) tulenevaid riske;
- d) Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) tubaka tarbimise leviku vähendamise raamkonventsiooni rakendamisega seotud küsimused ning
- e) tervishoiutöötajate rahvusvahelist värbamist käsitlevate WHO üldiste tegevusjuhiste rakendamisega seotud küsimused.

2. Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma kohustust austada, edendada ja vastavalt vajadusele tõhusalt rakendada rahvusvaheliselt tunnustatud tervishoiutavasid ja -nõudeid.

3. Koostöövormide hulka võivad kuuluda vastastikku kokkulepitud eriprogrammid ja -projektid, samuti kahe- või mitmepoolsel tasandil dialoog, koostöö ja algatused ühist huvi pakkuvates küsimustes.

Artikkel 45

Kliimamuutused

1. Lepinguosalised tunnistavad, et kliimamuutused on üleilmne ja pakiline probleem, mis nõuab ühist tegutsemist kooskõlas üldise eesmärgiga hoida maailma keskmise temperatuuri tõus võrreldes tööstusajastu eelse tasemega alla kahe kraadi Celsiuse järgi. Lepinguosalised lepivad oma pädevuse piires ja ilma teistel foorumitel toimuvaid arutelusid piiramata kokku koostöös ühist huvi pakkuvates küsimustes, mille hulka kuuluvad:

- a) üleminek vähese kasvuhoonegaaside heitega majandusele asjaomase riigi tingimustele kohandatud leevendamisstrateegiate ja -meetmete, sealhulgas keskkonnasäästliku majanduskasvu strateegiate rakendamise kaudu;
- b) turupõhiste mehhanismide, eeskätt heitkogustega kauplemise kavade väljatöötamine, rakendamine ja kasutamine;
- c) avaliku ja erasektori rahastamisvahendid kliimameetmete jaoks;
- d) vähese kasvuhoonegaaside heitega tehnoloogia uurimine, väljatöötamine ja kasutuselevõtt ning
- e) kasvuhoonegaaside seire ja nende mõju analüüsimine, sealhulgas vastavalt vajadusele kohanemisstrateegiate väljatöötamine ja rakendamine.

2. Mõlemad lepinguosalised on nõus jätkama koostööd selle valdkonna rahvusvahelise arengu nimel ja eelkõige liikumisel ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni kohaselt vastu võetava uue, 2020. aasta järgse rahvusvahelise lepingu poole, samuti uute koostööalgatuste raames, mis aitavad kaotada lõhe 2020. aastale eelnevate leevendamispiüüdluste ja vajaliku heitkoguste vähendamise taseme vahel.

*Artikkel 46***Katastroofiohu juhtimine ja kodanikukaitse**

Lepinguosalised tunnistavad vajadust tulla toime nii kohalikul kui ka maailma tasandil looduslikest ja inimtegevusest tingitud katastroofidest tulenevate ohtudega. Lepinguosalised kinnitavad oma ühist kohustust tõhustada ennetus-, leevendus-, valmisoleku-, reageerimis- ja taastamismeetmeid, et suurendada oma ühiskonna ja taristu vastupanuvõimet, ning teha vastavalt vajadusele kahepoolset ja mitmepoolset poliitilisel tasandil koostööd, et parandada üleilmset katastroofiohu juhtimise tulemusi.

*Artikkel 47***Energeetika**

Lepinguosalised tunnistavad energiasektori olulisust ja hästi toimiva energiaturu tähtsat rolli. Lepinguosalised kinnitavad energeetika tähtsust kestliku arengu ja majanduskasvu seisukohast ning selle mõju rahvusvaheliselt kokku lepitud arengueesmärkide saavutamisele, samuti koostöö tähendust üleilmsete keskkonnaprobleemide, eelkõige kliimamuutuste käsitlemisel. Lepinguosalised püüavad edendada oma pädevuse piires koostööd selles valdkonnas eesmärgiga:

- a) töötada välja energiajulgeoleku suurendamise strateegiad;
- b) edendada üleilmset energiakaubandust ja energiaalaseid investeeringuid;
- c) parandada konkurentsivõimet;
- d) parandada üleilmsete energiaturgude toimimist;
- e) vahetada olemasolevate mitmepoolsete energiafoorumite vahendusel teavet ja poliitikaga seotud kogemusi;
- f) edendada taastuvate energiaallikate kasutamist ning keskkonnahoidliku, mitmekesise ja kestliku energiatehnoloogia, sealhulgas taastuva ja vähesaastava energiatehnoloogia väljaarendamist ja kasutuselevõttu;
- g) saavutada koostöös tootjate ja tarbijatega energia ratsionaalne kasutamine, edendades energiatõhusust energiatootmises, -transportimises, -jaotuses ja lõppkasutuses;
- h) täita oma rahvusvahelist kohustust karpida keskmise tähtsusega jooksul fossiilkütuste puhul makstavaid ebatõhusaid toetusi, mis soosivad raiskamist, ja neist järk-järgult loobuda, ning
- i) jagada parimaid tavasid energiaallikate kasutamise ja energiatootmise valdkonnas.

*Artikkel 48***Transport**

1. Lepinguosalised teevad koostööd kõikides transpordipoliitika asjakohastes valdkondades, sealhulgas lõimitud transpordipoliitikas, et parandada kaupade ja reisijate liikumist, suurendada meresõidu- ja lennuohutust ning -turvalisust, edendada keskkonnakaitset ja tõhustada oma transpordisüsteeme.

2. Selles valdkonnas on lepinguosaliste koostöö ja dialoogi eesmärk:

- a) edendada teabevahetust oma strateegiate ja tavade kohta;
- b) tugevdada liidu ja Uus-Meremaa vahelisi lennundussuhteid, et:
 - i) tõhustada turulepääsu, investeerimisvõimalusi ning lennuettevõtjaid puudutavate omandi- ja kontrolliklauslite liberaliseerimist lennuteenuseid käsitlevates lepingutes kooskõlas riigisisese poliitikaga;

- ii) laiendada ja siivendada õigusloomega seotud koostööd lennuohutuse ja -turvalisuse ning lennutranspordisektori majandusliku reguleerimise valdkonnas ning
 - iii) aidata kaasa õigusnormide lähendamisele ja ettevõtlust takistavate tõkete kõrvaldamisele ning koostööle lennuliikluse korraldamise valdkonnas;
- c) edendada eesmärki saavutada kaubandusalustel ausa konkurentsi põhiselt piiranguteta juurdepääs rahvusvahelisele mereveoturule ja -kaubandusele ning
- d) edendada maismaad mööda liikuvate mootorsõidukite juhtide juhilubade vastastikust tunnustamist.

Artikkel 49

Põllumajandus, maaelu areng ja metsandus

1. Lepinguosalised lepivad kokku, et soodustavad koostööd ja dialoogi põllumajanduse, maaelu arengu ja metsanduse valdkonnas.
2. Valdkondade hulka, kus võiks kaaluda ühistegevust, kuuluvad muu hulgas põllumajanduspoliitika, maaelu arengu poliitika, maaharimisega seotud sektorite ülesehitus ja geograafilised tähised.
3. Lepinguosalised lepivad kokku, et teevad riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil koostööd metsa kestlikul majandamisel ning sellega seotud strateegiate ja õigusaktide vallas, mille hulka kuuluvad ebaseadusliku raide ja sellega seotud kaubanduse vastu võitlemise meetmed ning metsa hea majandamise edendamine.

Artikkel 50

Kalandus ja merendus

1. Lepinguosalised tõhustavad dialoogi ja koostööd kalanduse ja merenduse valdkonna ühist huvi pakkuvates küsimustes. Lepinguosalised seavad sihiks edendada mere bioloogiliste ressursside pikaajalist kaitsmist ja kestlikku majandamist, ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi ennetamist ja selle vastu võitlemist ning ökosüsteemipõhise lähenemise rakendamist ressursside majandamisel.
2. Lepinguosalised võivad teha mere bioloogiliste ressursside kaitsmise valdkonnas koostööd ja vahetada teavet piirkondlike kalavarude majandamise organisatsioonide ning mitmepoolsete foorumite kaudu (ÜRO, ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon). Lepinguosalised teevad koostööd eeskätt eesmärgiga:
 - a) tagada Vaikse ookeani lääne- ja keskosa kalanduskomisjoni tõhusa haldustegevuse kaudu ning parimatele kättesaadavatele teadusandmetele tuginedes kõikide pika rändega kalavarude pikaajaline kaitse ja säästev kasutamine Vaikse ookeani lääne- ja keskosas, tunnustades sealhulgas kooskõlas asjakohaste ÜRO konventsioonide ja muude rahvusvaheliste instrumentidega täielikult väikeste arenevate saareriikide ja territooriumide erinõudeid ning tagades läbipaistva otsustusprotsessi;
 - b) tagada Antarktika vete elusressursside kaitse komisjoni pädevusse kuuluvate mere bioloogiliste ressursside kaitse ja mõistlik kasutamine, sealhulgas võitlemine ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu piirkonnas, kus kohaldatakse Antarktika vete elusressursside kaitse konventsiooni;
 - c) tagada Vaikse ookeani lõunaosa piirkondliku kalandusorganisatsiooni pädevusse kuuluvate kalavarude puhul tõhusate kaitse- ja majandamise meetmete vastuvõtmine ja rakendamine ning
 - d) hõlbustada ühinemist piirkondlike kalavarude majandamise organisatsioonidega, kus üks lepinguosaline on liige ja teine asjaomase organisatsiooniga ühinev lepinguosaline.
3. Lepinguosalised teevad koostööd, et edendada rahvusvahelisel tasandil terviklikku lähenemisviisi merendusküsimustele.
4. Lepinguosalised peavad iga kahe aasta tagant kõrgemate ametnike tasandil korrapärast dialoogi, et tõhustada mõttevahetust ja koostööd ning vahetada kalandus- ja merendusasjades teavet ja kogemusi.

*Artikkel 51***Tööhõive- ja sotsiaalküsimused**

1. Lepinguosalised lepivad kokku koostöö edendamises tööhõive- ja sotsiaalküsimuste valdkonnas, sealhulgas üleilmastumise ja demograafiliste muutuste sotsiaalse mõõtmise kontekstis. Tehakse jõupingutusi, et tõhustada koostööd ning teabe ja kogemuste vahetamist tööhõive- ja tööõuküsimustes. Koostöövaldkondade hulka võivad kuuluda tööhõivepoliitika, tööõigus, sooküsimused, tööalane diskrimineerimiskeeld, sotsiaalne kaasatus, sotsiaalkindlustus- ja sotsiaalkaitsepoliitika, töösuhted, sotsiaaldialoog, elukestvate oskuste arendamine, noorte tööhõive, töötervishoid ja tööhutus, ettevõtja sotsiaalne vastutus ja inimväärne töö.
2. Lepinguosalised kinnitavad veel kord vajadust toetada üleilmastumist, millest on kasu kõigile, ning edendada täielikku ja tootlikku tööhõivet ja inimväärset tööd, mis on kestliku arengu ja vaesuse vähendamise oluline eeltingimus. Sellega seoses tulevad lepinguosalised meelde Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) deklaratsiooni sotsiaalse õigluse kohta õiglase globaliseerumise eesmärgil.
3. Lepinguosalised kinnitavad veel kord oma kohustust austada, edendada ja tõhusalt rakendada rahvusvaheliselt tunnustatud tööpõhimõtteid ja -õigusi, mis on sätestatud eelkõige ILO tööalaste põhiõiguste ja aluspõhimõtete deklaratsioonis.
4. Koostöövormide hulka võivad kuuluda ühiselt kindlaks määratud eriprogrammid ja -projektid, samuti kahe- või mitmepoolsel tasandil dialoog, koostöö ja algatused ühist huvi pakkuvates küsimustes.

IX JAOTIS

INSTITUTSIOONILINE RAAMISTIK

*Artikkel 52***Muud lepingud või kokkulepped**

1. Lepinguosalised võivad käesolevat lepingut täiendada, sõlmides erilepinguid või -kokkuleppeid käesoleva lepingu kohaldamisalasse kuuluvates koostöövaldkondades. Sellised pärast käesoleva lepingu allakirjutamist sõlmitavad erilepingud ja -kokkulepped on käesoleva lepinguga reguleeritud üldiste kahepoolsete suhete lahutamatu osa ja kuuluvad ühisesse institutsioonilisse raamistikku. Lepinguosaliste vahelised olemasolevad lepingud ja kokkulepped ei moodusta ühise institutsioonilise raamistiku osa.
2. Ükski käesoleva lepingu säte ei mõjuta ega piira lepinguosaliste vahel sõlmitud muude lepingute, sealhulgas lõikes 1 nimetatud lepingute tõlgendamist või kohaldamist. Eelkõige ei asenda ega mõjuta käesoleva lepingu sätted mingil viisil lepinguosaliste vahel sõlmitud muude lepingutega seotud vaidluste lahendamist või lepingute lõpetamist käsitlevaid sätteid.

*Artikkel 53***Ühiskomitee**

1. Lepinguosalised moodustavad ühiskomitee, mis koosneb lepinguosaliste esindajatest.
2. Ühiskomitees peetakse konsultatsioone, et hõlbustada käesoleva lepingu rakendamist, edendada selle üldeesmärkide saavutamist ning säilitada liidu ja Uus-Meremaa suhete üldine sidusus.
3. Ühiskomitee ülesanne on:
 - a) toetada käesoleva lepingu tõhusat täitmist;
 - b) jälgida lepinguosaliste ulatuslike suhete arengut;

- c) taotleda vajaduse korral teavet komiteedelt või muudelt organilt, mis on loodud artikli 52 lõike 1 kohaselt muude ühise institutsioonilise raamistiku osa moodustavate erilepingute alusel, ja vaadata läbi nende esitatud aruanded;
 - d) vahetada arvamusi ja esitada soovitusi mis tahes ühist huvi pakkavas küsimuses, sealhulgas tulevaste meetmete ja nende rakendamiseks olemas olevate ressursside kohta;
 - e) seada prioriteedid, pidades silmas käesoleva lepingu eesmärki;
 - f) otsida asjakohaseid meetodeid käesoleva lepinguga hõlmatud valdkondades tekkida võivate probleemide ennetamiseks;
 - g) püüda lahendada käesoleva lepingu kohaldamisel või tõlgendamisel tekkivaid vaidlusi;
 - h) analüüsida teavet, mille lepinguosaline on esitanud vastavalt artiklile 54, ning
 - i) vajaduse korral esitada soovitusi ja võtta vastu otsuseid käesoleva lepingu konkreetsete tahkude elluviimiseks.
4. Ühiskomitee tegutseb konsensuse alusel. Ühiskomitee võtab vastu oma töökorra. Ühiskomitee võib moodustada konkreetsete küsimustega tegelevaid allkomiteesid ja töörühmi.

5. Ühiskomitee koguneb tavaliselt kord aastas vaheldumisi liidus ja Uus-Meremaal, kui lepinguosalised ei ole otsustanud teisiti. Ühiskomitee erikoosolekuid peetakse emma-kumma lepinguosalise taotluse korral. Ühiskomiteed juhivad ühiselt mõlema lepinguosalise esindajad. Ühiskomitee koguneb tavaliselt kõrgemate ametnike tasandil.

Artikkel 54

Rakendamise kord ja vaidluste lahendamine

1. Lepinguosalised võtavad kõik käesoleva lepingu kohaste kohustuste täitmiseks vajalikud üld- ja erimeetmed.
2. Ilma et see piiraks käesoleva artikli lõigetes 3–8 kirjeldatud menetluse kohaldamist, lahendatakse kõik käesoleva lepingu tõlgendamise või kohaldamisega seotud vaidlused üksnes lepinguosaliste vaheliste konsultatsioonide teel ühiskomitees. Lepinguosalised esitavad küsimuse põhjalikuks uurimiseks vajaliku asjakohase teabe ühiskomiteele, et lahendada vaidlus.
3. Kinnitades veel kord oma kindlat ja ühist tahet järgida inimõigusi ja tõkestada tuumarelvade levikut, lepivad lepinguosalised kokku, et kui emb-kumb lepinguosaline leiab, et teine lepinguosaline on toime pannud ükskõik millise artikli 2 lõikes 1 või artikli 8 lõikes 1 lepingu olulise osana kirjeldatud kohustuse raske ja märkimisväärse rikkumise, mis seab ohtu rahvusvahelise rahu ja julgeoleku ning nõuab viivitamatut reageerimist, teavitab ta sellest ja asjakohas(t)est meetme(te)st, mida ta kavatseb käesoleva lepingu alusel võtta, viivitamata teist lepinguosalist. Rikkumisest teatav lepinguosaline teatab ühiskomiteele vajadusest korraldada selles küsimuses kiireloomulised konsultatsioonid.
4. Peale selle võib lepingu osade eriti raske ja märkimisväärne rikkumine anda alust asjakohaste meetmete võtmisele artikli 52 lõikes 1 nimetatud institutsioonilises raamistikus.
5. Ühiskomitee annab võimaluse pidada dialoogi ja lepinguosalised teevad kõik endast oleneva, et leida sõbralik lahendus sel ebatõenäolisel juhul, kui peaks tekkima lõikes 3 kirjeldatud olukord. Kui ühiskomitee ei suuda jõuda mõlemale lepinguosalisele vastuvõetava lahenduseni 15 päeva jooksul pärast konsultatsioonide algust ja hiljemalt 30 päeva jooksul pärast lõikes 3 kirjeldatud teavitamise kuupäeva, saadetakse küsimus edasi ministrite tasandil konsultatsioonide pidamiseks, milleks on ette nähtud veel kuni 15 päeva.
6. Kui 15 päeva jooksul pärast konsultatsioonide algust ministrite tasandil ja hiljemalt 45 päeva jooksul pärast teavitamise kuupäeva ei ole mõlemale lepinguosalisele vastuvõetavat lahendust leitud, võib rikkumisest teatanud lepinguosaline otsustada võtta asjakohased meetmed, millest on teavitatud kooskõlas lõikega 3. Liidus eeldaks lepingu peatamine ühehäälselt otsust. Uus-Meremaal teeks peatamise otsuse Uus-Meremaa valitsus kooskõlas oma õigusnormidega.

7. Käesolevas artiklis tähendab mõiste „asjakohased meetmed“ käesoleva lepingu või vajaduse korral mõne muu artikli 52 lõike 1 kohaselt ühise institutsioonilise raamistiku osa moodustava erilepingu osalist või täielikku peatamist või lõpetamist kooskõlas sellise lepingu asjakohaste sätetega. Asjakohaseid meetmeid, mis lepinguosaline võtab käesoleva lepingu osaliseks peatamiseks, kohaldatakse üksnes I–VIII jaotise sätete suhtes. Asjakohaste meetmete valimisel tuleb eelistada selliseid, mis häirivad lepinguosaliste vahelisi suhteid kõige vähem. Kõnealused meetmed, mille suhtes kohaldatakse artikli 52 lõiget 2, peavad olema proportsionaalsed käesoleva lepingu kohaste kohustuste rikkumisega ja kooskõlas rahvusvahelise õigusega.

8. Lepinguosalistes jälgivad pidevalt, kuidas areneb olukord, mis on kaasa toonud käesoleva artikli kohased meetmed. Lepinguosaline, kes võtab asjakohaseid meetmeid, lõpetab nende kohaldamise niipea, kui olukord seda võimaldab, ja igal juhul kohe, kui meetmed tinginud asjaolusid enam ei esine.

X JAOTIS

LÖPPSÄTTED

Artikkel 55

Mõisted

Käesolevas lepingus tähistab mõiste „lepinguosalistes“ ühelt poolt liitu või selle liikmesriike või liitu ja selle liikmesriike vastavalt nende pädevusele ning teiselt poolt Uus-Meremaa.

Artikkel 56

Teabe avalikustamine

1. Ükski käesoleva lepingu säte ei takista rakendamast riigisiseseid õigusnorme või liidu õigusakte, mis käsitlevad üldsuse juurdepääsu ametlikele dokumentidele.
2. Ühtki käesoleva lepingu sätet ei tõlgendata nii, nagu kohustaks see emba-kumba lepinguosalist esitama teavet, mille avalikustamist peetakse oluliste julgeolekuhuvidega vastuolus olevaks.

Artikkel 57

Muutmine

Käesolevat lepingut võib muuta lepinguosaliste kirjalikul kokkuleppel. Selliste muudatuste jõustumise kuupäeva või kuupäevad võib lepinguosaliste vahel kokku leppida.

Artikkel 58

Jõustumine, kestus ja teatamine

1. Käesolev leping jõustub kolmekümnendal päeval pärast päeva, mil lepinguosalistes teatasid üksteisele lepingu jõustamiseks vajalike õigusmenetluste lõpuleviimisest.
2. Olenemata lõikest 1 võivad Uus-Meremaa ja liit kohaldada kuni lepingu jõustumiseni ajutiselt käesoleva lepingu ühiselt kindlaks määratud sätteid. Selline ajutine kohaldamine algab kolmekümnendal päeval pärast päeva, mil nii Uus-Meremaa kui ka liit teatasid üksteisele selliseks ajutiseks kohaldamiseks vajalike riigisiseste menetluste lõpuleviimisest.

3. Käesolev leping on tähtajatu. Üks lepinguosaline võib teisele lepinguosalisele kirjalikult teatada oma kavatsusest käesolev leping lõpetada. Lõpetamine jõustub kuus kuud pärast teatamise kuupäeva.

4. Käesoleva artikli kohased teated esitatakse Euroopa Liidu Nõukogu peasekretariaadile ning Uus-Meremaa välis- ja kaubandusministeeriumile.

Artikkel 59

Territoriaalne kohaldatavus

Käesolevat lepingut kohaldatakse ühelt poolt territooriumide suhtes, kus kohaldatakse Euroopa Liidu lepingut ja Euroopa Liidu toimimise lepingut, nimetatud aluslepingutes sätestatud tingimustel, ja teiselt poolt Uus-Meremaa territooriumi, v.a Tokelau suhtes.

Artikkel 60

Autentsed tekstid

Käesolev leping on koostatud kahes eksemplaris bulgaaria, eesti, hispaania, hollandi, horvaadi, inglise, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi ja ungari keeles, kusjuures kõik tekstid on võrdselt autentsed. Kui lepingu eri keeleversioonides esineb lahknevusi, annavad lepinguosalised küsimuse lahendamiseks ühiskomiteele.

Съставено в Брюксел на пети октомври през две хиляди и шестнадесета година.

Hecho en Bruselas, el cinco de octubre de dos mil dieciséis.

V Bruselu dne pátého října dva tisíce šestnáct.

Udfærdiget i Bruxelles den femte oktober to tusind og seksten.

Geschehen zu Brüssel am fünften Oktober zweitausendsechzehn.

Kahe tuhande kuueteistkümnenda aasta oktoobrikuu viiendal päeval Brüsselis.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις πέντε Οκτωβρίου δύο χιλιάδες δεκαέξι.

Done at Brussels on the fifth day of October in the year two thousand and sixteen.

Fait à Bruxelles, le cinq octobre deux mille seize.

Sastavljeno u Bruxellesu petog listopada godine dvije tisuće šesnaeste.

Fatto a Bruxelles, addì cinque ottobre duemilasedici.

Briselē, divi tūkstoši sešpadsmitā gada piektajā oktobrī.

Priimta du tūkstančiai šešioliktų metų spalio penktą dieną Briuselyje.

Kelt Brüsszelben, a kétezer-tizenhatodik év október havának ötödik napján.

Magħmul fi Brussell, fil-hames jum ta' Ottubru fis-sena elfejn u sittax.

Gedaan te Brussel, vijf oktober tweeduizend zestien.

Sporządzono w Brukseli dnia piątego października roku dwa tysiące szesnastego.

Feito em Bruxelas, em cinco de outubro de dois mil e dezasseis.

Întocmit la Bruxelles la cinci octombrie două mii șaisprezece.

V Bruseli piateho októbra dvetisícšestnást.

V Bruslju, dne petega oktobra leta dva tisoč šestnajst.

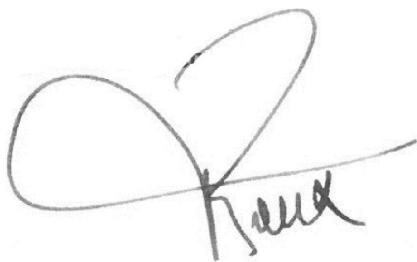
Tehty Brysselissä viidentenä päivänä lokakuuta vuonna kaksituhattakuusitoista.

Som skedde i Bryssel den femte oktober år tjugohundrasexton.

Voor het Koninkrijk België

Pour le Royaume de Belgique

Für das Königreich Belgien

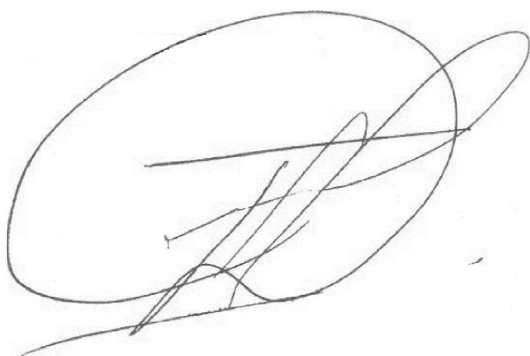
A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Kauw', written over a large, loopy circular flourish.

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, loopy oval shape with a diagonal line through it.

Za Českou republiku

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Václav', written in a cursive style.

For Kongeriget Danmark

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'V. Fogh', written in a cursive style.

Für die Bundesrepublik Deutschland

Eesti Vabariigi nimel

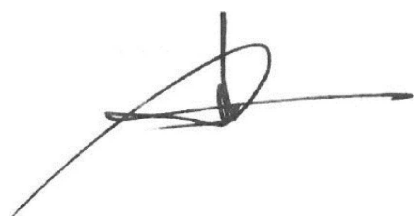

Thar cheann Na hÉireann

For Ireland

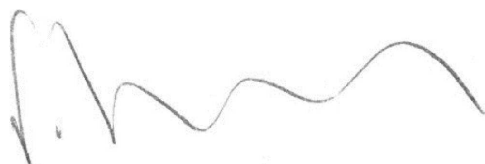
Για την Ελληνική Δημοκρατία

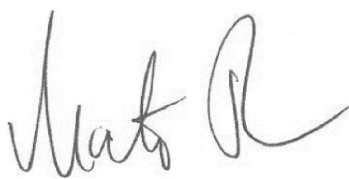
Por el Reino de España

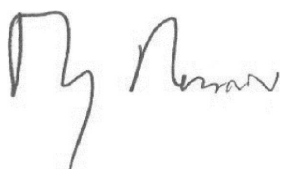
Pour la République française

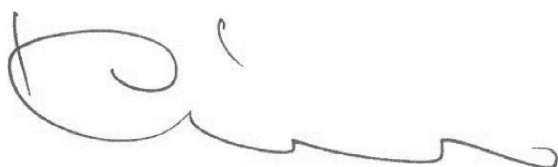
Za Republiku Hrvatsku

Per la Repubblica italiana

Για την Κυπριακή Δημοκρατία

Latvijas Republikas vārdā –

Lietuvos Respublikos vardu

Pour le Grand-Duché de Luxembourg

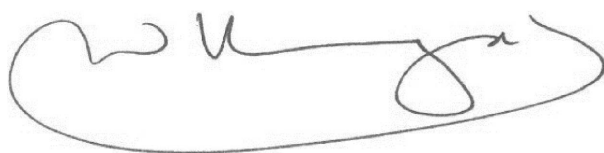
Magyarország részéről

Għar-Repubblika ta' Malta

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

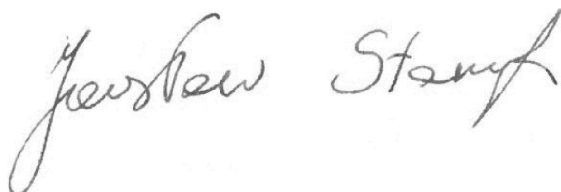

Für die Republik Österreich

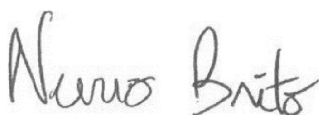

Q.N.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

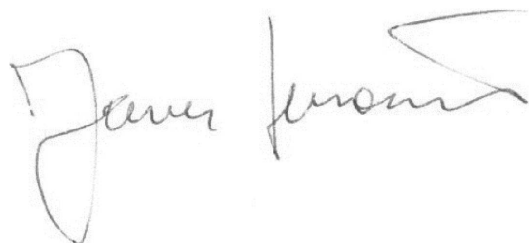
Pela República Portuguesa

Pentru România

Za Republiko Slovenijo

Za Slovenskú republiku

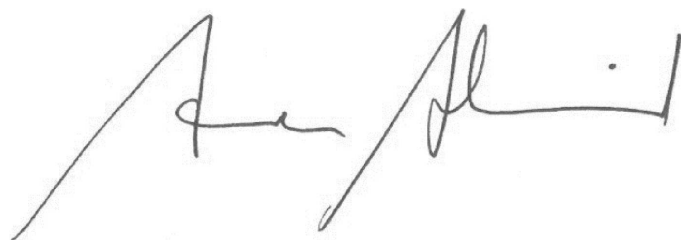

Suomen tasavallan puolesta

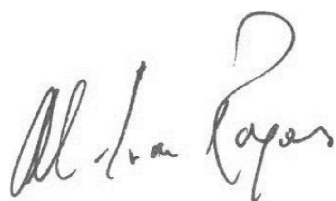
För Republiken Finland

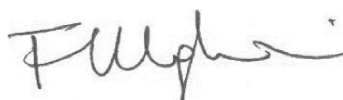
För Konungariket Sverige

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Za Europejską uniję
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

For New Zealand

TIR-märkmike alusel toimuva rahvusvahelise kaubaveo tollikonventsiooni (1975. aasta TIR-konventsioon) muudatus

Vastavalt ÜRO hoiulevõtja teatisele C.N.742.2016.TREATIES – XI.A.16 jõustuvad 1. jaanuaril 2017 kõigi konventsiooniosaliste suhtes järgmised TIR-konventsiooni muudatused.

6. lisa uus selgitav märkus 0.42a

Artiklile 42a lisatakse uus selgitav märkus, mis on sõnastatud järgmiselt:

„0.42a Artiklis 42a peetakse sõna „viivitamata“ all silmas, et siseriiklikest kontrollimeetmetest, mis võivad mõjutada TIR-konventsiooni kohaldamist ja/või TIR-süsteemi toimimist, tuleb TIR-juhatusele teatada kirjalikult nii kiiresti kui võimalik ja võimaluse korral enne kontrollimeetmete jõustumist, et TIR-juhatus saaks tõhusalt täita oma järelevalveülesandeid ja oma kohustust kontrollida meetme vastavust TIR-konventsioonile kooskõlas artikliga 42a ja oma volitustega, mis on sätestatud TIR-konventsiooni 8. lisas.“

2. lisa artikli 4 lõike 2 punkt i

Olemasolev tekst asendatakse järgmisega:

„i) kardintent, põrand, ukse ja kõik muud veoseruumi koostelemendid ühendatakse kas seadiste abil, mida ei saa eemaldada või asendada väljastpoolt ilma nähtavaid jälgi jätmata, või meetodite abil, millega saadakse tarind, mida ei saa muuta nähtavaid jälgi jätmata;“.

2. lisa artikli 4 lõike 2 punkt iii

Olemasolev tekst asendatakse järgmisega:

„iii) kardintendi juhtsiin, kardintendi pingutusseadised ja muud liikuvosad monteeritakse kokku selliselt, et suletud ja tollitõkendiga kinnitatud uksi ja muid liikuvosi ei saaks ei avada ega sulgeda väljastpoolt ilma nähtavaid jälgi jätmata. Kardintendi juhtsiin, kardintendi pingutusseadised ja muud liikuvosad monteeritakse kokku selliselt, et veoseruumi ei oleks pärast sulgemisseadiste kinnitamist võimalik pääseda ilma nähtavaid jälgi jätmata. Üks sellise konstruktsioonisüsteemi näide on esitatud käesolevale eeskirjale lisatud joonisel 9;“.

2. lisa uus artikkel 5

Muudetud artikli 4 järele lisatakse:

„Artikkel 5

Tentkangast liugkatusega sõidukid

1. Käesoleva eeskirja artiklite 1, 2, 3 ja 4 sätteid tuleb vajaduse korral kohaldada tentkangast liugkatusega sõidukite suhtes. Lisaks peavad need sõidukid vastama käesolevas artiklis sätestatud tingimustele.

2. Tentkangast liugkatus peab vastama allpool punktides i–iii esitatud nõuetele.

i) tentkangast liugkatus ühendatakse kas seadiste abil, mida ei saa eemaldada või asendada väljastpoolt ilma nähtavaid jälgi jätmata, või meetodite abil, millega saadakse tarind, mida ei saa muuta nähtavaid jälgi jätmata;

ii) liugkatuse tent peab katuse jäika osa veoseruumi esiküljel katma nii, et katusetenti ei oleks võimalik tõmmata üle ülemise pikitala ülaserava. Katusetendi äärisesse paigaldatakse kogu veoseruumi pikkuses mõlemale küljele eelpingestatud terastross nii, et seda ei oleks võimalik eemaldada ja tagasi panna ilma nähtavaid jälgi jätmata. Katusetent kinnitatakse liugalusele nii, et seda ei saaks eemaldada ja uuesti kinnitada ilma nähtavaid jälgi jätmata;

- iii) liugkatuse juhtsiin, liugkatuse pingutusseadised ja muud liikuvosad monteeritakse kokku selliselt, et suletud ja tollitõkendiga kinnitatud uksi, katust ja muid liikuvosi ei saaks ei avada ega sulgeda väljastpoolt ilma nähtavaid jälgi jätmata. Liugkatuse juhtsiin, liugkatuse pingutusseadised ja muud liikuvosad monteeritakse kokku selliselt, et veoseruumi ei oleks pärast sulgemisseadiste kinnitamist võimalik pääseda ilma nähtavaid jälgi jätmata.

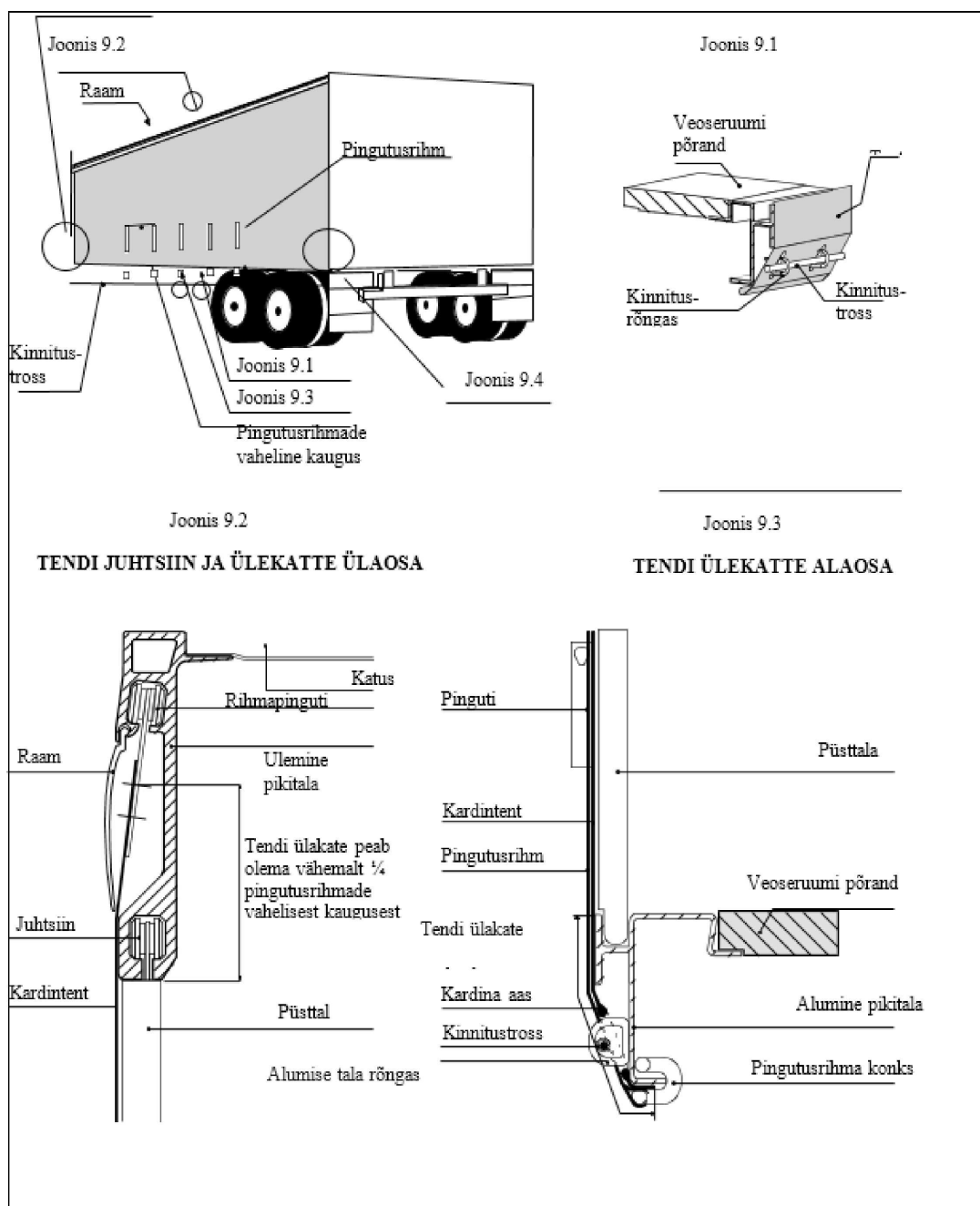
Üks sellise võimaliku konstruktsioonisüsteemi näide on esitatud käesolevale eeskirjale lisatud joonisel 10.“

2. lisa joonis 9

Olemasolev joonis 9 asendatakse järgmisega:

„Joonis 9

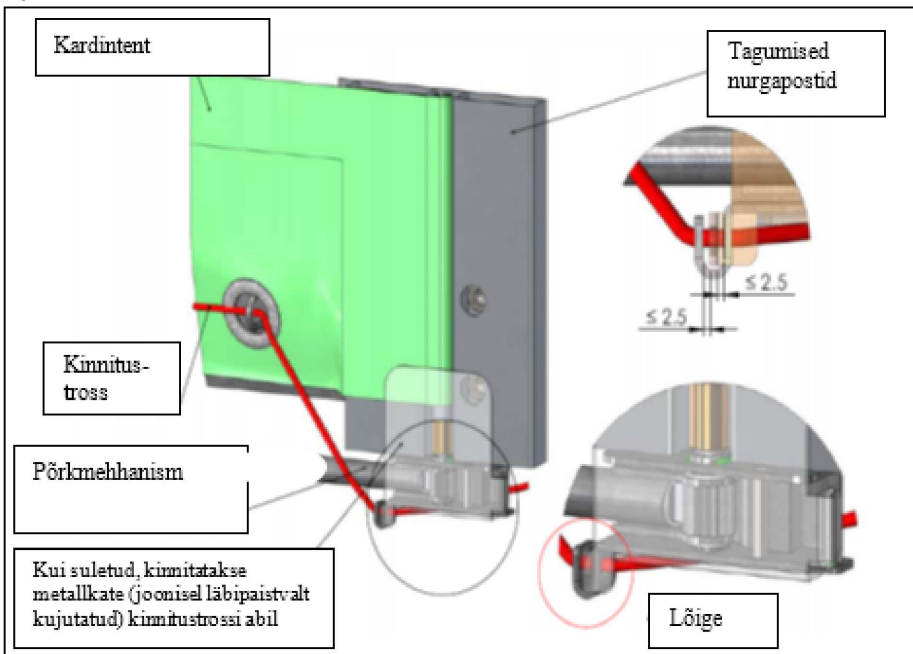
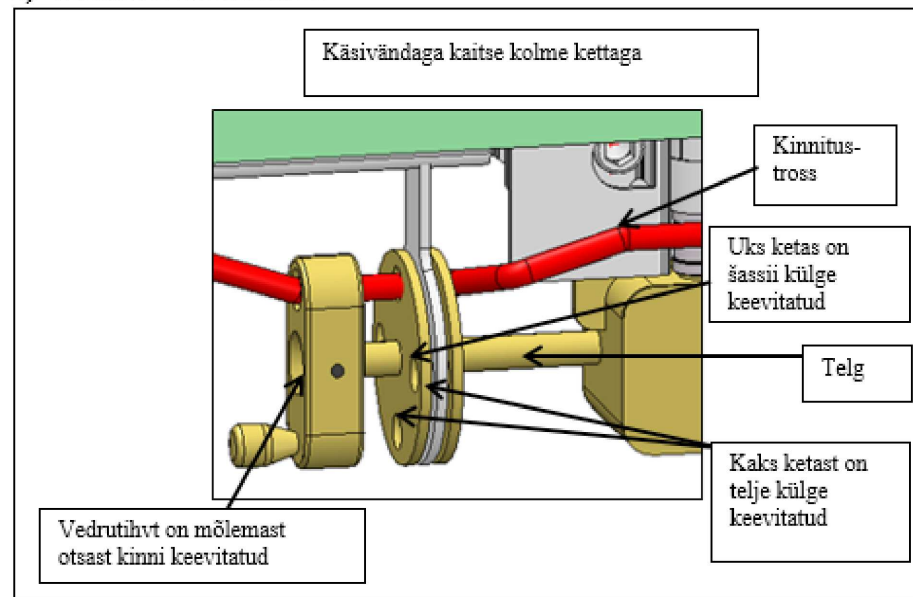
KARDINTENDIGA SÕIDUKI KONSTRUKTSIOONI NÄIDE

Joonis 9 jätkub

Joonis 9.4

Kardintentide horisontaalseks pingutamiseks kasutatakse pörmehhanismi (harilikult sõiduki tagaosas). Käesoleval joonisel on kaks näidet (a ja b) selle kohta, kuidas pörmehhanismi või ülekannet kinnitada võib.

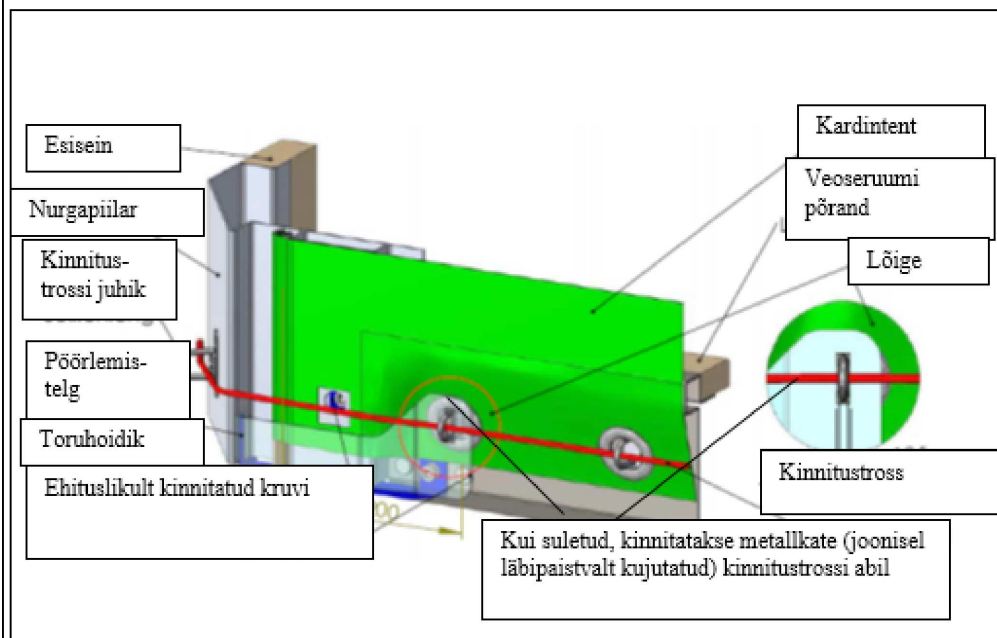
a) Pörmehhanismi kinnitamine**b) Ülekande kinnitamine**

Joonis 9 jätkub

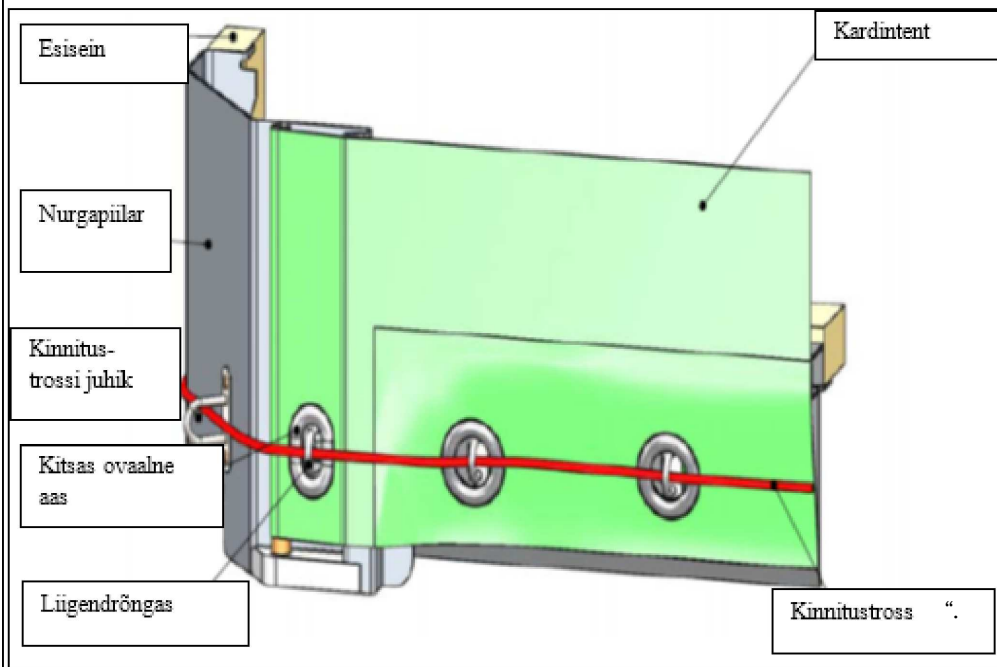
Joonis 9.5

Kardintendi kinnitamiseks teisel küljel (harilikult sõiduki esiküljel) võib kasutada järgmisi süsteeme (a või b).

a) Metallkate

b) Kitsas ovaalne aas, pingutustoru kerkimise vastane süsteem

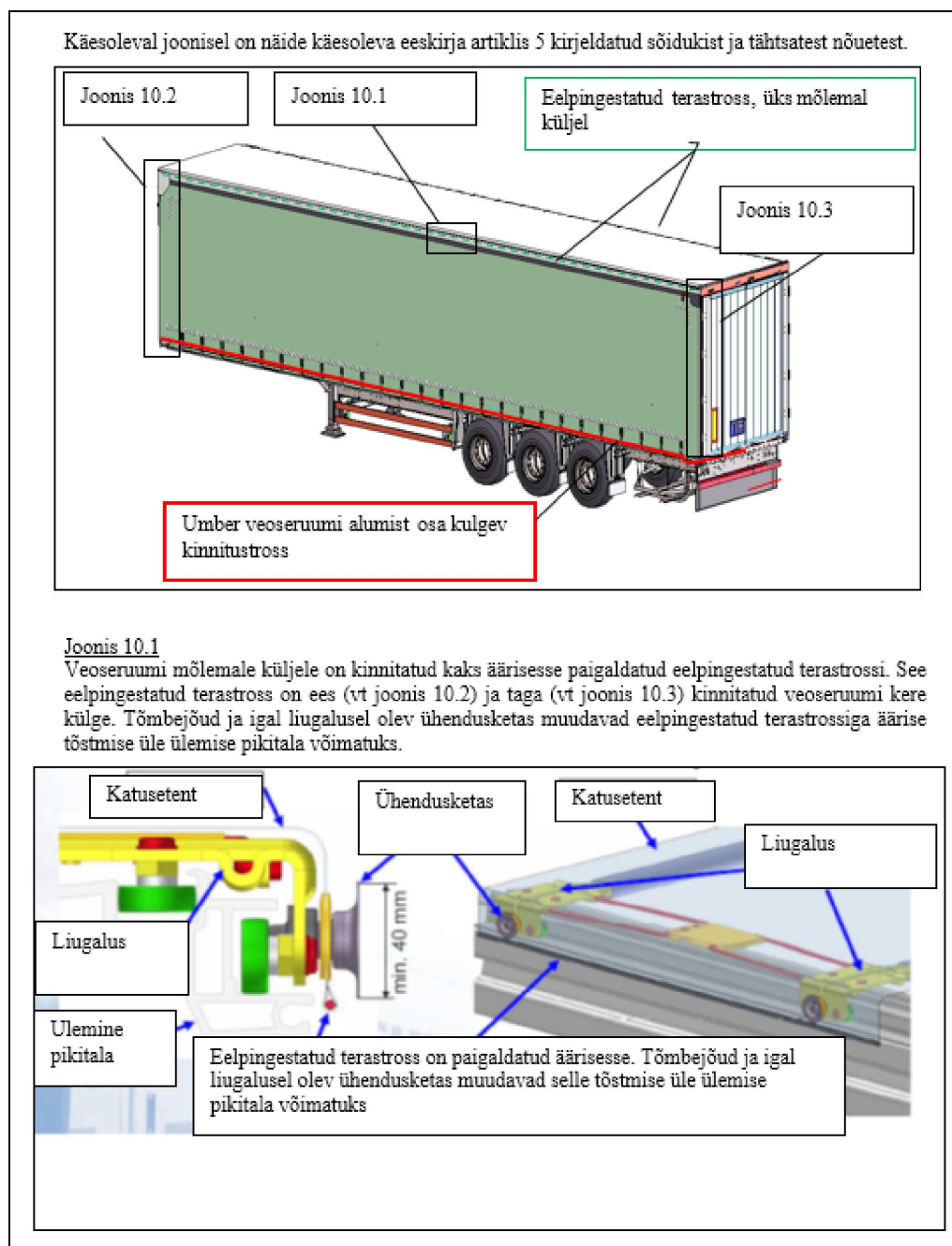

2. lisa uus joonis 10

Uue joonise 9 järele lisatakse:

„Joonis 10

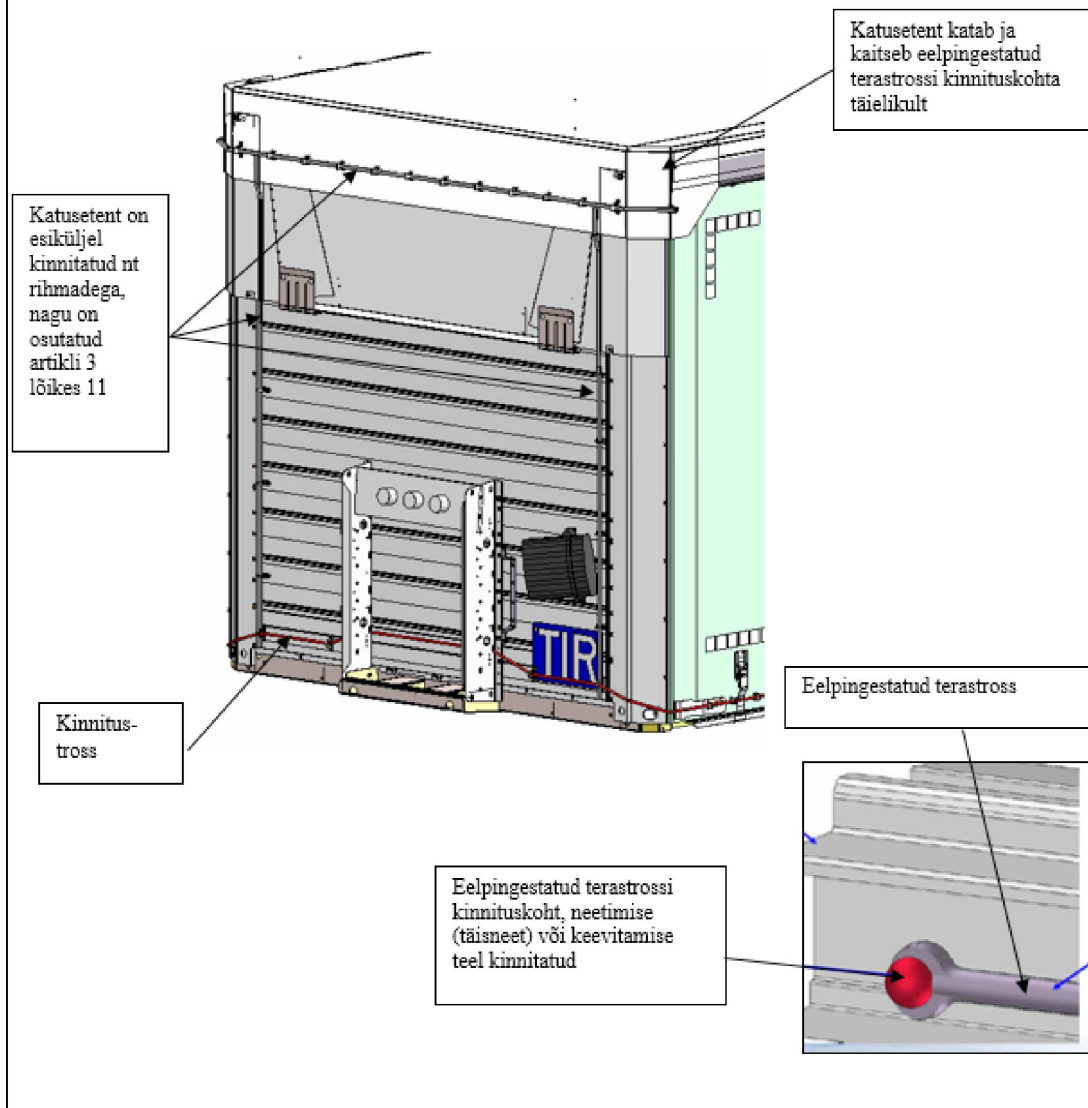
TENTKANGAST LIUGKATUSEGA SÕIDUKI KONSTRUKTSIOONI NÄIDE

Joonis 10 jätkub

Joonis 10.2

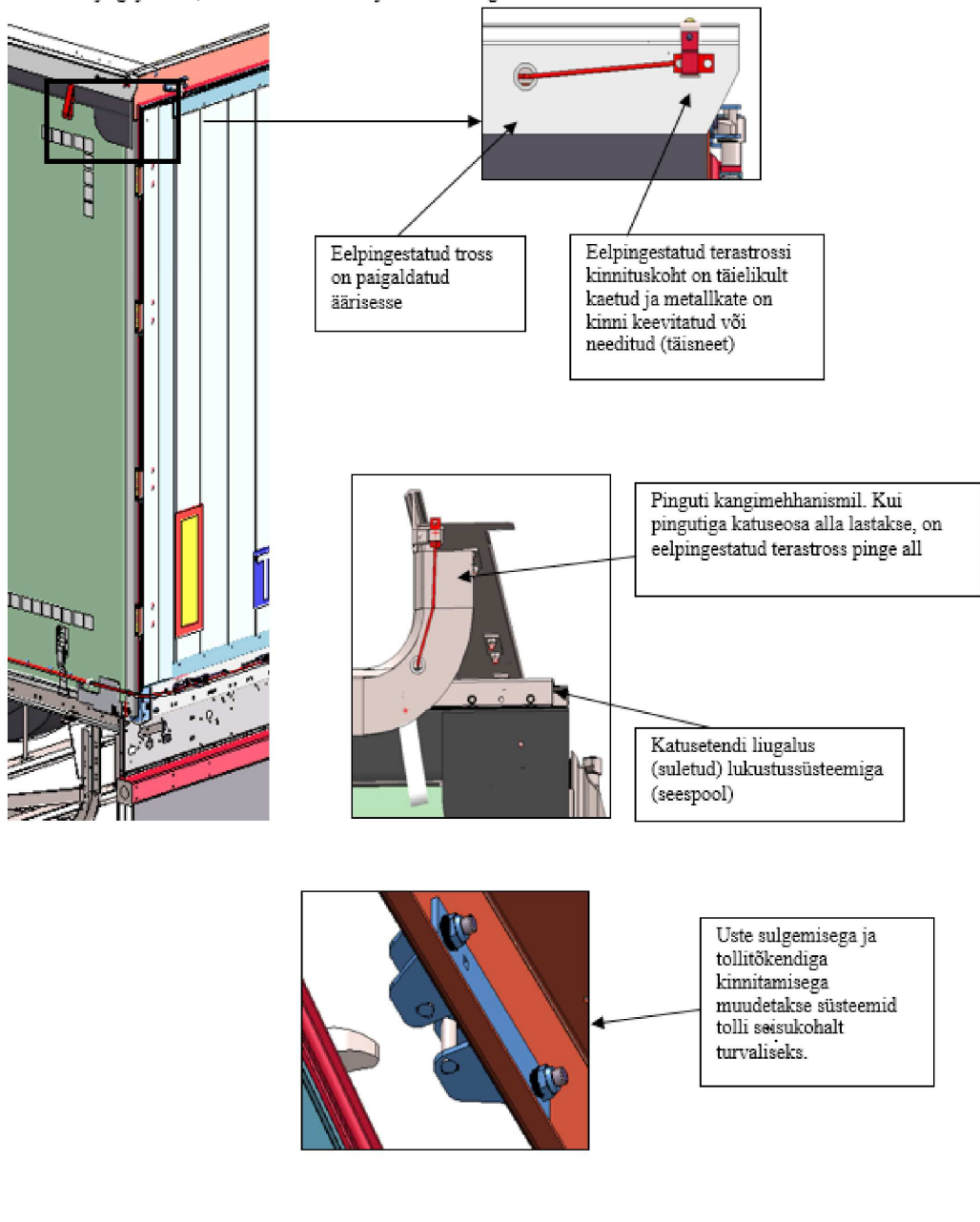
Liugkatuse tent peab katuse jäika osa veosruumi esiküljel katma nii, et katusetenti ei oleks võimalik tõmmata üle ülemise pikitala ülaserava.

Joonis 10 jätkub

Joonis 10.3

Tagaküljel on katusele kinnitatud eriseadis, näiteks tõkkeplaat, mis takistab ligipääsu veosuruumile ilma nähtavaid jälgi jätmata, kui uksed on suletud ja tollitõkendiga kinnitatud.

7. lisa I osa artikli 5 lõike 2 punkt i

Olemasolev tekst asendatakse järgmisega:

- „i) kardintent, põrand, ukse ja kõik muud veoseruumi koostelemendid ühendatakse kas seadiste abil, mida ei saa eemaldada või asendada väljastpoolt ilma nähtavaid avamisjälgi jätmata, või meetodite abil, millega saadakse tarind, mida ei saa muuta nähtavaid jälgi jätmata;“.

7. lisa I osa artikli 5 lõike 2 punkt iii

Olemasolev tekst asendatakse järgmisega:

- „iii) kardintendi juhtsiin, kardintendi pingutusseadised ja muud liikuvosad monteeritakse kokku selliselt, et suletud ja tollitõkendiga kinnitatud uksi ja muid liikuvosi ei saaks ei avada ega sulgeda väljastpoolt ilma nähtavaid jälgi jätmata. Kardintendi juhtsiin, kardintendi pingutusseadised ja muud liikuvosad monteeritakse kokku selliselt, et konteinerile ei oleks pärast sulgemisseadiste kinnitamist võimalik pääseda ilma nähtavaid jälgi jätmata. Üks sellise konstruktsioonisüsteemi näide on esitatud käesolevale eeskirjale lisatud joonisel 9;“.

7. lisa I osa uus artikkel 6

Muudetud artikli 5 järele lisatakse:

„Artikkel 6

Tentkangast liugkatusega konteinerid

1. Käesoleva eeskirja artiklite 1, 2, 3, 4 ja 5 sätteid tuleb vajaduse korral kohaldada tentkangast liugkatusega konteinerite suhtes. Lisaks peavad need konteinerid vastama käesoleva artikli sätetele.
2. Tentkangast liugkatuse peab vastama allpool punktides i–iii esitaud nõuetele.
 - i) tentkangast liugkatuse ühendatakse kas seadiste abil, mida ei saa eemaldada või asendada väljastpoolt ilma nähtavaid jälgi jätmata, või meetodite abil, millega saadakse tarind, mida ei saa muuta nähtavaid jälgi jätmata;
 - ii) liugkatuse tent peab katuse jäika osa konteineri esiküljel katma nii, et katusetenti ei oleks võimalik tõmmata üle ülemise pikitala ülaserava. Katusetendi äärisesse paigaldatakse kogu konteineri pikkuses mõlemale küljele eelpingestatud terastross nii, et seda ei oleks võimalik eemaldada ja tagasi panna ilma nähtavaid jälgi jätmata. Katusetent kinnitatakse liugalusele nii, et seda ei saaks eemaldada ja uuesti kinnitada ilma nähtavaid jälgi jätmata;
 - iii) liugkatuse juhtsiin, liugkatuse pingutusseadised ja muud liikuvosad monteeritakse kokku selliselt, et suletud ja tollitõkendiga kinnitatud uksi, katust ja muid liikuvosi ei saaks ei avada ega sulgeda väljastpoolt ilma nähtavaid jälgi jätmata. Liugkatuse juhtsiin, liugkatuse pingutusseadised ja muud liikuvosad monteeritakse kokku selliselt, et konteinerisse ei oleks pärast sulgemisseadiste kinnitamist võimalik pääseda ilma nähtavaid jälgi jätmata.

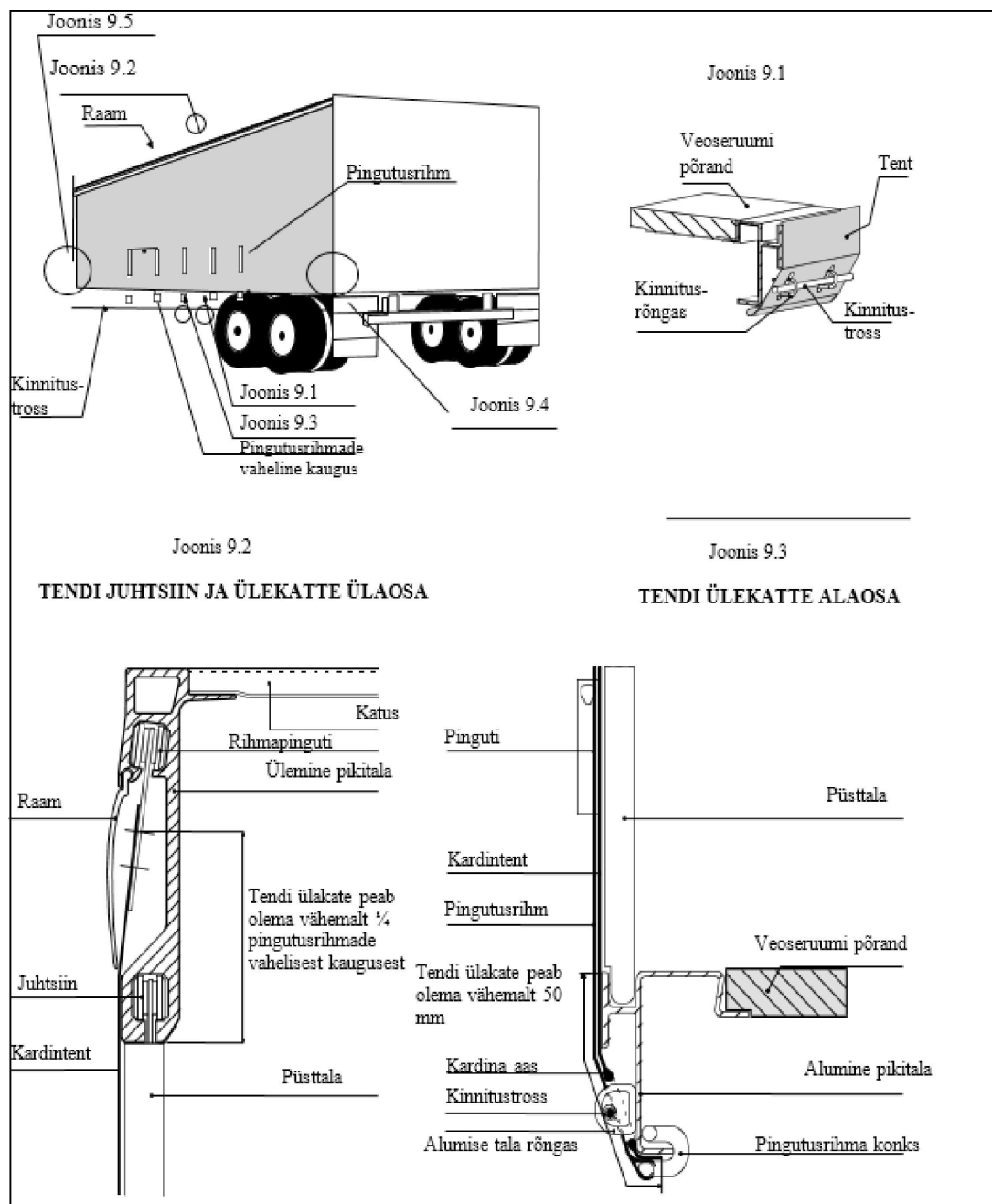
Üks sellise võimaliku konstruktsioonisüsteemi näide on esitatud käesolevale eeskirjale lisatud joonisel 10.“

7. lisa I osa joonis 9

Olemasolev joonis 9 asendatakse järgmisega:

„Joonis 9

KARDINTENDIGA SÕIDUKI KONSTRUKTSIOONI NÄIDE

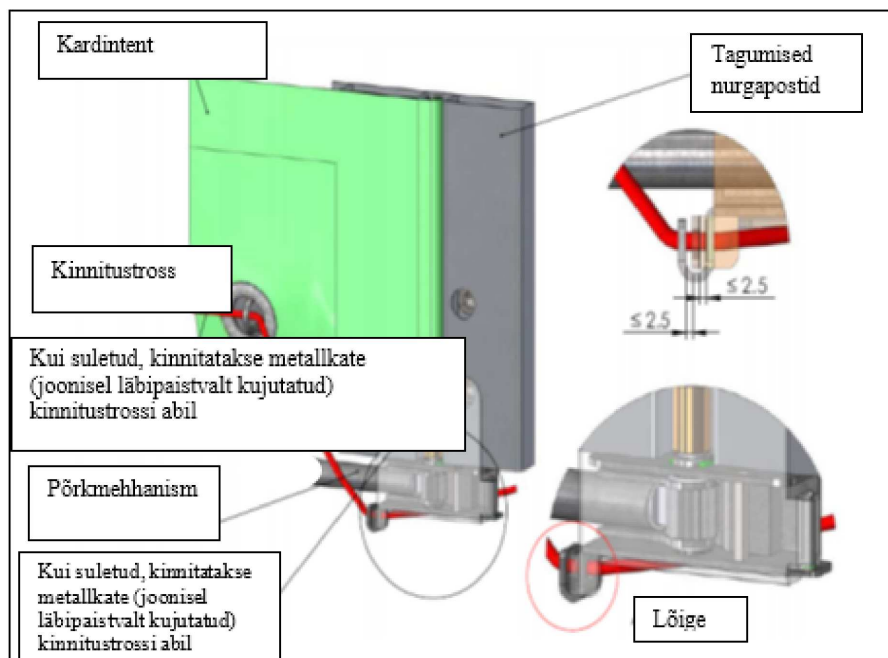

Joonis 9 jätkub

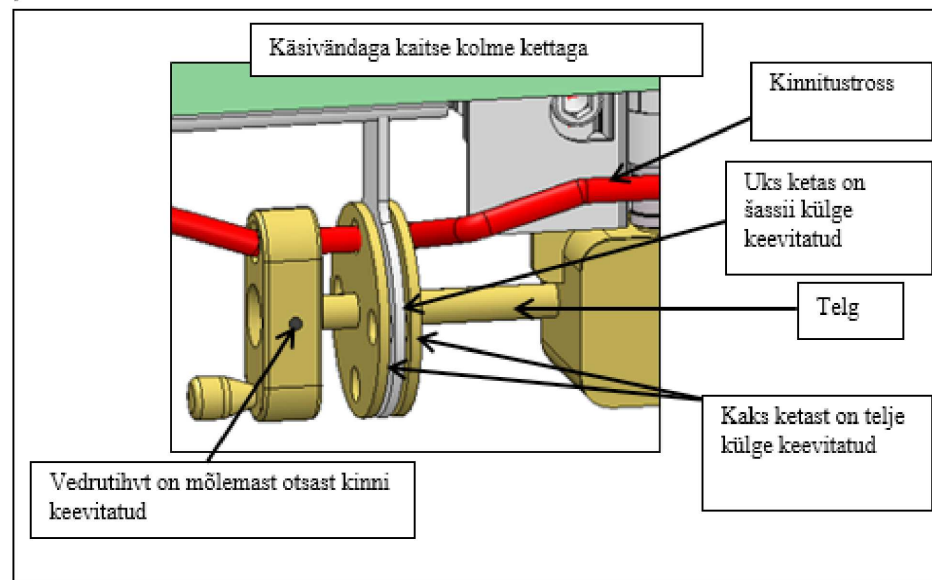
Joonis 9.4

Kardintentide horisontaalseks pingutamiseks kasutatakse pörmehhanismi (harilikult konteineri tagaosas). Käesoleval joonisel on kaks näidet (a ja b) selle kohta, kuidas pörmehhanismi või ülekannet kinnitada võib.

a) Pörmehhanismi kinnitamine

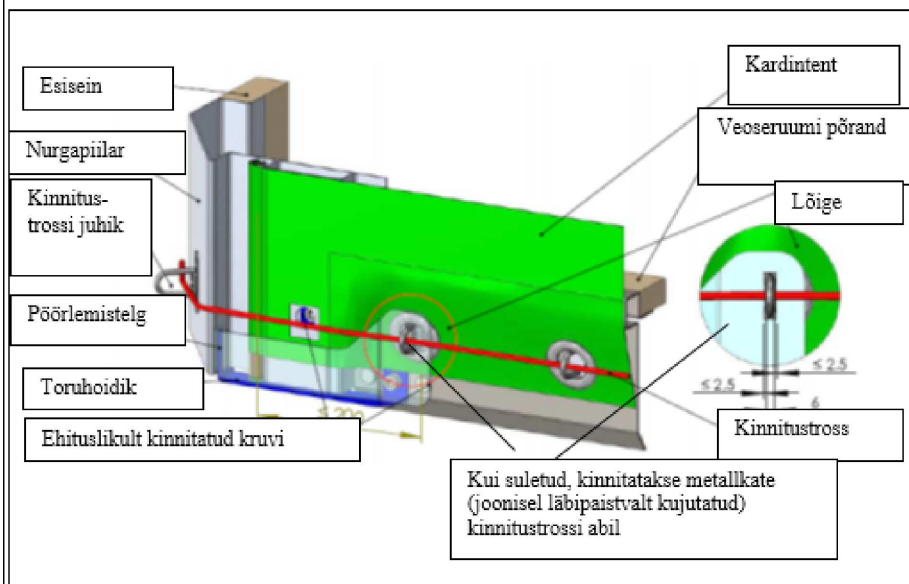
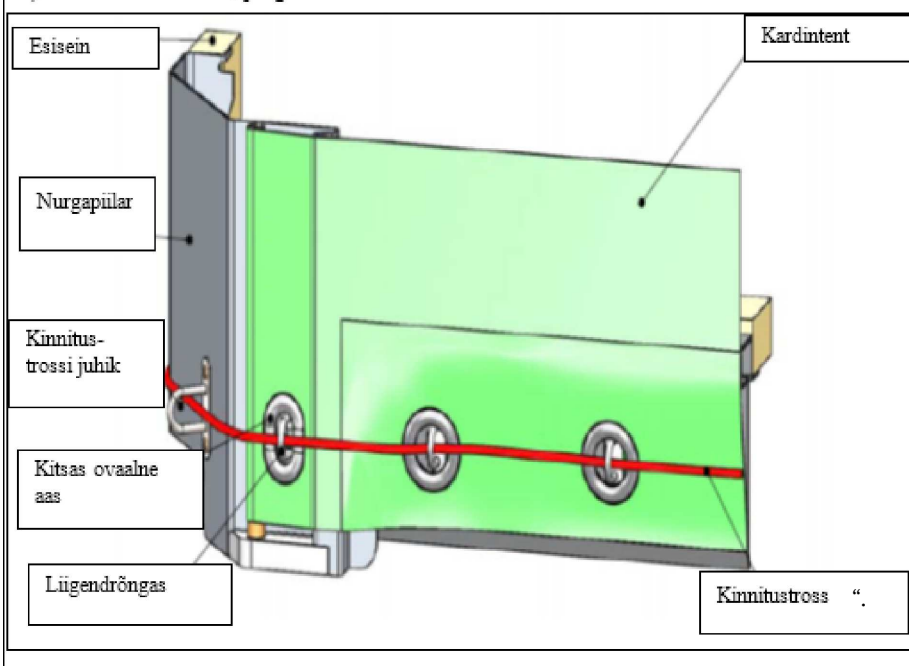
b) Ülekande kinnitamine

Joonis 9 jätkub

Joonis 9.5

Kardintendi kinnitamiseks teisel küljel (harilikult konteineri esiküljel) võib kasutada järgmisi süsteeme (a või b).

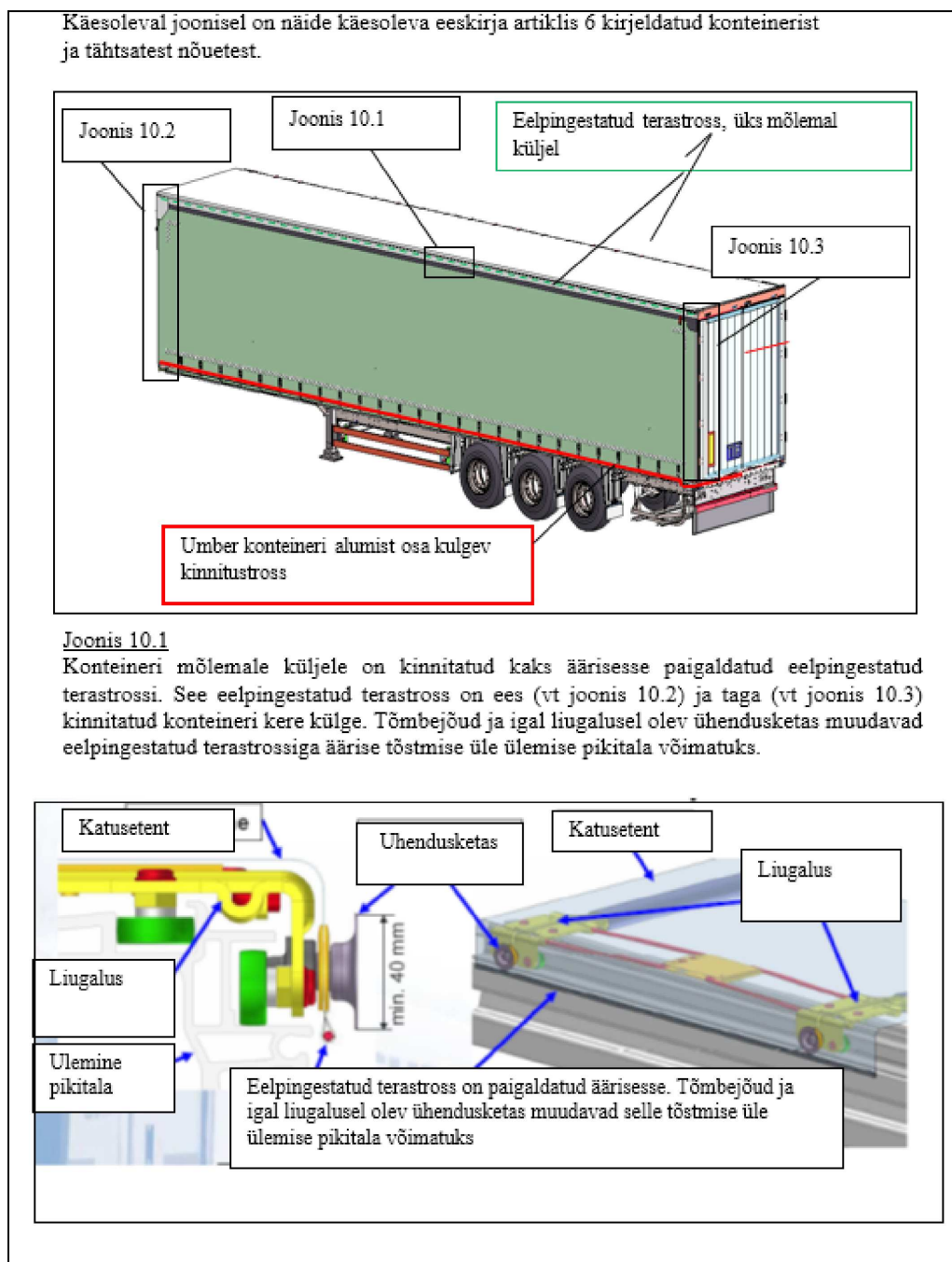
a) Metallkate**b) Kitsas ovaalne aas, pingutustoru kerkimise vastane süsteem**

7. lisa I osa uus joonis 10

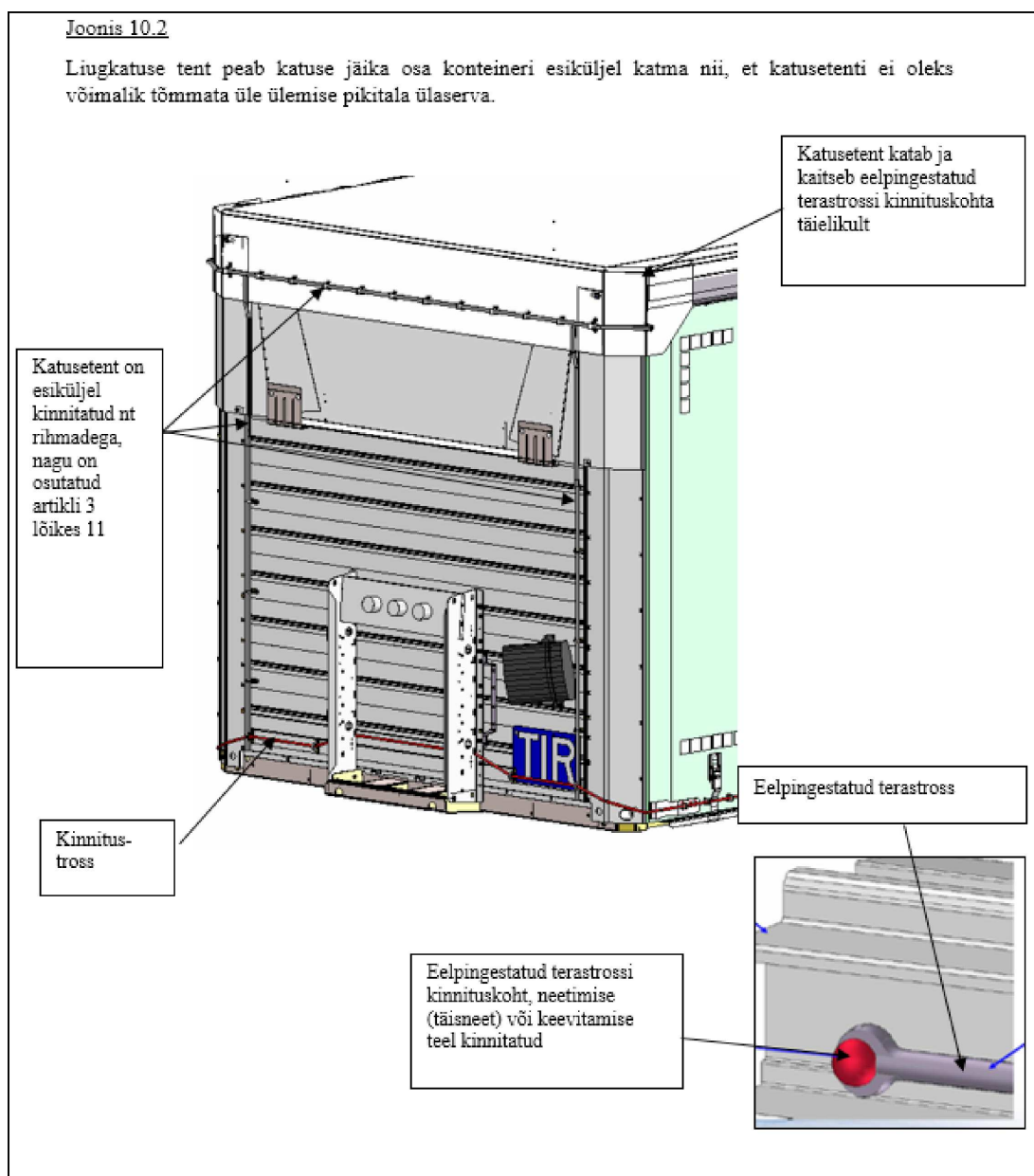
Uue joonise 9 järele lisatakse:

„Joonis 10

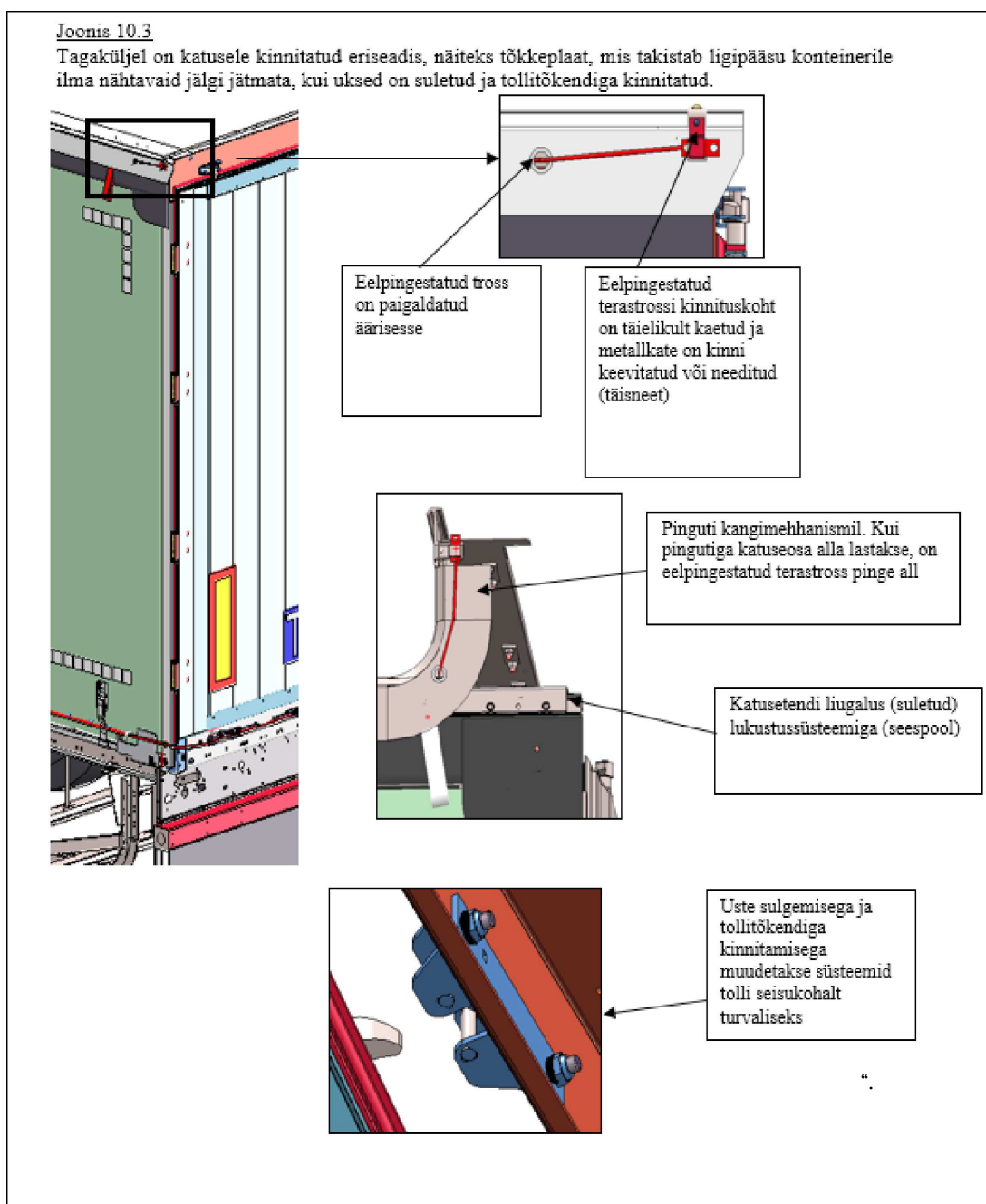
TENTKANGAST LIUGKATUSEGA KONTEINERI KONSTRUKTSIOONI NÄIDE

Joonis 10 jätkub

Joonis 10 jätkub

MÄÄRUSED

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2016/2080,

25. november 2016,

millega avatakse lõssipulbri müük hankemenetluse teel

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007, ⁽¹⁾

võttes arvesse komisjoni 18. mai 2016. aasta rakendusmäärust (EL) 2016/1240, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 rakenduseeskirjad riikliku sekkumise ja eraladustamistoetuse osas, ⁽²⁾ eriti selle artiklit 28 ja artikli 31 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

- (1) Arvestades hindade taastumisest tingitud praegust olukorda lõssipulbri turul ning suuri sekkumisvarusid, on asjakohane avada lõssipulbri riiklike sekkumisvarudega seotud pakkumismenetlus vastavalt rakendusmäärusele (EL) 2016/1240.
- (2) Selleks et sekkumisvarude müüki asjakohaselt hallata, on vaja täpsustada kuupäev, enne mida peab müügivalmis lõssipulber olema kantud riiklikesse sekkumisvarudesse.
- (3) Vastavalt rakendusmääruse (EL) 2016/1240 artikli 28 lõike 4 punktidele b, c ja d on vaja kindlaks määrata pakkumuste esitamise ajavahemikud, miinimumkogus, mille kohta pakkumuse võib teha, ja pakkumuse korral esitatav tagatissumma.
- (4) Rakendusmääruse (EL) 2016/1240 artikli 31 lõike 1 kohaldamisel on vaja kehtestada tähtajad, milleks liikmesriigid peavad komisjonile teatama kõigist vastuvõetavatest pakkumustest.
- (5) Haldustõhususe huvides peaksid liikmesriigid komisjoni teavitama vastavalt komisjoni määrusele (EÜ) nr 792/2009 ⁽³⁾.
- (6) Põllumajandusturgude ühise korralduse komitee ei ole eesistuja määratud tähtaja jooksul oma arvamust esitanud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Kohaldamisala

Enne 1. novembril 2015 riiklikesse sekkumisvarudesse kantud lõssipulbriga seotud pakkumismenetlus avatakse rakendusmääruse (EL) 2016/1240 II jaotise III peatükiga ettenähtud tingimustel.

⁽¹⁾ ELT L 347, 20.12.2013, lk 671.

⁽²⁾ ELT L 206, 30.7.2016, lk 71.

⁽³⁾ Komisjoni 31. augusti 2009. aasta määrus (EÜ) nr 792/2009, milles sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad turgude ühise korralduse rakendamist, otsemaksete režiimi, põllumajandustoodete müügiedendamist ning äärepoolseimates piirkondades ja väiksematel Egeuse mere saartel kohaldatavat korda käsitlevate teabe ja dokumentide esitamiseks liikmesriikidelt komisjonile (ELT L 228, 1.9.2009, lk 3).

*Artikkel 2***Pakkumuste esitamine**

1. Esimese osalise pakkumismenetluse puhul lõpeb pakkumuste esitamise aeg 13. detsembril 2016 kell 11.00 (Brüsseli aja järgi).
2. Teise osalise ja järgmiste osaliste pakkumismenetluste puhul algab pakkumuste esitamise aeg esimesel tööpäeval pärast eelmise ajavahemiku lõppu. Kõnealused ajavahemikud lõpevad kuu esimesel ja kolmandal teispäeval kell 11.00 (Brüsseli aja järgi). Augustis on see tähtaeg siiski neljandal teispäeval kell 11.00 (Brüsseli aja järgi) ja detsembris teisel teispäeval kell 11.00 (Brüsseli aja järgi). Kui teispäev on riigipüha, on tähtaeg eelmisel tööpäeval kell 11.00 (Brüsseli aja järgi).
3. Pakkumused esitatakse liikmesriikide heakskiidetud makseasutustele ⁽¹⁾.

*Artikkel 3***Kogus pakkumuse kohta ja mõõtühik**

Lõssipulbri miinimumkogus, mille kohta võib esitada pakkumuse, on 20 tonni.

Pakutav hind on 100 kg toote hind.

*Artikkel 4***Tagatis**

Lõssipulbri müügiks pakkumuse tegemisel esitatakse tagatis 50 eurot tonni kohta makseasutusele, kellele pakkumus esitatakse.

*Artikkel 5***Komisjonile esitatavad teated**

Rakendusmääruse (EL) 2016/1240 artikli 31 lõikes 1 sätestatud teade esitatakse vastavalt määrusele (EÜ) nr 792/2009 hiljemalt kell 16.00 (Brüsseli aja järgi) nendel päevadel, millele on osutatud käesoleva määruse artiklis 2.

*Artikkel 6***Jõustumine**

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

⁽¹⁾ Makseasutuste aadressid on kättesaadavad Euroopa Komisjoni veebilehel http://ec.europa.eu/agriculture/milk/policy-instruments/index_en.htm.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 25. november 2016

Komisjoni nimel
presidendi eest
komisjoni liige
Phil HOGAN

KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2016/2081,**28. november 2016,****millega kehtestatakse uuesti lõplik dumpinguvastane tollimaks Hiina Rahvavabariigist pärit ja äriühingu Yuanping Changyuan Chemicals Co. Ltd toodetud oksaalhappe impordi suhtes**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta määrust (EL) 2016/1036 kaitse kohta dumpinguhinnaga impordi eest riikidest, mis ei ole Euroopa Liidu liikmed, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 9 lõiget 4,

ning arvestades järgmist:

A. MENETLUS

- (1) Pärast nõukogu määruse (EÜ) nr 1225/2009 ⁽²⁾ artikli 5 kohaselt algatatud dumpinguvastast uurimist kehtestas nõukogu 18. aprillil 2012 nõukogu rakendusmäärusega (EL) nr 325/2012 ⁽³⁾ (edaspidi „vaidlustatud määrus“) 14,6–52,2-protsendilise lõpliku dumpingvastase tollimaksu Indiast ja Hiina Rahvavabariigist pärit oksaalhappe impordi suhtes.
- (2) 20. mai 2015. aasta otsusega ⁽⁴⁾ tühistas Üldkohus vaidlusaluse määruse koostööd teinud Hiina eksportivat tootjat, äriühingut Yuanping Changyuan Chemicals Co. Ltd-d puudutavas osas. Üldkohus leidis, et nõukogu põhjendused kahes kahju kõrvaldamist võimaldava taseme kindlaksmääramisega seotud küsimuses ei olnud kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 296.
- (3) Pärast Üldkohtu otsust avaldas komisjon teate, milles ta teavitas oma otsusest jätkata oksaalhappet käsitlevat dumpinguvastast uurimist, et täita otsust äriühingu Yuanping Changyuan Chemicals Co. Ltd suhtes.

B. RAKENDAMINE**1. Tollimaks kahju kõrvaldamist võimaldava taseme (kahjumarginaal) kindlaksmääramiseks**

- (4) Nagu on märgitud vaidlusaluse määruse põhjendustes 66 ja 83, väitis Yuanping Changyuan Chemicals Co. Ltd, et komisjon oli kahjumarginaali arvutamisel täielikult jätnud tegemata 6,5 % korrigeerimise, mis vastab tavapärasele tollimaksule.
- (5) Komisjon tegi esialgse uurimisega kindlaks, et väide oli põhjendatud ja parandas kahjumarginaaliga seotud arvutusi järgmiselt: lõplik kaalutud keskmine impordihind arvutati, liites Yuanping Changyuan Chemicals Co. Ltd kahe oksaalhappetüübi (rafineeritud ja rafineerimata) kaalutud keskmisele CIF-eksportihinnale liidu piiril kõigepealt 6,5 % tollimaksu ja seejärel kindlaksmääratud tollimaksumäära 10 eurot tonni kohta impordijärgsete kuludena.

⁽¹⁾ ELT L 176, 30.6.2016, lk 21.⁽²⁾ Nõukogu 30. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1225/2009 kaitse kohta dumpinguhinnaga impordi eest riikidest, mis ei ole Euroopa Ühenduse liikmed (ELT L 343, 22.12.2009, lk 51). Alates 20. juulist 2016: määruse (EL) 2016/1036.⁽³⁾ Nõukogu 12. aprilli 2012. aasta rakendusmäärus (EL) nr 325/2012, millega kehtestatakse Indiast ja Hiina Rahvavabariigist pärit oksaalhappe impordi suhtes lõplik dumpinguvastane tollimaks ja nõutakse lõplikult sisse selle suhtes kehtestatud ajutine tollimaks (ELT L 106, 18.4.2012, lk 1).⁽⁴⁾ Kohtuasi T-310/12 Yuanping Changyuan Chemicals Co Ltd versus Euroopa Liidu Nõukogu.

- (6) Selle tulemusel vähenes Yuanping Changyuan Chemicals Co. Ltd kahjumarginaal 18,7 %-le. Nagu vaidlusaluse määruse põhjendustes 83 ja 87 aga juba märgiti, jäi vähenenud kahjumarginaal kõrgemaks Yuanping Changyuan Chemicals Co. Ltd jaoks kehtestatud dumpingumarginaalist (14,6 %), mis on kehtestatud dumpinguvastase tollimaksu aluseks.

2. Kasumimarginaal kahju kõrvaldamist võimaldava taseme (kahjumarginaal) arvutamiseks

- (7) Nagu on märgitud käesoleva juhtumi puhul ajutisi meetmeid kehtestava komisjoni määruse (EL) nr 1043/2011 ⁽⁵⁾ põhjendustes 142 ja 143 ja nagu on kinnitatud vaidlusaluses määruses, oli kahju kõrvaldamist võimaldava taseme kindlaksmääramiseks kasutatud kasum 8 % käibest, mida loeti kasumiks, mida liidu tootmisharu oleks normaalsetes konkurentsioludes kahjustava dumpingu puudumisel võinud üldjuhul oodata. Kaalutlused selle arvu kasutamiseks esitatakse järgnevalt.
- (8) Määruse vaidlustamiseni viinud uurimise käigus sedastati, et vaatlusalusel perioodil jäi liidu tootmisharu kahjumisse või teenis väga väikest kasumit. Selline kasumi tase ei olnud piisav tootmismahtude säilitamiseks keskpikas perspektiivis. Lisaks imporditi esialgses uurimises vaadeldud perioodil suuri koguseid, mille hinnatase oli esialgse uurimisperioodi jooksul tuvastatud dumpinguhindadest keskmiselt madalam. Sellisel madala hinnaga impordil oli negatiivne mõju liidu tootmisharu majandussuutlikkusele. Seepärast ei olnud võimalik liidu tööstusharu poolt vaatlusalusel perioodil tegelikult teenitud kasumi taset käsitada kasumina, mida liidu tööstusharu oleks normaalsetes konkurentsioludes võinud üldjuhul oodata.
- (9) Lisaks ei kogunud komisjon esialgse uurimise ajal mingeid andmeid liidu tööstusharu kasumi kohta vaatlusalusele perioodile eelnenud perioodil. Seega ei olnud vaatlusalusele perioodile vahetult eelnenud perioodil liidu tööstusharu kasumi kohta saada mingeid andmeid, mida oleks võinud kasutada kahjumarginaali arvutamiseks kasutatava kasumimarginaalina. Pärast avalikustamist väitis Yuanping, et komisjoni talitused oleksid taotletava kasumi arvutamiseks vajaliku õige hinnangu jaoks pidanud kasutama vaatlusalusest perioodist väljapoole jäävat teavet.
- (10) Nimetatud väitega ei nõustutud. ELi kohtud tunnistasid, et komisjonil on kahju tuvastamisel arvessevõetava perioodi osas laiaulatuslik kaalutusõigus ⁽⁶⁾. Komisjon sätestas esialgse uurimise alguses ajavahemiku, mille jooksul kogutakse kahju tuvastamiseks vajalikke andmeid, st vaatlusaluse perioodi (alates 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2010), ning ei kogunud sellest perioodist väljapoole jäävaid andmeid. Lisaks peab komisjon, nagu on selgitatud allpool põhjenduses 23, uurimise taasalusamisel lähtuma ainult esialgse uurimise ajal saadaval olnud teabest.
- (11) Komisjon analüüsis seepärast määruse vaidlustamiseni viinud uurimise käigus kaebuse esitaja poolt taotletud kasumit. Kaebuses tehti ettepanek kasutada kahjumarginaali arvutamiseks 10 %-list taotletavat kasumimarginaali. Sellega seoses märkis komisjon, et 1991. aastal nõukogu poolt eelmise Indiast ja Hiina Rahvabariigist pärit oksaalhappe impordi käsitleva uurimise käigus kasutatud kasumimarginaal oli 10 % ⁽⁷⁾. Kaebuse esitaja põhjendas seda arvu, väites, et selline kasumlikkuse tase oleks saavutatav, kui ta tootmine toimuks täisvõimsust kasutades. Kaebuse esitaja pakutud kasumimarginaal ei põhine tegelikel andmetel kasumi kohta, mida ta võiks saavutada normaalsetes konkurentsioludes dumpinguhinnaga impordi puudumisel, vaid teoreetilisel olukorral, kui tootmine toimuks täisvõimsusel. Arvestades asjaolu, et kaebuse esitaja ei suutnud tõendada, et normaalsetes konkurentsiosoludes dumpinguhinnaga impordi puudumisel oleks ta saavutanud või võiks saavutada tootmise täisvõimsuse, mille alusel ta pakkus välja oma taotletava kasumieesmärgi, ei saa taotletud kasumit sel eesmärgil kasutada.
- (12) Neid asjaolusid arvesse võttes analüüsis komisjon kasumimarginaali, mis oli uurimiste käigus määratud teistes keemiassektori tööstusharudes, mis olid samuti kapitalimahukad nagu oksaalhappe tootmine ja mille tootmisprotsess oli sarnane.

⁽⁵⁾ Komisjoni 19. oktoobri 2011. aasta määrus (EL) nr 1043/2011, millega kehtestatakse ajutine dumpinguvastane tollimaks Indiast ja Hiina Rahvabariigist pärit oksaalhappe impordi suhtes (ELT L 275, 20.10.2011, lk 1).

⁽⁶⁾ Epicheiriseon Metalleftikon Viomichanikon kai Naftiliaekon AE ja teised versus Euroopa Ühenduste Nõukogu (kohtuasi C-121/86, [1989] EKL 3919).

⁽⁷⁾ Komisjoni 29. mai 1991. aasta määrus (EMÜ) nr 1472/91, millega kehtestatakse ajutine dumpinguvastane tollimaks Indiast ja Hiinast pärit oksaalhappe impordi suhtes ja lõpetatakse dumpinguvastane menetlus Tšehhoslovakiast pärit oksaalhappe impordi suhtes (EÜT L 138, 1.6.1991, lk 62) (põhjendus 45); kinnitatud lõplikus määruses: nõukogu 25. novembri 1991. aasta määrus (EMÜ) nr 3434/91, millega kehtestatakse lõplik dumpinguvastane tollimaks Indiast ja Hiina Rahvabariigist pärit oksaalhappe impordi suhtes (EÜT L 326, 28.11.1991, lk 6) (põhjendus 26).

- (13) Keemiasektori eelnevate uurimistega seoses ⁽⁸⁾ (sh eelmiste oksaalhapat käsitlevate uurimiste korral kasutatud kasumimarginaal) leiti, et keskmiselt peeti mõistlikuks kasumiks, mida liidu tööstusharu oleks normaalsetes konkurentsioludes kahjustava dumpingu puudumisel võinud oodata, 8 %-list kasumimarginaali.
- (14) Lisaks kontrollis komisjon muudes keemiasektoriga sarnaselt kapitalimahukates sektorites tehtud uurimistes kasutatud kasumimarginaali. Sellega seoses leidis komisjon, et kõnealustes uurimistes kasutatud kasumimarginaal ⁽⁹⁾ oli kooskõlas keemiasektori, sh oksaalhappe puhul saadud keskmise kasumimarginaaliga.
- (15) Eespool osutatud kaalutluste põhjal ja seetõttu, et puuduvad tegelikud andmed kasumlikkuse taseme kohta, mida liidu tööstusharu oleks võinud uurimisperioodil tegelikult saavutada, ning kahjustava dumpingu puudumise tõttu leidis komisjon, et on asjakohane määrata selline mõistlik kasumimarginaal keemiasektori teistes tööstusharudes ja muudes sarnaste omadustega (nt kapitalimahukus) tööstusharudes tehtud dumpinguvastaste uurimiste käigus kindlaks tehtud keskmise kasumimarginaali põhjal. Selle põhjal järeldas komisjon, et 8 % oli kasumimarginaal, mida liidu tööstusharu oleks normaalsetes konkurentsioludes, nimelt dumpinguhinnaga impordi puudumisel, võinud üldjuhul oodata ning seepärast tuleks kõnealust kasumimarginaali kahju kõrvaldamist võimaldava taseme kindlaksmääramiseks kasutada.

C. AVALIKUSTAMINE

- (16) Komisjon avalikustas eespool osutatud faktid ja kaalutlused 29. juunil 2016. Yuanping Changyuan Chemicals Co. Ltd-le ja liidu tööstusharule anti võimalus neid kommenteerida.
- (17) Kommentaarid laekusid ettenähtud tähtajaks ja neid võeti nõuetekohaselt arvesse. Lisaks toimus 11. augustil 2016 komisjoni talituste ja Yuanpingi vaheline arutelu.
- (18) Huvitatud pooltelt saadud kommentaaride põhjal tehti esialgsesse 29. juuni 2016. aasta avalikustamisdokumenti mõned muudatused. Niisiis avaldas komisjon eespool nimetatud faktid ja kaalutlused huvitatud osalistele uuesti 24. augustil 2016.
- (19) Pärast avaldamist väitis Oxaquim, et on ebaselge, kas Yuanpingi väide, millele on osutatud eespool põhjenduses 4, oli täielikult või ainult osaliselt õigustatud. Sellega seoses kinnitas komisjon, et väide oli täielikult õigustatud. Nagu eespool põhjendustes 5 ja 6 on üksikasjalikult selgitatud, võeti komisjoni poolt esialgse uurimise käigus parandatud arvutuste korral täielikult arvesse Yuanpingi poolt esialgse uurimise ajal esitatud kommentaarid.
- (20) Yuanping omalt poolt väitis, et komisjon tegi Üldkohtu otsuse täitmisel järelanalüüsi, et põhjendada esialgse uurimise järeldusi. Yuanpingi sõnul tõendas seda asjaolu, et komisjon juhindus nõukogu rakendusmäärusest (EL) nr 1138/2011, ⁽¹⁰⁾ mis avaldati pärast käesolevas menetluses taotletava kasumi hindamist. Yuanping väitis, et sellist järelanalüüsi ei saa esialgsete järelduste põhjendamiseks kasutada. See väide ei pidanud paika ja lükati tagasi järgmistel põhjustel.

⁽⁸⁾ Vt muu hulgas nõukogu 23. jaanuari 2006. aasta määrus (EÜ) nr 130/2006, millega kehtestatakse Hiina Rahvabariigist pärit viinhappe impordi suhtes lõplik dumpinguvastane tollimaks ja nõutakse lõplikult sisse selle suhtes kehtestatud ajutine tollimaks (ELT L 23, 27.1.2006, lk 1); nõukogu 1. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1193/2008, millega kehtestatakse Hiina Rahvabariigist pärit sidrunhappe impordi suhtes lõplik dumpinguvastane tollimaks ja nõutakse lõplikult sisse selle suhtes kehtestatud ajutine tollimaks (ELT L 323, 3.12.2008, lk 1); nõukogu 8. novembri 2011. aasta rakendusmäärus (EL) nr 1138/2011, millega kehtestatakse lõplik dumpinguvastane tollimaks teatavate Indiast, Indoneesiast ja Malaisiast pärinevate rasvalkoholide ja nende segude impordi suhtes ning nõutakse lõplikult sisse sellise impordi suhtes kehtestatud ajutine tollimaks (ELT L 293, 11.11.2011, lk 1).

⁽⁹⁾ Nõukogu 6. mai 2011. aasta rakendusmäärus (EL) nr 451/2011, millega kehtestatakse Hiina Rahvabariigist pärit kaetud kvaliteetpaberi impordi suhtes lõplik dumpinguvastane tollimaks ning nõutakse lõplikult sisse selle suhtes kehtestatud ajutine tollimaks (ELT L 128, 14.5.2011, lk 1); nõukogu 26. novembri 2002. aasta määrus (EÜ) nr 2093/2002, millega kehtestatakse Indiast pärit tekstureeritud polüesterfilamentlõnga impordi suhtes lõplik dumpinguvastane tollimaks ja nõutakse lõplikult sisse selle suhtes kehtestatud ajutine tollimaks (EÜT L 323, 28.11.2002, lk 1).

⁽¹⁰⁾ Vt joonealune märkus 8.

- (21) Esiteks on Yuanpingi kaebus nende juhtumite osas, millele taotletava kasumi hindamisel tugineti (mille hulgast ainult mõnele on määruks viidatud), faktiliselt ebatäpne. Taotletud kasum oli kõigil neil juhtudel, sh Yuanpingi poolt eespool osutatud määruks, ajutiselt või lõplikult määratud enne taotletud kasumi kindlaksmääramist esialgses uurimises.
- (22) Teiseks peab komisjon selleks, et täita kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 266 Üldkohtu otsust, esitama kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 296 põhjendused nende järelduste kohta, mis tehti esialgse uurimise käigus ja mille puhul Üldkohus leidis, et põhjendused ei ole piisavad. Seda tehes peab komisjon tuginema esialgse uurimise ajal saada olnud teabele.
- (23) Seetõttu põhjendas komisjon neid järeldusi, nt 8 % kasutamist taotletava kasumina, kasutades ainult teavet, millele ta oli eelnevalt esialgse uurimise käigus tuginenud.
- (24) Lisaks oli kogu komisjoni poolt käesolevas määruks esitatud teave juba esialgse uurimise toimikus ja/või sel ajal avalikult kättesaadav. Niisugune teave esitati käesoleva uurimise raames uuesti Yuanpingile, näitamaks et komisjon ei kasutanud oma täiustatud põhjendustes ühtki uut tõendit.
- (25) Yuanping väitis veel, et haldusmenetlusest ei piisa Üldkohtu kindlakstehtud vigade parandamiseks.
- (26) See väide lükati tagasi. Üldkohus ei teinud kindlaks, et komisjoni järeldused oleksid olnud faktiliselt või sisuliselt valed. Pigem sedastas Üldkohus, et mõnel juhul jäi vaidlusaluses määruks puudu piisavatest põhjendustest. Täiustatud põhjenduste esitamine käesolevas määruks kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 296 on Üldkohtu otsuse täitmiseks sobiv vahend.
- (27) Lisaks väitis Yuanping, et komisjoni poolt kasutatud hind impordijärgsete kulude kohta, st 10 eurot tonni kohta, oli liiga väike. Selle väite kinnitamiseks esitas Yuanping komisjonile tõendusmaterjalina mitmed 2016. aasta arved, kus impordijärgsed kulud olid väidetavalt suuremad.
- (28) See väide lükati tagasi. Komisjoni poolt esialgses uurimises kasutatud hinnad impordijärgsete kulude kohta saadi koostööd tegevate sõltumatute importijate esitatud kontrollitud teabest. Selles osas ei suutnud Yuanping põhjendada, miks peaks komisjon need hinnad ümber arvutama, kasutades esialgses uurimisperioodist väljapoole jääva perioodi kontrollimata andmeid.
- (29) Käesolev määrus on kooskõlas määruse (EÜ) 1225/2009 artikli 15 lõike 1 alusel loodud komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Kehtestatakse lõplik 14,6 %-line dumpinguvastane tollimaks Hiina Rahvabariigist pärit ja Yuanping Changyuan Chemicals Co. Ltd toodetava (TARICi lisakood B232), kas dihüdraadi (mille CUSi number on 0028635-1 ja CASi number on 6153-56-6) või veevabas vormis (mille CUSi number on 0021238-4 ja CASi number 144-62-7) ja vesilahusena või mitte esineva ning praegu CN-koodi ex 2917 11 00 alla (TARICi kood 2917 11 00 91) klassifitseeritava oksaalhappe impordi suhtes.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 28. november 2016

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNKER

OTSUSED

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2016/2082,

28. november 2016,

millega muudetakse ühismeedet 2008/851/ÜVJP, mis käsitleb Euroopa Liidu sõjalist operatsiooni Somaalia ranniku lähedal aset leidvate piraatlusjuhtumite ja relvastatud röövimiste tõkestamiseks, ennetamiseks ja ohjamiseks

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 42 lõiget 4 ja artikli 43 lõiget 2,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu võttis 10. novembril 2008 vastu ühismeetme 2008/851/ÜVJP, ⁽¹⁾ millega luuakse ELi sõjaline operatsioon Atalanta („Atalanta“).
- (2) Nõukogu võttis 21. novembril 2014 vastu nõukogu otsuse 2014/827/ÜVJP, ⁽²⁾ millega muudetakse ühismeedet 2008/851/ÜVJP ning pikendatakse Atalanta kehtivust kuni 12. detsembrini 2016.
- (3) Atalanta 2016. aasta strateegiline läbivaatamine viis järelduseni, et Atalanta volitusi tuleks pikendada kuni 2018. aasta detsembrini.
- (4) Ühismeedet 2008/851/ÜVJP tuleks vastavalt muuta.
- (5) Kooskõlas Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokoll nr 22 (Taani seisukoha kohta) artikliga 5 ei osale Taani liidu kaitsepoliitilise tähendusega otsuste ja meetmete väljatöötamises ning rakendamises. Taani ei osale käesoleva otsuse rakendamises ning seega ei osale ta käesoleva operatsiooni rahastamises,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Ühismeedet 2008/851/ÜVJP muudetakse järgmiselt.

1) Artiklisse 14 lisatakse järgmine lõige:

„5. ELi sõjalise operatsiooni ühiste kulude lähtesumma ajavahemikuks 13. detsembrist 2016 kuni 31. detsembrini 2018 on 11 064 000 eurot. Nõukogu otsuse (ÜVJP) 2015/528 (*) artikli 25 lõikes 1 osutatud lähtesumma protsent on 0 %.

(*) Nõukogu 27. märtsi 2015. aasta otsus (ÜVJP) 2015/528, millega luuakse mehhanism Euroopa Liidu sõjalise või kaitsepoliitilise tähendusega operatsioonide ühiste kulude rahastamise haldamiseks (Athena) ja tunnistatakse kehtetuks otsus 2011/871/ÜVJP (ELT L 84, 28.3.2015, lk 39).“

⁽¹⁾ Nõukogu 10. novembri 2008. aasta ühismeede 2008/851/ÜVJP, mis käsitleb Euroopa Liidu sõjalist operatsiooni Somaalia ranniku lähedal aset leidvate piraatlusjuhtumite ja relvastatud röövimiste tõkestamiseks, ennetamiseks ja ohjamiseks (ELT L 301, 12.11.2008, lk 33).

⁽²⁾ Nõukogu 21. novembri 2014. aasta otsus 2014/827/ÜVJP, millega muudetakse ühismeedet 2008/851/ÜVJP, mis käsitleb Euroopa Liidu sõjalist operatsiooni Somaalia ranniku lähedal aset leidvate piraatlusjuhtumite ja relvastatud röövimiste tõkestamiseks, ennetamiseks ja ohjamiseks (ELT L 335, 22.11.2014, lk 19).

2) Artikli 16 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. ELi sõjaline operatsioon lõpeb 31. detsembril 2018.“

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel, 28. november 2016

Nõukogu nimel

eesistuja

F. MOGHERINI

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2016/2083,**28. november 2016,****millega muudetakse otsust 2014/486/ÜVJP, mis käsitleb Euroopa Liidu nõuandemissiooni Ukraina tsiviiljulgeoleku sektori reformiks (EUAM Ukraine)**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artiklit 28, artikli 42 lõiget 4 ja artikli 43 lõiget 2,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu võttis 22. juulil 2014 vastu otsuse 2014/486/ÜVJP, ⁽¹⁾ mis käsitleb Euroopa Liidu nõuandemissiooni Ukraina tsiviiljulgeoleku sektori reformiks (EUAM Ukraine).
- (2) Otsusega 2014/486/ÜVJP, mida on muudetud otsusega (ÜVJP) 2015/2249, ⁽²⁾ sätestati missiooni EUAM Ukraine lähtesumma kuni 30. novembrini 2016 ning mandaat kuni 30. novembrini 2017.
- (3) Nõukogu võttis 12. mail 2016 vastu otsuse (ÜVJP) 2016/712, ⁽³⁾ millega kohandati lähtesummat, mis on ette nähtud ajavahemikuks kuni 30. novembrini 2016.
- (4) Ajavahemikuks 1. detsembrist 2016 kuni 30. novembrini 2017 tuleks sätestada lähtesumma ning otsust 2014/486/ÜVJP tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Otsust 2014/486/ÜVJP muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 14 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. EUAM Ukraine tegevusega seonduvate kulutuste katmiseks ette nähtud lähtesumma kuni 30. novembrini 2014 on 2 680 000 eurot. EUAM Ukraine tegevusega seonduvate kulutuste katmiseks ette nähtud lähtesumma ajavahemikuks 1. detsembrist 2014 kuni 30. novembrini 2015 on 13 100 000 eurot. EUAM Ukraine tegevusega seonduvate kulutuste katmiseks ette nähtud lähtesumma ajavahemikuks 1. detsembrist 2015 kuni 30. novembrini 2016 on 17 670 000 eurot. EUAM Ukraine tegevusega seonduvate kulutuste katmiseks ette nähtud lähtesumma ajavahemikuks 1. detsembrist 2016 kuni 30. novembrini 2017 on 20 800 000 eurot. Järgnevateks ajavahemikeks määratavad lähtesummad otsustab nõukogu.“

2) Artiklisse 17 lisatakse järgmine lõige:

„1a. Kõrgel esindajal on volitus avaldada Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ametile (Frontex) EUAM Ukraine läbiviimisel koostatud ELi salastatud teavet ja dokumente kooskõlas otsusega 2013/488/EL nõukogu poolt kindlaks määratud salastatuse tasemeni. Selle jaoks sõlmitakse asjakohased kokkulepped kõrge esindaja ning Frontexi vahel.“

⁽¹⁾ Nõukogu 22. juuli 2014 aasta otsus 2014/486/ÜVJP, mis käsitleb Euroopa Liidu nõuandemissiooni Ukraina tsiviiljulgeoleku sektori reformiks (EUAM Ukraine) (ELT L 217, 23.7.2014, lk 42).

⁽²⁾ Nõukogu 3. detsembrist 2015 aasta otsus (ÜVJP) 2015/2249, millega muudetakse otsust 2014/486/ÜVJP, mis käsitleb Euroopa Liidu nõuandemissiooni Ukraina tsiviiljulgeoleku sektori reformiks (EUAM Ukraine) (ELT L 318, 4.12.2015, lk 38).

⁽³⁾ Nõukogu 12. mai 2016 aasta otsus (ÜVJP) 2016/712, millega muudetakse otsust 2014/486/ÜVJP, mis käsitleb Euroopa Liidu nõuandemissiooni Ukraina tsiviiljulgeoleku sektori reformiks (EUAM Ukraine) (ELT L 125, 13.5.2016, lk 11).

*Artikkel 2***Jõustumine**

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel, 28. november 2016

Nõukogu nimel

eesistuja

P. ŽIGA

KOMISJONI OTSUS (EL) 2016/2084,**10. juuni 2016,****riigiabi SA.38132 (2015/C) (ex 2014/NN) kohta – äriühingule Arfea avaliku teenindamise kohustuse täitmise eest makstud lisahüvitis***(teatavaks tehtud numbri C(2016) 3472 all)**(Ainult itaaliakeelne tekst on autentne)***(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 108 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkusi vastavalt eespool nimetatud sät(e)tele ⁽¹⁾ ja võttes nende märkusi arvesse

ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS

- (1) 9. jaanuari 2014. aasta elektroonilise teatega andsid Itaalia ametiasutused vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõikele 3 teada lisahüvitisest, mille Piemonte maakonna halduskohus mõistis välja äriühingule Arfea (Aziende Riunite Filovie ed Autolinee, edaspidi „Arfea“) reisijate bussiveoteenuse osutamise eest Itaalia Piemonte maakonna (edaspidi „maakond“) antud kontsessioonide alusel aastatel 1997–1998 (edaspidi „vaatlusalune ajavahemik“).
- (2) Teade registreeriti viitenumbriga SA.38132. Komisjon saatis 7. veebruaril 2014 teabenõude, et selgitada välja, kas lisahüvitis on välja makstud, ja maakond kinnitas 11. märtsil 2014, et lisahüvitis maksti Arfeale välja 7. veebruaril 2014, st pärast seda, kui Itaalia valitsus oli meetmest komisjonile teatanud. Seetõttu käsitatakse meetet teatamata meetmena.
- (3) Itaalia ametiasutused esitasid lisateavet 7. aprillil 2014 ja 21. mail 2014 ning vastuseks komisjoni 24. juuli 2014. aasta teabenõudele ka 20. augustil 2014.
- (4) 23. veebruari 2015. aasta kirjaga teavitas komisjon Itaaliat oma otsusest algatada abi suhtes Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõikes 2 sätestatud menetlus. Itaalia ametiasutused esitasid oma märkused algatamisotsuse kohta 16. aprilli 2015. aasta kirjas.
- (5) Menetluse algatamise otsus avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* ⁽²⁾ ja selles kutsus komisjon huvitatud isikuid üles esitama kõnealuse meetme kohta omapoolseid märkusi.
- (6) Ainsa kolmanda isikuna esitas algatamisotsuse kohta märkusi hüvitise saaja Arfea. Tema märkused saadi kätte 30. juulil 2015 ja edastati 18. augustil 2015 Itaaliale, kellele anti võimalus vastata. Itaalia esitas oma märkused 24. septembri 2015. aasta kirjas.

⁽¹⁾ ELT C 219, 3.7.2015, lk 12.

⁽²⁾ Vt joonealune märkus 1.

2. ABI ÜSIKASJALIK KIRJELDUS

2.1. Äriühing ja osutatud teenused

- (7) Arfea on eraõiguslik äriühing, mis osutab kontsessioonide alusel kohalikke ühistransporditeenuseid ja lisaks eraõiguslikke transporditeenuseid. Itaalia ametiasutustelt saadud teabe kohaselt teenindas Arfea kogu vaatlusalusel ajavahemikul (aastatel 1997 ja 1998) kontsessioonäarina bussiliinide võrgustikku Alessandria ja Asti provintsis (edaspidi „provintsid“). Äriühing osutas ka eraõiguslikke teenuseid, näiteks turismi- ja bussirenditeenuseid.
- (8) Itaalia ametiasutuste esitatud teabe kohaselt on Arfea aastatel 1997 ja 1998 eespool nimetatud teenuse eest maakonnalt juba saanud avaliku sektori toetust vastavalt maakonnavalitsuse 16. veebruari 1984. aasta raamotsusele nr 658-2041 (Delibera della Giunta Regionale, D.G.R.) (edaspidi „1984. aasta raamotsus“), millega rakendati seadust nr 151/1981 ⁽³⁾ ja maakondlikku seadust nr 16/1982 ⁽⁴⁾. Nimetatud seadustega kehtestati reisijateveoteenuseid osutavatele üksustele või ettevõtjatele investeeringute ja tegevuspuudujäägi katmiseks avaliku sektori toetuste maksmise eeskirjad. Maakondliku seaduse nr 16/82 artikli 1 kohaselt peetakse silmas teenuseid, „mida üldjuhul osutatakse inimeste või kauba pidevaks või perioodiliseks ühiseks transportimiseks tariifide, sõidugraafikute, sageduse ja eelnevalt kindlaksmääratud marsruutide ning eristamata pakkumise alusel“. 1997. aastal taotles Arfea maakonnalt 1997. aasta eest täiendavat avaliku sektori toetust ka seaduse nr 472/1999 artikli 12 alusel ning kõnealune taotlus rahuldati. Kuna ilmneb, et nimetatud avaliku sektori toetusi maksti Arfeale rohkem kui kümme aastat enne seda, kui komisjon saatis Itaalia riigile oma esimese teabenõude, ei kuulu need toetused käesoleva otsusega seoses hindamisele.
- (9) 2007. aastal, pärast seda, kui Consiglio di Stato (Itaalia kõrgeim halduskohus) oli teinud otsuse, mille kohaselt veoteenuste osutajale tuli vahetult nõukogu määruse (EMÜ) nr 1191/69 ⁽⁵⁾ alusel tagasiulatuvalt maksta avalike teenuste osutamise eest hüvitist lisaks hüvitisele, mida teenuseosutaja oli juba saanud siseriikliku õiguse kohaselt, ⁽⁶⁾ taotles Arfea maakonnalt nimetatud määruse alusel avalike teenuste osutamise eest lisahüvitist tulenevalt majanduslikust halvemusest, mis tal tekkis seoses talle väidetavalt 1997. ja 1998. aastal pandud avaliku teenindamise kohustustega. Arfea väitel ei korvanud siseriiklike õigusaktide alusel arvestatud ja talle makstud hüvitis täielikult puudujääki, mis tal tekkis seoses avaliku teenindamise kohustuste täitmisega. Maakond jättis selle taotluse oma 14. mai 2007. aasta ja 25. jaanuari 2008. aasta teatistega rahuldamata. Arfea ja teised teenuseosutajad vaidlustasid kaebustega nr 913/2007 ja 438/2008 teatiseid, millega nende taotlused lisahüvitise saamiseks olid jäetud rahuldamata.

2.2. Piemonte maakonna halduskohtu (Tribunale Amministrativo Regionale del Piemonte – TAR Piemonte) otsused

- (10) Oma 18. veebruari 2010. aasta otsustega (Sentenze) nr 976 ja 977/2010 rahuldaski Piemonte maakonna halduskohus (edaspidi „maakonna halduskohus“) Arfea kaebused ja otsustas, et Arfeal on õigus vastavalt määrusele (EMÜ) nr 1191/69 saada lisahüvitist tema osutatud avalike teenuste eest.
- (11) Maakonna halduskohus asus neis otsustes seisukohale, et avalikku teenust osutava ettevõtja nõue selle teenuse osutamisel tegelikult kantud kulude hüvitamiseks tuleb rahuldada. Itaalia ametiasutuste makstav ebapiisav toetus paneks kontsessioonäri põhjendamatult ebasoodsasse olukorda. Samuti leidis maakonna halduskohus, et Arfeal on õigus saada avalike teenuste osutamise eest hüvitist ka siis, kui ta ei ole eelnevalt taotlenud avaliku teenindamise kohustustest vabastamist. Maakonna halduskohtu otsuse kohaselt pidi Arfeale makstava lisahüvitise täpse suuruse kindlaks määrama maakond usaldusväärsete andmete alusel, mis pärinevad ettevõtja raamatupidamisest ning

⁽³⁾ Legge 10 aprile 1981, n. 151 Legge quadro per l'ordinamento, la ristrutturazione ed il potenziamento dei trasporti pubblici locali. Istituzione del Fondo nazionale per il ripiano dei disavanzi di esercizio e per gli investimenti nel settore (GU n. 113 del 24.4.1981), <http://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:legge:1981-04-10;151>

⁽⁴⁾ Legge regionale 23 luglio 1982, n. 16. Interventi finanziari della Regione nel settore del trasporto pubblico di persone (B.U. 28 luglio 1982, n. 30), <http://arianna.consiglioregionale.piemonte.it/base/leggi/11982016.html>

⁽⁵⁾ Nõukogu 26. juuni 1969. aasta määrus (EMÜ) nr 1191/69 raudtee-, maantee- ja siseveetranspordis osutatavate avalike teenuste kontsessioonist tulenevaid kohustusi puudutavate liikmesriikidepoolsete meetmete kohta (EÜT L 156, 28.6.1969, lk 1).

⁽⁶⁾ Sentenza n. 5043, 28. august 2006.

kajastavad Arfea avaliku teenindamise kohustusega seotud tegevuse osast tulenenud kulude ja vastavate tulude vahet. Maakond aga ei arvutanud välja Arfeale makstava hüvitise summat, nagu maakonna halduskohus oma otsustes oli ette näinud.

- (12) Oma 14. veebruari 2013. aasta korraldustega (*ordinanze istruttorie*) nr 198 ja 199 määras maakonna halduskohus eksperdi, kelle ülesandeks oli kontrollida, kas Arfea nõutud summad (1997. aasta eest 1 446 526 eurot ja 1998. aasta eest 421 884 eurot) olid arvutatud vastavalt määrusele (EMÜ) nr 1191/1969 ja Altmarki kohtuotsuse (⁽⁷⁾) punktidele 87–95. Maakonna halduskohtu 10. oktoobri 2013. aasta otsustest (*giudizio per l'ottemperanza*) nr 1070 ja 1071/2013 nähtub, et eksperdi hinnangu kohaselt tekkis Arfeal majanduslik halvemus ebapiisava hüvitise näol 1997. aastal summas 1 196 780 eurot ja 1998. aastal summas 102 814 eurot. Maakonna halduskohus määras vastavalt sellele hinnangule kindlaks maakonna poolt Arfeale tasumisele kuuluvate lisahüvitiste summad ja otsustas, et need summad tuleb välja maksta 7. veebruariks 2014. Itaalia ametiasutused kinnitasid, et maakond maksis nimetatud summad Arfeale välja 7. veebruaril 2014.
- (13) Lisahüvitised, mille maakond maksis otsuste nr 1070 ja 1071/2013 tulemusel Arfeale, kujutavad endast teatamata meedet ja käesoleva otsuse reguleerimiset.

2.3. Lisahüvitise summa

- (14) Nagu selgitati eelmises punktis, määras maakonna halduskohus eksperdi, kelle ülesanne oli teha kindlaks maakonna poolt Arfeale võlgnetava lisahüvitise summa. 17. juunil 2013 esitas ekspert kaks eksperdihinnangut, ühe 1997. aasta ja teise 1998. aasta kohta. Ekspert tegi Arfea konsultantide tehtud hüvitise arvutuses raamatupidamislikud parandused, kuid kinnitas, et lisahüvitise arvutamisel kasutatud metoodika oli kooskõlas määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikliga 10 jj ning Altmarki kohtuotsuse punktidega 87–95. Eksperti kasutatud metoodika oli alljärgnev:
- (a) arvutada välja avaliku teenindamise kohustuste täitmisel kantud puhaskulude ja teenitud tulude vahe;
 - (b) arvata punkti a kohaselt saadud summast maha Arfeale juba makstud avaliku sektori toetus („kontrollitud puudujääk“);
 - (c) võrrelda kontrollitud puudujääki summaga, „mis vastab avaliku teenindamise kohustuse täitmisest tulenevalt avaliku teenuse osutaja kulude ja tulude suhtes avalduvale kogu positiivse või negatiivse finantsmõjuga võrdsele finantsmõjule“ (⁽⁸⁾). Selleks arvutas ekspert välja netofinantsmõju, järgides Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1370/2007 (⁽⁹⁾) lisas sätestatud metoodikat.
- (15) Ekspert selgitab oma hinnangutes, et kontrollimiseks kasutatud andmed kinnitas maakond. Erinevalt Itaalia ametiasutuste väidetest leiab ekspert, et Arfea raamatupidamise põhjal on võimalik teha kindlaks kulud, mida Arfea kandis seoses talle Piemonte maakonna poolt väidetavalt pandud avaliku teenindamise kohustuste täitmisega. Eksperti sõnul on mõningaid kulusid võimalik jaotada otseselt, mõningad ühised kulud aga tuleb Arfea avaliku ja eraõigusliku tegevuse vahel jaotada kaudsel viisil. Ühiste kulude jaotamisel lähtuti parameetritest, mis sisaldasid nn baasmudelisi (*modelli base*), mille Arfea oli väidetavalt koostanud vastavalt maakonna antud

(⁷) 24. juuli 2003. aasta otsus kohtuasjas C-280/00: Altmark Trans vs. Regierungspräsidium Magdeburg, EU:C:2003:415.

(⁸) Vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta määruse (EU) nr 1370/2007 (mis käsitleb avaliku reisirajateenuse osutamist raudteel ja maanteel ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 1191/69 ja (EMÜ) nr 1107/70) lisa (ELT L 315, 3.12.2007, lk 1).

(⁹) Lisa punktis 2 on sätestatud, et „[n]imetatud mõju hindamiseks võrreldakse avaliku teenindamise kohustuse täitmise olukorda selle olukorraga, mis oleks olnud juhul, kui seda kohustust ei täidetak. Netofinantsmõju arvutamisel juhindub pädev asutus alljärgnevast skeemist.

- Kulud, mis on tehtud tulenevalt pädeva asutuse/pädevate asutuste poolt määratud ja avaliku teenindamise lepingus ja/või üldeeskirjas sisalduva avaliku teenindamise kohustusest või mitme avaliku teenindamise kohustusest;
- miinus mis tahes positiivne finantsmõju, mis on saadud kõnealus(t)e avaliku teenindamise kohustus(t)ega seonduvas võrgus;
- miinus tariifidelt saadud sissetulek või kõnealus(t)e avaliku teenindamise kohustus(t) e täitmisel saadud mis tahes muu tulu;
- pluss mõistlik kasum

võrdub netofinantsmõjuga.“

juhistele (nn „Juhised 97“). Neist parameetritest nähtus maakonnas linnasisese ja linnadevahelise avaliku teenusega seotud tegevuse ja muu, eraõigusliku tegevuse (nagu bussirent) osakaal. Ekspert kohaldas neid osakaale ühiste kulude suhtes, mille puhul väidetavalt ei olnud võimalik pidada eraldi raamatupidamisarvestust.

- (16) Altmarki kohtuotsusele vastavuse osas ei avaldanud ekspert arvamust selle kohta, kas Arfeale tegelikult pandi selgelt kindlaksmääratud avaliku teenindamise kohustused või mitte, kuna see ei kuulunud tema ülesannete hulka. Ekspert kinnitab, et avaliku sektori toetuse arvutamise parameetrid olid kehtestatud 1984. aasta raamotsusega ning et lisahüvitis, mida ta oma hinnangutes kontrollis, ei ületa summat, mis on vajalik avaliku teenindamise kohustuste täitmisel kantud kõigi või osa kulude korvamiseks, võttes arvesse nende kohustuste täitmisel teenitud tulu ja mõistlikku kasumit.
- (17) Ekspert nõustub Arfea konsultantide arvutustega mõistliku kasumi kohta, mis on määratletud kapitali keskmise tootlusena, tuginedes järgmistele eeldustele.
- (a) Investeeringud kapitali arvutamiseks lahutati Arfea raamatupidamislikust netovarast (1997. aastal 7,98 miljardit Itaalia liiri) maakonna investeeringutoetused. Saadud summat vähendati nii, et see kajastaks üksnes avalike teenuste osutamiseks kasutatud vara, lähtudes Arfea tegevuse vastavast osakaalust. 1997. aasta kohta saadi tulemuseks 1,6 miljardit Itaalia liiri.
- (b) Lähtudes valemist, mille konsultant valis investeeringud kapitali vajaliku tootluse arvutamiseks, oli kapitali tootlus 1997. aastal 12,39 % ja 1998. aastal 10,81 %.
- (18) Lisaks väidab ekspert, et Arfea 1997. ja 1998. aasta ühikuhinnad on kooskõlas turul sarnaseid teenuseid osutava hästi juhitud ettevõtja ühikuhindadega.
- (19) Seega vastavad 1997. ja 1998. aasta eest makstavad lisahüvitisid (1997. aasta eest 1 196 780 eurot ja 1998. aasta eest 102 814 eurot) kontrollitud puudujäägi ja netofinantsmõju vahele, millest on maha arvatud maakonna poolt juba makstud avaliku sektori toetused.

2.4. Kontsessioonilepingud

- (20) Itaalia ametiasutused esitasid 28 erinevate kehtivustähtaegadega kontsessioonilepingut (*disciplinari di concessione*), mille provintsid sõlmisid Arfeaga 27 maakonnaliinil ja ühel maakondadevahelisel liinil teenuste osutamiseks. Mõned neist kontsessioonilepingutest olid vaatlusalusel ajavahemikul selgelt jõus, teiste puhul ei olnud tõendeid pikendamise, vaid üksnes edaspidi tehtud muudatuste kohta.

Kontsessioonileping	Kehtivus
1. Alessandria–Voghera (maakondadevaheline veetee-nus)	1996
2. Acqui–Mombaruzzo	15.9.1993–31.12.1993; tõendid muutmise kohta, viimane muudatus tehti 1996. aasta septembris
3. Acqui–Spinetta – tööstusettevõtted (<i>linea operaia</i>)	1996; tõendid muutmise kohta, viimane muudatus tehti 1998. aasta oktoobris
4. Oviglio – Asti fs	18.10.1993–31.12.1993; tõendid muutmise kohta, viimane muudatus tehti 1996. aasta septembris
5. Alessandria–Mirabello–Casale	1986; tõendid muutmise kohta, viimane muudatus tehti 1994. aastal
6. Alessandria–Ovada	1.6.1997–31.12.1997 (allkirjastatud 1999. aastal; kontsessioonilepingus mainitakse Arfea makseid 1997. ja 1998. aasta eest)
7. Altavilla–Casale	1983; tõendid muutmise kohta, viimane muudatus tehti 1994. aastal

Kontsessioonileping	Kehtivus
8. Arquata–Spinetta–Alessandria – Michelin ja Montedisoni tööstusettevõtted (<i>linea operaia</i>)	1997 (allkirjastatud 1998. aastal)
9. Cassano Spinola – Novi – tööstusettevõtte (ILVA)	15.9.1993–31.12.1993; tõendid muutmise kohta, viimane muudatus tehti 1997. aasta septembris
10. Avolasca–Tortona	1.3.1983–31.12.1983; tõendid muutmise kohta, viimane muudatus tehti 1995. aastal
11. Moretti – Acqui Terme	15.9.1993–31.12.1993; tõendid muutmise kohta, viimane muudatus tehti 1996. aastal
12. Novi Ligure – Tortona	1998 (mainitakse varasemat 1994. aastal sõlmitud kontsessioonilepingut)
13. Sarizzola–Tortona	15.9.1993–31.12.1993; tõendid muutmise kohta, viimane muudatus tehti 1995. aastal
14. Fontanile–Alessandria	15.9.1993–31.12.1993, allkirjastatud 1996. aastal
15. Isola S. Antonio – Tortona	8.11.1993–31.12.1993; tõendid muutmise kohta, viimane muudatus tehti 1996. aastal
16. Mombaruzzo–Quattordio	1993; tõendid muutmise kohta, viimane muudatus tehti 1996. aasta novembris
17. Altavilla–Alessandria	18.10.1993; tõendid muutmise kohta, viimane muudatus tehti 1996. aasta juunis
18. Arquata–Tortona	29.9.1997–31.12.1998, allkirjastatud 1999. aastal
19. Garbagna–Tortona	1997; allkirjastatud 1998. aasta oktoobris
20. Bassignana–Alessandria	18.10.1993–31.12.1993; tõendid muutmise kohta, viimane muudatus tehti 1997. aastal
21. Caldirola–Alessandria	1.4.1996–31.12.1996, allkirjastatud 1996. aasta novembris
22. Masio–Alessandria	18.10.1993–31.12.1993; viimastes muudatustes, mis hakkasid kehtima 1997. aasta aprillist, lepitati kokku 1997. aasta oktoobris
23. Quattordio–Alessandria	Taotlus 1993. aastast; tõendid pikendamise kohta 1994., 1995., 1996. ja 1997. aastal
24. S. Agata Fossili – Tortona	1.4.1992–31.12.1992; tõendid muutmise kohta, viimane muudatus tehti 1995. aastal
25. Torre Garofoli – Tortona	1973; tõendid muutmise kohta, viimane muudatus tehti 1993. aastal
26. Castelnuovo S. – Spinetta M.	1981; tõendid muutmise kohta, viimane muudatus tehti 1997. aastal
27. Acqui–Alessandria	1994; tõendid muutmise kohta, viimane muudatus tehti 1999. aastal
28. Alessandria – Acqui Terme	1994; tõendid muutmise kohta, viimane muudatus tehti 1996. aastal

- (21) Kõik kontsessioonilepingud on aastased lepingud, mille pikendamine eeldas pikendamistaotluse esitamist vähemalt üks kuu enne lepingu kehtivuse lõppemist ja kontsessioonitasu maksmist. Kõigis lepingutes on sätestatud, et teenuseid osutatakse ainuüksi ettevõtja vastutusel. Mitmes kontsessioonilepingus viidatakse maakondlikele tabelitele, milles on sätestatud tariifid. Viies kontsessioonilepingus on märgitud, et teenuse osutamine ei anna õigust mis tahes subsidiumile või hüvitisele. Ülejäänud 23 kontsessioonilepingus on märgitud, et õigus saada avaliku sektori toetust eeldab lepingu sätete täitmist ja et vastavad arvutused tehakse 1984. aasta raamotsuse alusel ⁽¹⁰⁾.

2.5. Menetluse algatamise põhjused

- (22) Nagu algatamisotsuses selgitatud, oli komisjonil mitu kahtlust meetme kokkusobivuse suhtes siseturuga.
- (23) Esiteks pidas komisjon küsitavaks, kas Euroopa Liidu Kohtu Altmarki kohtuotsuses kehtestatud neli tingimust on täidetud.
- (24) Teiseks kahtles komisjon, kas kõnealune meede oli vastavalt määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikli 17 lõikele 2 teatamiskohustusest vabastatud. Eelkõige väljendas komisjon kahtlust, kas maakond oli Arfeale ühepoolselt pannud avaliku teenindamise kohustusi ja kas kõnealune hüvitis vastas kõigile määruse (EMÜ) nr 1191/69 nõuetele. Kui kumbki neist tingimustest ei olnud täidetud, tuleb teatatud meedet hinnata määruse (EÜ) nr 1370/2007 alusel.
- (25) Kolmandaks oli komisjonil kahtlusi kõnealuse meetme kokkusobivuses määrusega (EÜ) nr 1370/2007. Komisjon kahtles, kas Arfeale oli pandud avaliku teenindamise kohustusi määruse (EÜ) nr 1370/2007 tähenduses avaliku teenindamise lepingu või üldeeskirjaga. Kui kontsessioonilepinguid võis pidada avaliku teenindamise lepinguteks, kahtles komisjon, kas need lepingud olid kooskõlas määruse (EÜ) nr 1370/2007 artikliga 4, milles nähakse ette avaliku teenindamise lepingu kohustuslik sisu. Samuti kahtles komisjon, kas Arfeale makstud hüvitise arvutus vastas määruse (EÜ) nr 1370/2007 nõuetele, vältides ülekompenseerimist.
- (26) Neljandaks oli komisjonil kahtlusi kõnealuse meetme täpse olemuse suhtes. Täpsemalt kahtles komisjon, kas kõnealust meedet võis pidada mitte avaliku teenindamise eest makstud hüvitiseks, vaid süülise teo eest makstud kahjuhüvitiseks, mis ei kujuta endast eelist Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

3. ITAALIA MÄRKUSED

- (27) Itaalia ametiasutuste esitatud teabe kohaselt pidasid nad teatatud meedet riigiabiks Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, kuna see ei vastanud kõigile Euroopa Liidu Kohtu Altmarki kohtuotsuses kehtestatud tingimustele. Samuti leidsid Itaalia ametiasutused, et maakonna makstud hüvitis ei olnud kooskõlas ei määrusega (EMÜ) nr 1191/69 ega määrusega (EÜ) nr 1370/2007. Sellega seoses teatasid Itaalia ametiasutused peaaesjalikult järgmist.
- (28) Itaalia ametiasutused rõhutasid, et bussiliikluse puhul ei pandud kõnealusel perioodil kellelegi avaliku teenindamise kohustusi ei ühepoolselt ega lepingute alusel. Itaalia väidab esiteks, et Arfea tegutses kontsessioonilepingute alusel, mida tuli igal aastal ettevõtja taotluse korral pikendada. Need kontsessioonilepingud (kokku 28, loetletud eespool põhjenduses 19) sisaldasid kohustust kasutada maakonnas eelnevalt kindlaks määratud graafiku puhul kinnitatud tariifisüsteemi vastutasuks asjaomase teenuse osutamise ainuõiguse eest, kuid neis ei olnud

⁽¹⁰⁾ 1984. aasta raamotsusega kehtestati Torino ja teiste Piemonte omavalitsusüksuste bussi- ja tramiteenuste standardkulud, eristades lausmaal ja mägedes kulgevaid liine. Artikli 1 kohaselt on standardkulud kehtestatud mõistliku ja järjekindla haldamise kriteeriumide alusel, võttes arvesse ka teenuse kvaliteeti ja geograafilisi tingimusi. Artiklis 4 on märgitud, et teenuseosutaja poolt teenindatud kilomeetrite ja standardkulude korrutamisel saadav summa on maksimaalne lubatav avaliku sektori toetus aastas, välja arvatud juhul, kui teenuseosutaja kantud kulud on standardkuludest väiksemad. Kui teenuseosutaja kantud kulud on standardkuludest väiksemad, makstakse avaliku sektori toetust vastavalt teenuseosutaja tegelikele kuludele.

kindlaks määratud mingeid konkreetseid avaliku teenindamise kohustusi määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikli 2 tähenduses. Samuti märkisid Itaalia ametiasutused, et need kontsessioonilepingud ei sisaldanud konkreetsete avaliku teenindamise kohustustega seoses eelnevalt kindlaksmääratud hüvitamise parameetreid. Siseriikliku kohtu otsusega tagantjärele hüvitise määramine ei oleks selle nõudega kooskõlas.

- (29) Teiseks on kõigis kontsessioonilepingutes sätestatud, et teenuseid osutatakse ainuüksi äriühingu vastutusel ja et teenuseosutaja kannab kõik kulud. Vaatamata sellele, et Itaalia ametiasutuste esitatud kontsessioonilepingud nägid ette teenuse osutamise täielikult äriühingu vastutusel, taotles Arfea korduvalt lepingute pikendamist.
- (30) Kolmandaks nähtub kontsessioonilepingutest, et äriühingu bussidega teenindatavaid liine muudeti äriühingu taotluse alusel mitmel korral, mistõttu võib välistada, et maakonna või provintsi valitsus oleks kas või kaudselt pannud äriühingule mis tahes avaliku teenindamise kohustusi.
- (31) Lisaks selgitasid Itaalia ametiasutused, et seoses ainuõigusega osutada veoteenuseid äriühingu taotluse alusel tehtud muudatustele vastavatel tingimustel sai äriühing Itaalia õiguses ette nähtud tegevustoetust, mis kujutas endast tasu osutatud teenuste eest ja mis põhines 1984. aasta raamotsuse alusel arvatud standardmaksumusel. Teenuse standardmaksumus arvutati kooskõlas tol ajal kehtinud õigusaktidega (seadus nr 151/81 ja maakondlik seadus nr 16/82), mis nägid ette toetuse kohalike ühistransporditeenuste kulude rahastamiseks abikõlblike standardkulude alusel. See toetus pidi täielikult katma äriühingu tegevuspuudujäägi. Itaalia õigusaktide kohaselt oli sellise tegevustoetuse eesmärk võimaldada teenuseosutajal saavutada rahaline tasakaal, kusjuures võimalik järelejäänud puudujääk tuleb kirjutada teenuseosutaja ebaefektiivse juhtimise arvele. Seetõttu oli sõnaselgelt sätestatud, et kõik sellised puudujäägid pidi katma äriühing, kuna ta ei olnud võtnud kõiki kulude vähendamiseks ja tulude suurendamiseks vajalikke meetmeid.
- (32) Itaalia ametiasutused väidavad ka, et lisahüvitise arvutus, mille kohtu määratud ekspert tegi tagantjärele, on selgelt vastuolus määruse (EMÜ) nr 1191/69 artiklis 10 jj sätestatud ühise hüvitamiskorra nõuetega. Itaalia ametiasutuste sõnul analüüsis kohtu määratud ekspert lihtsalt äriühingu konsultandi esitatud kulusid ja tulusid, mis olid kindlaks määratud tagantjärele, kusjuures äriühingul puudus nõuetekohaselt eristatud raamatupidamisarvestus. Seejärel tegi ekspert järelduse, et peale mõne kirje, mille puhul ilmnis lahknevusi, oli saadud tulemus sisuliselt õige.
- (33) Lisaks on Itaalia ametiasutused seisukohal, et hüvitis ei vasta ka määruse (EÜ) nr 1370/2007 nõuetele. Täpsemalt ei vasta hüvitise summa arvutus määruse (EÜ) nr 1370/2007 lisas sätestatud meetodile avaliku teenindamise kohustuste täitmise netofinantismõju arvutamiseks.
- (34) Samuti väidavad Itaalia ametiasutused, et maakonna halduskohtu otsustega mõisteti Arfeale välja rahaline hüvitis teenindamiskohustuste täitmise eest 1997. ja 1998. aastal, kuid mitte kahjuhüvitist nende toetuste maksmata jätmise eest. Itaalia ametiasutused selgitasid, et 6. juunil 2014 esitas Arfea hagiavalduse, nõudes kahjuhüvitist, mis lisanduks talle maakonna halduskohtu poolt juba määratud hüvitisele. Itaalia ametiasutuste sõnul näitab see, et Arfeale maakonna halduskohtu poolt välja mõistetud hüvitis, mis on käesoleva otsuse reguleerimisese, ei kujutanud endast kahjuhüvitist.

4. HUVITATUD ISIKUTE MÄRKUSED

- (35) Ainsa huvitatud isikuna esitas algatamisotsuse kohta märkusi hüvitise saaja Arfea. Arfea ei nõustu oma märkustes esialgsete seisukohtadega, mida komisjon algatamisotsuses väljendas.
- (36) Arfea väidab esiteks, et komisjon peaks kõnealuse meetme kokkusobivust ja seaduslikkust hindama ainult määruse (EMÜ) nr 1191/69 alusel ja mitte määruse (EÜ) nr 1370/2007 alusel. Arfea arvates tuleneb Üldkohtu 20. märtsi 2013. aasta otsusest Andersenit kohtuasjas T-92/11, et määrust (EÜ) nr 1370/2007 ei saa kohaldada olukordade suhtes, mis tekkisid enne nimetatud määruse jõustumist 3. detsembril 2009. Sellele vaatamata väidab Arfea, et igal juhul vastavad talle makstud hüvitised määruse (EÜ) nr 1370/2007 nõuetele.

- (37) Teiseks väidab Arfea, et talle pandi avaliku teenindamise kohustused määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikli 2 lõigete 1 ja 2 tähenduses. Arfea sõnul on kohalikud ühistransporditeenused avalikud teenused. Itaalias osutatakse neid teenuseid valitsusasutustega sõlmitud kontsessioonilepingute alusel ja nende teenuste osutamisega seotud avaliku teenindamise kohustused sätestatakse kontsessioonilepingutes ning nende juurde kuuluvates kokkulepetes ja eeskirjades. Arfea puhul hõlmavad need avaliku teenindamise kohustused teenindamisgraafikuid, bussiliine, peatusi ja tariife. Mis puudutab seda, et kontsessioonilepingute kohaselt tuli teenuseid osutada äriühingu omal vastutusel, väidab Arfea, et see säte on seotud vastutusega reisijate ja kolmandate isikute ohutuse eest, mitte üldise äririskiga.
- (38) Kolmandaks väidab Arfea, et asjaolu, et ta ei taotlenud avaliku teenindamise kohustuste lõpetamist vastavalt määruse (EMÜ) nr 1191/69 artiklile 4, ei võta temalt õigust saada määruse (EMÜ) nr 1191/69 alusel hüvitist. Arfea sõnul ei ole määruse (EMÜ) nr 1191/69 artiklis 4 ette nähtud kord kohaldatav avaliku teenindamise kohustuste suhtes, mis pandi ettevõtjale pärast määruse (EMÜ) nr 1191/69 jõustumist. Arfea väitel toetab määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikli 4 sellist tõlgendust Euroopa Kohtu 3. märtsi 2014. aasta otsus CTP kohtuasjas C-518/12.
- (39) Neljandaks väidab Arfea seoses Piemonte maakonna halduskohtu poolt talle välja mõistetud hüvitise summa arvutusega, et komisjon ei saa kahtluse alla seada kohtu määratud eksperdi hinnangut, sest tegemist on ettevalmistava tehnilise tegevusega, mis on ainuüksi siseriikliku kohtu pädevuses. Igal juhul olid hüvitise arvutamise parameetrid Arfea sõnul eelnevalt sätestatud maakonna volikogu 16. veebruari 1984. aasta otsuses ja ta ei saanud liigset hüvitist. Seetõttu vastavad kõnealused hüvitised määruse (EMÜ) nr 1191/69 sellekohastele nõuetele.
- (40) Viiendaks väidab Arfea, et eespool põhjendustes 37–39 kokkuvõtlikult esitatud väited kehtivad ka kõnealuse hüvitise määruse (EÜ) nr 1370/2007 nõuetele vastavuse hindamisel. Mis aga puudutab hüvitiste vastavust nimetatud määrusega kehtestatud vorminõuetele, millele komisjon osundab oma algatamisotsuse põhjenduses 64 ja sellele järgnevates põhjendustes, on Arfea seisukohal, et neid nõudeid ei tuleks antud juhul kohaldada. Arfea sõnul oleks õiguslikult ja loogiliselt võimatu tõestada vastavust nendele nõuetele, kuna kõnealune olukord tekkis mitu aastat enne määruse (EÜ) nr 1370/2007 jõustumist.
- (41) Samuti väidab Arfea, et talle Piemonte maakonna halduskohtu poolt välja mõistetud hüvitised vastavad neljale Altmarki tingimusele. Esiteks pandi Arfeale esimese Altmarki tingimuse kohased selgelt määratletud avaliku teenindamise kohustused. Teiseks olid hüvitise arvutamise parameetrid vastavalt teisele Altmarki tingimusele eelnevalt läbipaistval ja objektiivsel viisil sätestatud maakonna volikogu 16. veebruari 1984. aasta otsuses. Neljandaks tehti eksperdihinnangus kindlaks, et hüvitis ei ületanud avaliku teenindamise kohustuste täitmise maksumust, mis sisaldas mõistlikku kasumit, mistõttu hüvitis vastas kolmandale Altmarki tingimusele. Neljandaks on Arfea näol tegemist neljandale Altmarki tingimusele vastava tüüpilise hästi juhitud ettevõtjaga, mida kinnitab asjaolu, et tema teenuse keskmine maksumus kilomeetri kohta oli alla maakonna standardmaksumust.

5. MÄRKUSED KOLMANDATE ISIKUTE MÄRKUSTE KOHTA

- (42) Oma märkustes Arfea märkuste kohta jäid Itaalia ametiasutused seisukoha juurde, mida nad olid väljendanud märkustes algatamisotsuse kohta, ega esitanud täiendavaid märkusi.

6. ABI HINDAMINE

6.1. Abi olemasolu

- (43) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kohaselt on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatavaid ettevõtjaid või teatavate kaupade tootmist, siseturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriiki-devahelist kaubandust.

- (44) Selleks et toetusmeedet saaks käsitada riigiabina Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, peab see täitma üheaegselt kõik järgmised tingimused:

- seda rahastatakse riigi poolt või riigi ressurssidest;
- see annab valikulise eelise, soodustades teatavaid ettevõtjaid või teatavate kaupade tootmist;
- see kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi; ja
- see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.

6.1.1. Omistatavus riigile ja riigi ressursid

- (45) Komisjon märgib, et maakonna halduskohtu otsustega mõisteti maakonnalt Arfeale välja lisahüvitis 1997. ja 1998. aastal maakonnaliinidel osutatud bussiliiniteenuste eest. Ekspert tegi kindlaks, et Arfeale väidetavalt pandud avaliku teenindamise kohustuste tõttu tekkis Arfeal majanduslik halvemus ebapiisava hüvitise näol 1997. aastal summas 1 196 780 eurot ja 1998. aastal summas 102 814 eurot. 7. veebruaril 2014 maksis maakond vastava summa kohtuotsuste täitmise eesmärgil Arfeale välja.
- (46) Asjaolu, et siseriiklik kohus kohustab maakonda maksma ettevõtjale hüvitist, ei tähenda, et abi ei saa seostada kohtuotsust täitva maakonnaga, sest siseriiklike kohtuid tuleb käsitleda riigi organitena ja neil lasub seega lojaalse koostöö tegemise kohustus ⁽¹⁾.
- (47) Meede on seega seostatav riigiga ja ressursid, millest hüvitist maksti, on riigi ressursid.

6.1.2. Valikuline majanduslik eelis

- (48) Komisjon märgib kõigepealt, et Arfea tegeleb majandustegevusega, täpsemalt reisijate veoga tasu eest. Seetõttu tuleb Arfeat pidada ettevõtjaks Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.
- (49) Abi andmist tuleb pidada ka valikuliseks, sest sellest saab kasu ainult Arfea.
- (50) Majandusliku eelise andmise küsimuses tuleneb Altmarki kohtuotsusest, et riigi poolt või riigi ressurssidest ettevõtjatele makstud hüvitis vastutasuks neile pandud avaliku teenindamise kohustuse täitmise eest ei anna asjaomastele ettevõtjatele eelist ega ole seega riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses juhul, kui täidetud on kõik neli tingimust:
- esiteks peab abi saav ettevõtja olema reaalset vastutav avaliku teenindamise kohustuse täitmise eest ja see kohustus peab olema täpselt määratletud;
 - teiseks peavad parameetrid, mille alusel hüvitis arvutatakse, olema eelnevalt objektiivselt ja läbipaistvalt kindlaks määratud;
 - kolmandaks ei tohi hüvitis olla suurem, kui on vajalik avaliku teenindamise kohustuse täitmisest tulenevate kulude täielikuks või osaliseks katmiseks, arvestades selle kohustuse täitmisega seotud tulu ja mõistlikku kasumit;
 - neljandaks, kui avaliku teenindamise kohustust täitvat ettevõtjat ei valitud avalikus hankemenetluses, peab sobiva hüvitise tase olema kindlaks määratud selliste kulude analüüsi alusel, mida keskmise suurusega, hästi korraldatud juhtimise ja asjaomase avaliku teenindamise nõudluse rahuldamiseks vajalike sobivate transpordivahenditega varustatud ettevõtja oleks nende kohustuste täitmiseks kannud, arvestades nende kohustuste täitmisega seotud tulusid ja mõistlikku kasumit.

⁽¹⁾ 11. septembri 2014. aasta otsus kohtuasjas C-527/12: komisjon vs. Saksamaa, EU:C:2014:2193, punkt 56 ja seal viidatud kohtupraktika. Vt ka 18. juuli 2007. aasta otsus kohtuasjas C-119/05: Lucchini, EU:C:2007:434, punkt 59.

- (51) Altmarki kohtuotsuse kohaselt peavad kõik neli tingimust olema üheaegselt täidetud, et välistada majandusliku eelise olemasolu juhul, kui ettevõtjale makstakse hüvitist talle pandud avaliku teenindamise kohustuse eest.

(a) Esimene Altmarki tingimus

- (52) Seoses esimese Altmarki tingimusega märgib komisjon esiteks, et liikmesriigi ülesanne on tõendada, et konkreetsele ettevõtjale on pandud avaliku teenindamise kohustusi ja nende kohustuste panemine on põhjendatud üldise huvi kaalutlustega ⁽¹²⁾. Itaalia ametiasutused ei ole selgitanud, milliseid üldise huvi kaalutlustega põhjendatud avaliku teenindamise kohustusi Arfeale pandi. Vastupidi, nad väitsid, et Arfeale ei pandud mingeid avaliku teenindamise kohustusi.

- (53) Teiseks märgib komisjon, et mõiste „avaliku teenindamise kohustus“ on seotud tingimustega, mis ettevõtjale kehtestatakse ja mille järgmist ettevõtja oma majanduslikke huve silmas ise enda peale ei võtaks või ei võtaks samas ulatuses, kui ta ei saaks selle eest tasu. Ametiasutus peab need tingimused selgelt määratlema aktis, millega ettevõtjale kohustus pannakse. Sellega seoses märgib komisjon, et Arfea ei ole täpselt selgitanud, millised avaliku teenindamise kohustused talle pandi, ega tõendanud, et need avaliku teenindamise kohustused olid selgelt määratletud aktis, millega need kohustused talle pandi. Allpool põhjendustes 77–82 selgitatud põhjustel leiab komisjon, et on arvestatavaid tõendeid selle kohta, et Arfeale ei pandud selgelt määratletud avaliku teenindamise kohustusi.

(b) Teine Altmarki tingimus

- (54) Teise Altmarki tingimusega seoses märgib komisjon, et maakonna halduskohtu otsustega Arfeale välja mõistetud hüvitise arvutamise parameetrid ei olnud eelnevalt kindlaks määratud. Need tehti kindlaks üksnes tagantjärele tehtud arvutuse alusel, kusjuures ekspert lähtus arvutuse tegemisel mitmesugustest korralikult lahti seletamata eeldustest ja äriühingul puudus eristatud raamatupidamisarvestus.

- (55) Vastupidiselt Arfea väidetele ei saa asuda seisukohale, et kõnealuste hüvitiste arvutamise parameetrid olid sätestatud maakonna volikogu 16. veebruari 1984. aasta otsuses. Arfeale maakonna halduskohtu poolt välja mõistetud hüvitised on tõepoolest lisahüvitised, mille eesmärk oli korvata väidetavalt Arfeale pandud avaliku teenindamise kohustuste rahaline mõju, mida maakonna volikogu 16. veebruari 1984. aasta otsuse kohaselt välja makstud hüvitised täielikult ei korvanud.

- (56) Selline lähenemisviis on teise Altmarki tingimusega vastuolus ja selle kohaselt makstud hüvitis on riigiabi. Euroopa Kohus on Altmarki kohtuotsuses tõepoolest tõdenud, et „[k]ui liikmesriik hüvitab ettevõtjale tekkinud kahju, ilma et eelnevalt oleks kindlaks määratud hüvitise maksmise parameetrid, ja hiljem selgub, et avaliku teenindamise kohustuse täitmisel ei olnud teatud teenuste osutamine majanduslikult tasuv, on see hüvitis rahaline sekkumine, mis vastab riigiabi määratlusele ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses“ ⁽¹³⁾.

- (57) Komisjon leiab seetõttu, et teatatud meede ei vasta teisele Altmarki tingimusele.

(c) Kolmas Altmarki tingimus

- (58) Seoses kolmanda Altmarki tingimusega leiab komisjon esiteks, et kui ettevõtja viib ellu nii avaliku teenindamise kohustustega seotud tegevust kui ka tegevust, mis ei ole seotud avaliku teenindamise kohustustega, siis ei ole võimalik avaliku teenindamise kohustuste täitmisel tekkinud kulusid täpselt kindlaks teha, kui ettevõtjal puudub nõuetekohaselt eristatud raamatupidamine.

⁽¹²⁾ 15. juuni 2005. aasta otsus kohtuasjas T-17/02: Fred Olsen, EKL 2005, lk II-2031, punkt 216; 12. veebruari 2008. aasta otsus kohtuasjas T-289/03: BUPA jt vs. komisjon, EKL 2008, lk II-81, punktid 166–169 ja 172.

⁽¹³⁾ 24. juuli 2003. aasta otsus kohtuasjas C-280/00: Altmark Trans vs. Regierungspräsidium Magdeburg, EU:C:2003:415, punkt 91.

- (59) Kõnealusel juhul väitsid Itaalia ametiasutused, et Arfea ei ole nõuetekohaselt pidanud Piemonte maakonna poolt talle väidetavalt pandud avaliku teenindamise kohustustega seotud tegevuse ja muu tegevuse kohta eraldi raamatupidamisarvestust. Ka komisjon väljendas kahtlust, kas Arfea pidas sellist eristatud arvestust, ja Arfea ei kommenteerinud seda küsimust kuidagi. Lisaks ei ilmne Arfea raamatupidamise väljavõtetest, mida kohtu määratud ekspert kasutas hüvitiste summade kindlakstegemiseks, et Arfea eri liiki tegevuse kohta oleks peetud eristatud raamatupidamisarvestust. Kohtu määratud ekspert jaotas kulud tagantjärele, lähtudes Arfea konsultantide koostatud mudelist, milles olid määratud Arfea eri liiki tegevuse kulude osakaalud.
- (60) Teiseks leiab komisjon, et eksperdi poolt hüvitiste summade arvutamisel arvesse võetud kasumi tasemed on kõrgemad sellest, mida võib pidada mõistlikuks kasumiks kolmanda Altmarki tingimuse tähenduses.
- (61) Ekspert leidis, et tootlus investeeritud kapitalilt, mis 1997. aastal oli 12,89 % ja 1998. aastal 10,81 %, oli mõistlik kasumimäär; nende määrade aluseks on Itaalia 10-aastase riigivõlakirja intress (1997. aastal 6,8 %) pluss keskmine riskipremia (1997. aastal 4,8 %), mida korrigeeriti ülespoole, et võtta arvesse Arfea enda rahalist olukorda (1997. aastal 1,28 võrra).
- (62) Sellega seoses märgib komisjon, et eksperdi määratletud riskipremia määr on erakordselt kõrge, arvestades, et Arfea risk oli üsna väike. Arfea tegutses ju ainuõigust tagavate kontsessioonilepingute alusel, mis kaitsesid teda teiste ettevõtjate konkurentsi eest, ja eksperdi määratletud hüvitis kompenseeris väidetavad kogukulud, mis kanti avalike teenuste osutamise kohustuste täitmisel.
- (63) Lisaks märgib komisjon, et kuigi eksperdi väitel oli transpordisektori keskmine riskitase turu riskitasemest madalam, korrigeeris ta riskipremiat ülespoole, et võtta arvesse Arfea enda rahalist riski, mis oli sektori keskmisest kõrgem. Seega ei võtnud ekspert arvesse mitte tüüpilise transpordiettevõtja riski, vaid Arfea enda riski, mis oli sektori keskmisest kõrgem.
- (64) Eeltoodut arvestades leiab komisjon, et kolmas Altmarki tingimus ei ole täidetud.

(d) Järeldus

- (65) Võttes arvesse Altmarki tingimuste kumulatiivset olemust ja asjaolu, et kõnealune meede ei vasta esimesele kolmele Altmarki tingimusele, ei pea komisjon uurima, kas neljas Altmarki tingimus on täidetud.
- (66) Eeltoodut arvestades leiab komisjon, et Arfeale vaatlusalusel ajavahemikul osutatud teenuste eest makstud lisahüvitis ei vasta neljale kumulatiivsele Altmarki tingimusele ja seega andis see äriühingule valikulise majandusliku eelise Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

6.1.3. Konkurentsi moonutamine ja mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele

- (67) Komisjon märgib kõigepealt, et kõnealused hüvitised mõisteti Arfea kasuks välja Piemonte maakonna halduskohtu kahe 10. oktoobril 2013 tehtud otsusega ja Piemonte maakond maksis need 7. veebruaril 2014 ehk tükk aega pärast seda, kui reisijate bussiveo turg avati ELis konkurentsile.
- (68) Sellega seoses märkis Euroopa Liidu Kohus Altmarki kohtuotsuses, et mitu liikmesriiki hakkasid alates 1995. aastast avama teatavate veoteenuste turu teistes liikmesriikides asutatud ettevõtjate konkurentsile, nii et tol ajahetkel osutasid juba paljud ettevõtjad linna- ja linnalähi- või piirkondliku transpordi teenuseid nende päritoluriigist erinevas liikmesriigis.

- (69) Seega võib igasugust Arfeale makstud hüvitist pidada reisijate bussiveo teenuse osutamise valdkonnas tõenäoliselt konkurentsi kahjustavaks ja liikmesriikidevahelist kaubandust tõenäoliselt mõjutavaks niivõrd, kuivõrd see mõjutab negatiivselt teiste liikmesriikide transpordiettevõtjate suutlikkust osutada oma teenuseid Itaalias ning tugevdab Arfea positsiooni turul, vabastades ta kuludest, mida ta oma igapäevase äritegevuse käigus muidu oleks pidanud kandma.
- (70) Komisjon märgib samuti, et Arfea tegutseb teistel turgudel, näiteks eraõiguslike transporditeenuste turul, ja konkureerib seega teiste liidu ettevõtjatega, kes nendel turgudel tegutsevad. Igasugune Arfeale makstud hüvitis võib moonutada konkurentsi ja mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust ka neil turgudel.
- (71) Komisjon järeldeb seega, et meede kahjustab konkurentsi ja liikmesriikidevahelist kaubandust.

6.1.4. Kokkuvõte

- (72) Eespool kirjeldatud arvestades leiab komisjon, et kõnealune meede on riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

6.2. Määruse (EMÜ) nr 1191/69 alusel teatamiskohustusest vabastamine

- (73) Selleks et maakonna halduskohtu põhjendus, mille kohaselt Arfeal oli määruse (EMÜ) nr 1191/69 alusel õigus lisahüvitisele, peaks paika, oleks see õigus Arfeal pidanud tekkima kõnealuste teenuste osutamise ajal ja hüvitismaksed oleksid pidanud määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikli 17 lõike 2 kohaselt olema teatamiskohustusest vabastatud. Niivõrd, kuivõrd hüvitise näol on tegemist riigiabiga Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, tähendab hüvitisest teatamata jätmine, et hüvitis on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaselt ebaseaduslik. Vastavalt määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikli 17 lõikele 2 ei kohaldata määruse kohaselt makstavale hüvitisele Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõikes 3 sätestatud eelinformeerimise korda ega seega ka eelneva teatamise kohustust.
- (74) Sellega seoses tuleneb Combuse kohtuasjas tehtud otsusest, et mõistet „avaliku teenindamise hüvitis“ tuleb tõlgendada kõnealuse sätte tähenduses väga kitsalt ⁽¹⁴⁾. Määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikli 17 lõikega 2 ettenähtud erand teatamiskohustusest hõlmab ainult kõnealuse määruse artikli 2 kohaste ühepoolset ettevõtjale pandud avaliku teenindamise kohustuste eest makstavaid hüvitisi, mis arvutatakse kõnealuse määruse artiklites 10–13 kirjeldatud meetodi kohaselt (ühine hüvitamiskord). Seda ei kohaldata artiklis 14 määratletud avaliku teenindamise lepingute suhtes. Määruse (EMÜ) nr 1191/69 artiklis 14 määratletud avaliku teenindamise lepingu kohaselt makstud hüvitisest, mis sisaldab riigiabi, tuleb enne selle maksmist komisjoni teavitada. Kui seda ei tehta, käsitatakse sellist hüvitist vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 108 ebaseaduslikult antud abina.
- (75) Niisiis see, kas Itaalia ametiasutused olid antud juhul määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikli 17 lõike 2 kohaselt vabastatud eelneva teatamise kohustusest, sõltub esiteks sellest, kas maakond tegelikult pani ühepoolset Arfeale avaliku teenindamise kohustuse, ja teiseks, kas hüvitis, mida sellest kohustusest tulenevalt maksti, vastab määrusele (EMÜ) nr 1191/69. Komisjon uurib mõlemat küsimust järgemööda.

(i) Ühepoolset pandud avaliku teenindamise kohustus

- (76) Arfea väitel pani Piemonte maakond talle avaliku teenindamise kohustused, mis määratleti bussiveoteenuste osutamise kontsessioonilepingutes ning nende juurde kuuluvates kokkulepetes ja eeskirjades. Need avaliku teenindamise kohustused hõlmasid teenindamisgraafikuid, bussiliine, peatusi ja tariife.

⁽¹⁴⁾ 16. märtsi 2004. aasta otsus kohtuasjas T-157/01: Danske Busvognmænd, EU:T:2004:76, punktid 77–79.

- (77) Komisjon märgib kõigepealt, et neis kontsessioonilepingutes oli selgelt sätestatud, et lepingute kehtivusaeg oli vaid üks aasta ning et neid tuli veoteenuste osutaja taotlusel ja kontsessioonitasu maksmise tingimusel pikendada. Järelikult olid need kontsessioonilepingud aluseks Arfea ja Piemonte maakonna vahelisele lepingulisele suhtele, millesse Arfea astus vabatahtlikult.
- (78) Seega ei saa otsustada, et nende lepingutega pandi Arfeale ühepoolset avalike teenuste osutamise kohustused määruse (EMÜ) nr 1191/69 tähenduses. Üldkohus meenutas 3. märtsil 2016 Simeti kohtuasjas T-15/14 tehtud otsuses, et vabatahtlikult lepingulisse suhtesse astumine erineb avaliku teenindamise kohustuste ühepoolsest kehtestamisest ja sellest ei teki määruse (EMÜ) nr 1191/69 alusel hüvitise maksmise kohustust ⁽¹⁵⁾.
- (79) Teiseks märgib komisjon, et Arfea ei määratlenud selgelt kontsessioonilepingute juurde kuuluvaid kokkuleppeid ja eeskirju, millega talle avaliku teenindamise kohustused pandi. Komisjon mõistab siiski, et Arfea peab silmas kontsessioonilepingutele lisatud kokkuleppeid bussiliinide ja -graafikute kohta ning maakonnatariife sisaldavaid tabeleid, millele viidatakse mõnes kontsessioonilepingus.
- (80) Seoses bussiliine ja -graafikuid käsitlevate kokkulepetega märgib komisjon, et nende puhul ei saa asuda seisukohale, et nendega pandi Arfeale ühepoolset avaliku teenindamise kohustusi. Sarnaselt kontsessioonilepingutele sõlmis Arfea need kokkulepped vabatahtlikult. Pealegi on nende kokkulepete sisu, näiteks bussiliine, mitme kontsessioonilepingu puhul Arfea taotlusel muudetud. Seega ei saa otsustada, et nende kokkulepetega oleks ühepoolset pandud avaliku teenindamise kohustusi määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikli 2 tähenduses.
- (81) Seoses maakonnatariifide tabelitega, milles on kehtestatud kõikide reisijate puhul kohaldatavad maksimumtariifid, meenutab komisjon Üldkohtu poolt 3. märtsil 2016 Simeti kohtuasjas T-15/14 tehtud otsuses antud selgitust, mille kohaselt tariife käsitlevate üldeeskirjadega ei kehtestata avaliku teenindamise kohustusi määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikli 2 tähenduses. Kohus märkis, et selles sättes nimetatud tariifikohustuse tähendus piirdub konkreetsete reisijate või toodete rühmade puhul kohaldatavate maksimumtariifidega ega hõlma hinnapoliitika üldmeetmeid ⁽¹⁶⁾.
- (82) Lõpetuseks märgib komisjon, et igal juhul ei sobi asjaolu, et Arfea taotles kontsessioonilepingute pikendamist ja tasus nende eest kontsessioonitasu, kokku väitega, et talle pandi ühepoolset avaliku teenindamise kohustusi määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikli 2 lõike 1 tähenduses. Nimetatud sätte kohaselt on avaliku teenindamise kohustused „kohustused, mida kõnesolev vedaja kaubandushuvidest lähtudes endale ei võtaks või ei võtaks samas ulatuses või samadel tingimustel“. Nagu märkis Üldkohus 3. märtsil 2016 Simeti kohtuasjas T-15/14 tehtud otsuses, on keeruline mõõnda, et ettevõtja taotleks kontsessioonilepingu pikendamist, arvestades sellega kaasnevaid kohustusi, kui kontsessioonileping ei oleks tema kaubandushuvides.

(ii) Hüvitise kokkusobivus ühise hüvitamiskorraga

- (83) Isegi kui käesoleval juhul oleks tõendatud, et Arfeale pandi ühepoolset avaliku teenindamise kohustusi (ent see ei ole nii), peaks kõnealuste teenuste eest makstud hüvitis olema ikkagi kooskõlas määruse (EMÜ) nr 1191/69 ühise hüvitamiskorraga (IV jagu), et vabastada see eelnevast teatamisest vastavalt kõnealuse määruse artikli 17 lõikele 2. Komisjon ei leia, et see tingimus oleks täidetud.
- (84) Sellega seoses meenutab komisjon kõigepealt, et määruse (EMÜ) nr 1191/69 artiklite 10 ja 11 kohaselt ei või hüvitis olla suurem finantskohustusest, mis ettevõtjal tekkis avaliku teenindamise kohustuste kehtestamise

⁽¹⁵⁾ 3. märtsi 2016. aasta otsus kohtuasjas T-15/14: Simet SpA vs. komisjon, punkt 163.

⁽¹⁶⁾ 3. märtsi 2016. aasta otsus kohtuasjas T-15/14: Simet SpA vs. komisjon, punkt 159.

tulemusena. 1. juulil 1992 kehtinud määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikli 1 lõikes 5 oli sätestatud järgmine: „Kui vedaja on peale avaliku teenindamise kohustuse alusel teenuste osutamise seotud ka muu tegevusega, siis tuleb avalikud teenused osutada eraldi üksusena, täites sealjuures vähemalt järgmised tingimused:

- a) iga kõnealuse tegevuse kohta peab olema eraldi raamatupidamisarvestus ning iga tegevusega seotud varaosa tuleb kasutada kehtivate raamatupidamiseskirjade kohaselt;

[...]“

- (85) Teiseks meenutab komisjon, et määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikli 13 kohaselt peab valitsusasutus hüvitise suuruse ette kindlaks määrama.
- (86) Komisjon leiab antud juhul, et Arfeale määratud hüvitised ei vasta neile nõuetele.
- (87) Esiteks märgib komisjon, nagu on kirjeldatud eespool põhjenduses 59, et ei ole tõendatud, et Arfea oleks nõuetekohaselt pidanud väidetavalt avaliku teenindamise kohustustega seotud tegevuse ja muu tegevuse kohta eristatud raamatupidamisarvestust, nagu oli nõutud määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikli 1 lõike 5 punktis a. Vastupidi, Arfea raamatupidamise väljavõtetest 1997. ja 1998. aasta kohta, mida kohtu määratud ekspert kasutas hüvitiste summade kindlakstegemiseks, ilmneb, et eri liiki tegevuse kulusid ei eristatud.
- (88) Teiseks märgib komisjon, et vastupidiselt määruse (EMÜ) nr 1191/69 artiklis 13 nõutule ei olnud Arfeale välja mõistetud hüvitise suuruse ette kindlaks määratud, vaid see määrati kindlaks tagantjärele, maakonna halduskohtu tellitud hindamise alusel.
- (89) Nende tähelepanekute tõttu järeldab komisjon, et Piemonte maakonna halduskohtu poolt Arfeale välja mõistetud lisahüvitised ei olnud määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikli 17 lõike 2 alusel vabastatud eelneva teatamise kohustusest.

6.3. Abi kokkusobivus siseturuga

- (90) Kuna ei ole tõendatud, et vaatlusalune meede oli määruse (EMÜ) nr 1191/69 artikli 17 lõike 2 kohaselt vabastatud eelneva teatamise kohustusest, tuleb uurida nende maksete kokkusobivust siseturuga, kuna nende näol on tegemist riigiabiga Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, nagu on selgitatud eespool punktis 6.1.
- (91) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 93 sisaldab eeskirju riigiabi kokkusobivuse kohta transpordi koordineerimise valdkonnas ja avaliku teenindamise kohustuse kohta transpordivaldkonnas ning kujutab endast artikli 107 lõike 3 ja artikli 106 lõike 2 suhtes erisätet, kuna sisaldab riigiabi kokkusobivust käsitlevaid erieeskirju. Euroopa Liidu Kohus on otsustanud, et kõnealuses sättes „tunnistatakse, et transpordi jaoks antav abi on siseturuga kokkusobiv ainult selgelt kindlaks määratud juhtudel, mis ei kahjusta [liidu] üldisi huve“⁽¹⁷⁾.
- (92) 3. detsembril 2009 jõustus määrus (EÜ) nr 1370/2007, millega määrus (EMÜ) nr 1191/69 ja nõukogu määrus (EMÜ) nr 1107/70⁽¹⁸⁾ tunnistati kehtetuks. Määrust (EÜ) nr 1370/2007 kohaldatakse avaliku teenindamise kohustuse alusel raudteel ja maanteel avaliku reisijateveoteenuse osutamise hüvitamise suhtes.
- (93) Komisjon on seisukohal, et teatatud meetme kokkusobivust tuleks hinnata vastavalt määrusele (EÜ) nr 1370/2007, sest see on käesoleva otsuse vastuvõtmise ajal kehtiv õigusakt. Lisaks märgib komisjon, et Arfeale maakonna halduskohtu poolt välja mõistetud lisahüvitis maksti välja 7. veebruaril 2014⁽¹⁹⁾.
- (94) Määruse (EÜ) nr 1370/2007 artikli 9 lõikes 1 on sätestatud: „[sise]turuga on kokkusobivad üksnes need avaliku teenindamise hüvitised, mida käesoleva määruse kohaselt makstakse avaliku reisijateveoteenuse osutamiseks või üldeeskirjadega kehtestatud tariifikohustuste täitmiseks. Need hüvitised on vabastatud asutamislepingu artikli [108 lõikega 3] sätestatud eelneva teatamise kohustusest.“

⁽¹⁷⁾ 12. oktoobri 1978. aasta otsus kohtuasjas 156/77: komisjon vs. Belgia, EU:C:1978:180, punkt 10.

⁽¹⁸⁾ Nõukogu 4. juuni 1970. aasta määrus (EMÜ) nr 1107/70 toetuste andmise kohta raudtee-, maantee- ja siseveetranspordile (EÜT L 130, 15.6.1970, lk 1).

⁽¹⁹⁾ 6. oktoobri 2015. aasta otsus kohtuasjas C-303/13 P: komisjon vs. Andersen, punkt 55.

- (95) Allpool esitatud põhjustel leiab komisjon, et hüvitis, millest ei teatatud, ei vasta määruse (EÜ) nr 1370/2007 nõuetele ning seega ei saa seda vastavalt kõnealuse määruse artikli 9 lõikele 1 siseturuga kokkusobivaks tunnistada.
- (96) Esiteks märgib komisjon, et kontsessioonilepingud ei ole kooskõlas kõnealuse määruse artikliga 4, milles nähakse ette avaliku teenindamise kohustusi kehtestavate üldeeskirjade ja avaliku teenindamise lepingute kohustuslik sisu.
- Artikli 4 lõike 1 punktis b on sätestatud, et näitajad, mille põhjal hüvitis arvutatakse, tuleb kehtestada eelnevalt objektiivsel ja läbipaistval viisil selliselt, et välditaks ülekompenseerimist. Teise Altmarki tingimuse täitmist käsitlevates põhjendustes 54–57 on aga selgitatud, et Arfeale makstud lisahüvitiste summasid ei arvutatud eelnevalt objektiivsel ja läbipaistval viisil kehtestatud parameetrite põhjal.
- Artikli 4 lõike 1 punkti c ja artikli 4 lõike 2 kohaselt tuleb avaliku teenindamise lepingus sätestada teenuste osutamisega seotud kulude ja tulude jaotuskord. Kontsessioonilepingud ei sisaldanud aga mingeid tingimusi kulude ja tulude jaotamise kohta ning, nagu on selgitatud eespool põhjenduses 59, Arfea ei pidanud oma eri liiki tegevuse kohta nõuetekohast eristatud raamatupidamisarvestust.
- (97) Teiseks märgib komisjon, et kõnealune meede ei vasta määruse (EÜ) nr 1370/2007 asjaomastele nõuetele hüvitise suuruse arvutamise kohta.
- (98) Määruse (EÜ) nr 1370/2007 artikli 6 lõikes 1 on sätestatud, et avaliku teenindamise otselepingute puhul peab hüvitis olema kooskõlas määruse (EÜ) nr 1370/2007 ja ka selle lisa sätetega, tagamaks, et hüvitis ei oleks suurem, kui on vajalik avaliku teenindamise kohustuse täitmiseks.
- (99) Määruse (EÜ) nr 1370/2007 lisa punkti 2 kohaselt ei või hüvitis ületada summat, mis vastab järgmistest teguritest koosnevale finantsmõjule: kulud, mis on tehtud seoses avaliku teenindamise kohustusega, miinus piletitulu miinus mis tahes positiivne finantsmõju, mis on saadud avaliku teenindamise kohustusega seonduvas võrgus, pluss mõistlik kasum. Lisa punkti 4 kohaselt tuleb kulude ja tulude arvestust pidada vastavalt kehtivatele raamatupidamis- ja maksustamispõhimõtetele. Lisa punktis 5 on sätestatud: „Kui avaliku teenuse osutaja osutab avaliku teenindamise kohustusele allutatud hüvitatavat transporditeenust ning on seotud ka muu tegevusega, peavad nimetatud avalike teenuste raamatupidamisarvestused olema [...] eraldatud nii, et täidetud oleksid vähemalt järgmised tingimused:
- kõikide kõnealuste tegevusvaldkondadega seotud raamatupidamisarvestused on eraldatud ning vastavad varad ja püsikulud on jaotatud vastavalt kehtivatele raamatupidamis- ja maksustamiseskirjadele;
- kõiki muutuvkulusid, põhjendatud osa püsikuludest ning mõistlikku kasumit, mis on seotud avaliku teenuse osutaja mis tahes muu tegevusega, ei saa ühelgi tingimusel seostada kõnealuse avaliku teenindamisega;
- avaliku teenindamise kulud peab tasakaalustama tegevuse tulude ja ametivõimude poolt makstavate summadega, ilma tulude võimaliku ülekandmiseta avaliku teenuse osutaja teise tegevusvaldkonda.“
- (100) Nagu aga juba põhjenduses 59 on märgitud, ilmneb, et Arfea ei pidanud väidetavalt avaliku teenindamise kohustustega seotud tegevuse ja muu tegevuse kohta nõuetekohaselt eristatud raamatupidamisarvestust vastavalt määruse (EÜ) nr 1370/2007 lisa punktile 5. Seega on võimatu tõestada, et mis tahes hüvitis, mis lõpuks määratakse, ei ületa summat, mis vastab avaliku teenindamise kohustuse täitmisest tulenevalt avaliku teenuse osutaja kulude ja tulude suhtes avalduvale kogu positiivse või negatiivse finantsmõjuga võrdsele finantsmõjule (määruse (EÜ) nr 1370/2007 lisa punkt 2). Kuna eelnevalt kindlaks määratud hüvitamisparameetrid puuduvad, tuleb igasugune hüvitise arvutus paratamatult teha tagantjärele meelevaldsete eelduste põhjal, nagu Arfea konsultandid ja Piemonte maakonna halduskohtu määratud ekspert tegidki. Lisaks, nagu on selgitatud põhjendustes 60–63, on eksperdi poolt hüvitiste summade arvutamisel arvesse võetud kasumi tasemed kõrgemad sellest, mida võib pidada mõistlikuks kasumiks.

- (101) Kolmandaks märgib komisjon, et Arfea on ise tunnistanud, et määruse (EÜ) nr 1370/2007 nõuded ei olnud antud juhul täidetud, väites, et nende nõuete täitmine oleks õiguslikult ja loogiliselt võimatu, kuna kõnealune olukord tekkis mitu aastat enne nimetatud määruse jõustumist.
- (102) Seetõttu leiab komisjon, et maakonna halduskohtu määratud lisahüvitist ei makstud kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1370/2007 ja seega on see siseturuga kokkusobimatu.

6.4. Maakonna halduskohtu määratud hüvitis ei ole kahjuhüvitis

- (103) Komisjon kutsus algatamisotsuses kõiki huvitatud isikuid esitama märkusi selle kohta, kas maakonna halduskohtu otsused puudutavad seaduse väidetava rikkumise tõttu kahjuhüvitise maksmist või vastupidi, hõlmavad avaliku teenindamise hüvitise maksmist kohaldatavate nõukogu määruste alusel. Selle kohta esitasid oma märkused ainult Itaalia ametiasutused, väites, et kõnealuse meetme näol oli tegemist avaliku teenindamise kohustuste täitmise eest hüvitise määramisega, mitte kahjuhüvitise väljamõistmisega.
- (104) Komisjon märgib sellega seoses, et teatavatel tingimustel ei anna riigi ametiasutuste süülise teo või muu käitumise⁽²⁰⁾ tõttu makstav kahjuhüvitis eelist ning seetõttu ei käsitleta seda riigiabina Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses⁽²¹⁾. Tekitatud kahju eest makstava hüvitise eesmärk erineb riigiabi omast, sest sellega püütakse viia kannatanu tagasi olukorda, mis eelnes kahjustavale teole, nagu viimast poleks toimunudki (*restitutio in integrum*).
- (105) Samas selleks, et jääda väljapoole riigiabi eeskirjade kohaldamisala, peab kahjuhüvitis põhinema hüvitiste maksmise üldeeskirjal⁽²²⁾. Peale selle otsustas Euroopa Liidu Kohus Lucchini kohtuotsuses, et liikmesriigi kohus ei või kohaldada siseriiklikku õigust, kui selle õiguse kohaldamisel on selline mõju, et see „ei võimaldaks [...] kohaldada ühenduse õigust, kuna muudaks võimatuks ühenduse õigust rikkudes antud riigiabi tagasinõudmise“⁽²³⁾. Selle seisukohavõtu aluseks olev põhimõte on, et siseriikliku õiguse normi ei või kohaldada, kui selline kohaldamine oleks vastuolus liidu õiguse nõuetekohase kohaldamisega⁽²⁴⁾. Sellega seoses märkis Üldkohus 3. märtsil 2016 Simeti kohtuasjas T-15/14 tehtud otsuses, et kahjuhüvitis, mis seisneb avaliku teenindamise kohustuste kehtestamisega tekkinud kahju hüvitamises, ei saa jääda riigiabiks kvalifitseerimata pelgalt põhjusel, et tegemist on kahju hüvitamisega, sest see võimaldaks vältida Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist⁽²⁵⁾.
- (106) Seoses Arfeale maakonna halduskohtu poolt välja mõistetud lisahüvitistega märgib komisjon esiteks, et maakonna halduskohtu otsustes viidatakse Arfea õigusele saada vastavalt määruse (EMÜ) nr 1191/69 artiklitele 6, 10 ja 11 hüvitist, mille suuruse peab maakond kindlaks määrama usaldusväärsete andmete alusel. See näitab, et maakonna halduskohtu arvates ei tulene Arfea õigus lisahüvitisele mitte kahju hüvitamise üldeeskirjast riigi ametiasutuste süülise teo või muu käitumise tulemusena, vaid väidetavalt määruse (EMÜ) nr 1191/69 kohastest õigustest.
- (107) Teiseks märgib komisjon, et 6. juunil 2014 esitas Arfea Itaalia kohtule hagiavalduse, nõudes Piemonte maakonnalt kahju hüvitamist lisaks maakonna halduskohtu poolt talle juba määratud hüvitistele. Arfea väitis oma hagiavalduses, et ta kandis kahju seoses maakonna poolt talle 1997. ja 1998. aasta eest võlgnetud hüvitiste hilinenud tunnustamise ja väljamaksmisega. See näitab, et Arfea ise ei pidanud talle maakonna halduskohtu poolt juba määratud hüvitisi kahjuhüvitiseks.

⁽²⁰⁾ Näiteks lepinguväline kahju või alusetu rikastumine.

⁽²¹⁾ 27. septembri 1988. aasta otsus liidetud kohtuasjades 106/87 kuni 120/87: Asteris jt vs. Kreeka ja EMÜ, EU:C:1988:457.

⁽²²⁾ Vt komisjoni 16. juuni 2004. aasta otsus abi kohta, mida Madalmaad andsid Akzo-Nobelile kloori transpordi vähendamiseks (juhtum N 304/2003, otsuse kokkuvõte: ELT C 81, 2.4.2005, lk 4); vt ka komisjoni 20. detsembri 2006. aasta otsus abi kohta, mida Madalmaad andsid autolammutusettevõtte Steenbergen ümberpaigutamiseks (juhtum N 575/2005, otsuse kokkuvõte: ELT C 80, 13.4.2007, lk 1).

⁽²³⁾ 18. juuli 2007. aasta otsus kohtuasjas C-119/05: Lucchini, EU:C:2007:434, punkt 59.

⁽²⁴⁾ Samas, punkt 61.

⁽²⁵⁾ 3. märtsil 2016. aasta otsus kohtuasjas T-15/14: Simet SpA vs. komisjon, punktid 102 ja 103.

- (108) Kolmandaks leiab komisjon, et Arfea kasuks välja mõistetud kahjuhüvitis, mille eesmärk on kompenseerida Itaalia ametiasutuste poolt Arfeale väidetavalt ühepoolsest pandud avaliku teenindamise kohustusega seotud finantskohustus, oleks igal juhul vastuolus Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitega 107 ja 108.
- (109) Põhjus seisneb selles, et niisugune kahjuhüvitis annaks Arfea jaoks täpselt samasuguse tulemuse nagu avaliku teenindamise hüvitise määramine vaatlusaluse ajavahemiku eest, hoolimata sellest, et kõnealuste teenuste aluseks olevad kontsessioonilepingud ei olnud eelnevast teatamisest vabastatud ega vastavuses määruse (EMÜ) nr 1191/69 või määruse (EÜ) nr 1370/2007 sisuliste nõuetega, nagu on eespool tõendatud.
- (110) Sellise kahjuhüvitise määramise võimalus võimaldaks seega kõrvale hoida riigiabi eeskirjadest ja liidu seadusandja kehtestatud tingimustest, mille alusel pädevad ametiasutused hüvitavad avaliku teenindamise kohustuse kehtestamisel või avaliku teenindamise lepingu sõlmimisel vastutasuks avaliku teenindamise kohustuse täitmise eest teenuseosutajate kantud kulud. Kahjuhüvitise tasumine kavandatud riigiabi suurusega võrdses summas tähendaks kaudset ebaseadusliku ja siseturuga kokkusobimatu riigiabi andmist ⁽²⁶⁾. Nagu eespool meenutatud, on Üldkohus selgelt märkinud, et sellistel asjaoludel ei saa vältida riigiabi eeskirjade kohaldamist pelgalt põhjusel, et kõnealuse meetme näol oleks tegemist kahju hüvitamisega ⁽²⁷⁾.
- (111) Seetõttu on komisjon seisukohal, et maakonna halduskohtu otsuse alusel ei makstud kahjuhüvitist riigi ametiasutuste süülise teo või muu käitumise tõttu Arfeale tekkinud kahju eest, vaid anti ebaseaduslikku ja siseturuga kokkusobimatut riigiabi, mis on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kohaselt keelatud.
- (112) Eespool öeldut silmas pidades järeldab komisjon, et teatamata meede kujutab endast Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses riigiabi, mis on siseturuga kokkusobimatu.

7. ABI TAGASINÕUDMINE

- (113) Euroopa Liidu toimimise lepingu ja Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt on komisjon pädev otsustama, et asjaomane liikmesriik peab riigiabi andmise lõpetama või selle andmist muutma, kui komisjon leiab, et abi on siseturuga kokkusobimatu ⁽²⁸⁾. Euroopa Kohus on järjepidevalt väljendanud seisukohta, et liikmesriigi kohustus lõpetada abi andmine, mida komisjon peab siseturuga kokkusobimatuks, kannab eesmärki taastada abi andmise eelne olukord ⁽²⁹⁾.
- (114) Sellega seoses on Euroopa Kohus otsustanud, et kõnealune eesmärk on saavutatud, kui abisaaja on ebaseadusliku abina saadud summad tagasi maksnud ja seega loobunud eelisest, mis tal turul konkurentide ees oli, ja kui on taastatud abi väljamaksmisele eelnenud olukord ⁽³⁰⁾.
- (115) Kooskõlas kohtupraktikaga on nõukogu määruse (EL) 2015/1589 ⁽³¹⁾ artikli 16 lõikes 1 sätestatud: „Kui ebaseadusliku abi korral tehakse negatiivne otsus, nõuab komisjon, et kõnealune liikmesriik peab võtma kõik vajalikud meetmed, et abisaajalt abi tagasi saada [...]“.

⁽²⁶⁾ Kohtujuristi 28. aprilli 2005. aasta ettepanek liidetud kohtuasjades C-346/03 ja C-529/03: Atzori, EU:C:2005:256, punkt 198.

⁽²⁷⁾ 3. märtsi 2016. aasta otsus kohtuasjas T-15/14: Simet SpA vs. komisjon, punktid 102 ja 103.

Vt ka Üldkohtu otsuseid sissenõutud riigiabi hüvitamise sätete kohta:

10. novembri 2011. aasta otsus kohtuasjas T-384/08: Elliniki Nafpigokataskavastiki AE Chartofylakeiou vs. komisjon, EU:T:2011:650, ja 11. septembri 2012. aasta otsus kohtuasjas T-565/08: Corsica Ferries vs. komisjon, EU:T:2012:415, punktid 23, 114 ja 120–131. Vt analoogia korras ka 4. detsembri 2013. aasta otsus kohtuasjas C-111/10: komisjon vs. nõukogu, EU:C:2013:785, punkt 44.

⁽²⁸⁾ Vt 12. juuli 1973. aasta otsus kohtuasjas C-70/72: komisjon vs. Saksamaa, EKL 1973, lk 813, punkt 13.

⁽²⁹⁾ Vt 14. septembri 1994. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-278/92, C-279/92 ja C-280/92: Hispaania vs. komisjon, EKL 1994, lk I-4103, punkt 75.

⁽³⁰⁾ Vt 17. juuni 1999. aasta otsus kohtuasjas C-75/97: Belgia vs. komisjon, EKL 1999, lk I-3671, punktid 64 ja 65.

⁽³¹⁾ Nõukogu 13. juuli 2015. aasta määrus (EL) 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (ELT L 248, 24.9.2015, lk 9).

- (116) Seega, võttes arvesse, et kõnealuste meetme rakendamisel rikuti Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 108 ning need kujutavad endast ebaseaduslikku ja siseturuga kokkusobimatut abi, tuleb see abi tagasi nõuda, et taastada enne abi väljamaksmist turul valitsenud olukord. Abi tuleks tagasi nõuda alates kuupäevast, mil Arfea sai eelise, st alates ajast, mil abi anti Arfea käsutusse (7. veebruar 2014), kuni tegeliku tagasimaksmiseni ning abisaajal tuleb tasuda abisummade pealt intressi kuni abi tegeliku tagasimaksmiseni,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Riigiabi summas 1 299 594 eurot, mille Itaalia Vabariik andis Arfeale ebaseaduslikult, rikkudes Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõiget 3, on siseturuga kokkusobimatu.

Artikkel 2

1. Itaalia Vabariik nõuab artiklis 1 nimetatud abi abisaajalt tagasi.
2. Tagasinõutavatelt summadelt arvestatakse intressi alates 7. veebruarist 2014 kuni nende tegeliku tagasisaamiseni.
3. Intress arvutatakse liitintressina vastavalt komisjoni määruse (EÜ) nr 794/2004 ⁽³²⁾ V peatükile ja komisjoni määrusele (EÜ) nr 271/2008 ⁽³³⁾, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 794/2004.
4. Itaalia Vabariik tühistab kõik artiklis 1 nimetatud abi tasumata maksed alates käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäevast.

Artikkel 3

1. Artiklis 1 osutatud abi nõutakse tagasi viivitamata ja tulemuslikult.
2. Itaalia Vabariik tagab käesoleva otsuse rakendamise nelja kuu jooksul alates selle teatavaks tegemisest.

Artikkel 4

1. Itaalia Vabariik edastab komisjonile kahe kuu jooksul pärast käesoleva otsuse teatavaks tegemist järgmise teabe:
 - a) abisaajalt tagasinõutava abi kogusumma (põhisumma ja intressid);
 - b) käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud meetmete ja kavandatud meetmete üksikasjalik kirjeldus;
 - c) dokumendid, mis tõendavad, et abisaajale on antud korraldus abi tagasi maksta.
2. Itaalia Vabariik teavitab komisjoni käesoleva otsuse rakendamiseks võetud siseriiklike meetmete edenemisest seni, kuni artiklis 1 osutatud abi on täielikult tagasi makstud. Ta esitab komisjoni taotluse korral viivitamata teabe käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatud meetmete kohta. Ta esitab ka üksikasjalikud andmed abisaajalt juba tagasi saadud abisummade ja intresside kohta.

⁽³²⁾ Komisjoni 21. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 794/2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EL) 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (ELT L 140, 30.4.2004, lk 1).

⁽³³⁾ Komisjoni 30. jaanuari 2008. aasta määrus (EÜ) nr 271/2008, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 794/2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks (ELT L 82, 25.3.2008, lk 1).

Artikkel 5

Käesolev otsus on adresseeritud Itaalia Vabariigile.

Brüssel, 10. juuni 2016

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Margrethe VESTAGER

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2016/2085,**28. november 2016,****milles käsitletakse teatavaid ajutisi kaitsemeetmeid seoses alatüüpi H5N8 kuuluva viiruse põhjustatud kõrge patogeensusega linnugripiga Madalmaades***(teatavaks tehtud numbri C(2016) 7851 all)***(Ainult hollandikeelne tekst on autentne)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 11. detsembri 1989. aasta direktiivi 89/662/EMÜ veterinaarkontrollide kohta ühendusesiseses kaubanduses seoses siseturuga väljakujundamisega, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 9 lõiget 3,võttes arvesse nõukogu 26. juuni 1990. aasta direktiivi 90/425/EMÜ, milles käsitletakse ühendusesiseses kaubanduses teatavate elusloomade ja toodete suhtes seoses siseturuga väljakujundamisega kohaldatavaid veterinaar- ja zootehnilisi kontrolle, ⁽²⁾ eriti selle artikli 10 lõiget 3,

ning arvestades järgmist:

- (1) Linnugriip on lindude nakkav viirushaigus, millesse võivad nakatuda ka kodulinnud. Kodulindude nakatumisel linnugriipi avaldub haigus peamiselt kahes vormis, mida eristatakse nende virulentsuse järgi. Madala patogeensusega haigusvorm põhjustab tavaliselt ainult kergeid sümptomeid, kõrge patogeensusega vorm aga põhjustab enamiku kodulinnuliikide puhul lindude väga suurt suremust. Kõnealune haigus võib tugevalt mõjutada kodulinnukasvatuse kasumlikkust.
- (2) Kuigi linnugriip esineb peamiselt lindudel, on seda põhjustava viirusega nakatumist esinenud teatavates tingimustes mõnikord ka inimestel.
- (3) Linnugripi puhangu korral on oht, et haigusetektaja võib levida muudesse ettevõtetesse, kus kasvatatakse kodu- või muid tehistingimustes peetavaid linde. Selle tulemusel võib see eluslindudega või nende toodetega kauplemise tagajärjel levida ühest liikmesriigist teistesse liikmesriikidesse või kolmandatesse riikidesse.
- (4) Nõukogu direktiiviga 2005/94/EÜ ⁽³⁾ on kehtestatud teatavad ennetusmeetmed linnugripi järelevalve ja varajase avastamise jaoks ning minimaalsed tõrjemeetmed, mida kohaldatakse selle haiguse puhangu korral kodulindude või muude tehistingimustes peetavate lindude suhtes. Selles direktiivis on sätestatud kaitse- ja järelevalvetsoonide kehtestamine kõrge patogeensusega linnugripi puhangu korral.
- (5) Madalmaad teatasid komisjonile alatüüpi H5N8 kuuluva viiruse põhjustatud kõrge patogeensusega linnugripi puhangust tema territooriumil asuvas ettevõttes, kus kasvatatakse kodu- või muid tehistingimustes peetavaid linde, ning võttis kohe direktiiviga 2005/94/EÜ nõutud meetmed, mis hõlmasid kaitse- ja järelevalvetsoonide kehtestamist.
- (6) Komisjon on koostöös Madalmaadega need meetmed läbi vaadanud ja leidnud, et liikmesriigi pädeva asutuse kehtestatud tsoonide piirid on piisaval kaugusel ettevõttest, kus haiguspuhangu esinemine on kinnitust leidnud.
- (7) Liidusesiseses kaubanduses tarbetute häirete tekkimise ja kolmandates riikides põhjendamatute kaubandustõkete kehtestamise ärahoidmiseks on vaja koostöös Madalmaadega kehtestada liidu tasandil kiiresti kõnealuses liikmesriigis kehtestatud kaitse- ja järelevalvetsoonid.

⁽¹⁾ EÜT L 395, 30.12.1989, lk 13.⁽²⁾ EÜT L 224, 18.8.1990, lk 29.⁽³⁾ Nõukogu 20. detsembri 2005. aasta direktiiv 2005/94/EÜ linnugripi tõrjet käsitlevate ühenduse meetmete ning direktiivi 92/40/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 10, 14.1.2006, lk 16).

- (8) Seega tuleks kuni alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee järgmise kohtumiseni esitada käesoleva otsuse lisas Madalmaade kaitse- ja järelevalvetsoonid, milles kohaldatakse direktiivis 2005/94/EÜ sätestatud loomatervis- hoiualaseid tõrjemeetmeid, ning näha ette ajavahemik, mille jooksul kõnealuste tsoonide staatus on kehtiv.
- (9) Käesolev otsus tuleb läbi vaadata alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee järgmisel kohtumisel,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Madalmaad tagavad, et vastavalt direktiivi 2005/94/EÜ artikli 16 lõikele 1 kehtestatud kaitse- ja järelevalvetsoonid hõlmavad vähemalt käesoleva otsuse lisa A ja B osas loetletud piirkondi.

Artikkel 2

Käesolevat otsust kohaldatakse kuni 31. detsembrini 2016.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud Madalmaade Kuningriigile.

Brüssel, 28. november 2016

Komisjoni nimel

komisjoni liige

Vytenis ANDRIUKAITIS

LISA

A OSA

Artiklis 1 osutatud kaitsetsoon:

ISO riigikood	Liikmesriik	Nimi
NL	Madalmaad	Piirkond Biddinghuizen — Vanaf kruising Swifterweg (N710) met Hoge Vaart (water), Hoge Vaart volgen in noordoostelijke richting tot aan Oosterwoldertocht (water). — Oosterwoldertocht volgen in zuidoostelijke richting tot aan Elburgerweg (N309). — Elburgerweg (N309) volgen tot aan de brug in Flevoweg over het Veluwemeer. — Veluwemeer volgen in zuidwestelijke richting tot aan Bremerbergweg (N708). — Bremerbergweg (N708) volgen in noordwestelijke richting overgaand in Oldebroekerweg tot aan Swifterweg (N710). — Swifterweg (N710) volgen in noordelijke richting tot aan Hoge Vaart (water).

B OSA

Artiklis 1 osutatud järelevalvetsoon:

ISO riigikood	Liikmesriik	Nimi
NL	Madalmaad	Piirkond Biddinghuizen — Vanaf Knardijk N302 in Harderwijk de N302 volgen in noordwestelijke richting tot aan de N305. — Bij splitsing de N305 volgen in noordelijke richting tot aan N302. — De N302 volgen tot Vleetweg. — De Vleetweg volgen tot aan de Kuilweg. — De kuilweg volgen tot aan de Rietweg. — De Rietweg volgen in noordoostelijke richting tot aan de Larserringweg. — De Larserringweg volgen in noordelijke richting tot de Zeeasterweg. — De Zeeasterweg volgen in oostelijke richting tot aan Lisdoddepad. — Lisdoddepad volgen in noordelijke richting tot aan de Dronterweg. — De Dronterweg volgen in oostelijke richting tot aan de Biddingweg (N710). — De Biddingweg (N710) in noordelijke richting volgen tot aan de Elandweg. — De Elandweg volgen in westelijke richting tot aan de Dronterringweg (N307). — Dronterringweg (N307) volgen in Zuidoostelijke overgaand in Hanzeweg tot aan Drontermeer(Water). — Drontermeer volgen in zuidelijke richting ter hoogte van Buitendijks. — Buitendijks overgaand in Buitendijksweg overgaand in Groote Woldweg volgen tot aan Zwarteweg. — De Zwarteweg in westelijke richting volgen tot aan de Mheneweg Noord. — Mheneweg Noord volgen in zuidelijke richting tot aan de Zuiderzeestraatweg. — Zuiderzeestraatweg in zuidwestelijke richting volgen tot aan de Feithenhofsweg.

ISO riigikood	Liikmesriik	Nimi
		— Feithenhofsweg volgen in zuidelijkerichting tot aan Bovenstraatweg. — Bovenstraatweg in westelijke richting volgen tot aan Laanzichtsweg. — Laanzichtsweg volgen in zuidelijke richting tot aan Bovendwarsweg. — Bovendwarsweg volgen in westelijke richting tot aan de Eperweg (N309). — Eperweg (N309) volgen in zuidelijke richting tot aan autosnelweg A28 (E232). — A28 (E232) volgen in zuidwestelijke richting tot aan Harderwijkerweg (N303). — Harderwijkerweg(N303) volgen in zuidelijke richting tot aan Horsterweg. — Horsterweg volgen in westelijke richting tot aan Oude Nijkerkerweg. — Oude Nijkerkerweg overgaand in arendlaan volgen in zuidwestelijke richting tot aan Zandkampweg. — Zandkampweg volgen in noordwestelijke richting tot aan Telgterengweg. — Telgterengweg volgen in zuidwestelijke richting tot aan Bulderweg. — Bulderweg volgen in westelijke richting tot aan Nijkerkerweg. — Nijkerkerweg volgen in westelijke richting tot aan Riebroeksesteeg. — Riebroekersteeg volgen in noordelijke/westelijke richting (doodlopend) overste-kend A28 tot aan Nulderneauw (water). — Nulderneauw volgen in noordelijke richting overgaand in Wolderwijd (water) tot aan Knardijk (N302). — N302 volgen in Noordwestelijke richting tot aan N305.

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2016/2086,**28. november 2016,****milles käsitletakse teatavaid ajutisi kaitsemeetmeid seoses alatüüpi H5N8 kuuluva viiruse põhjustatud kõrge patogeensusega linnugripiga Rootsis***(teatavaks tehtud numbri C(2016) 7852 all)***(Ainult rootsikeelne tekst on autentne)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 11. detsembri 1989. aasta direktiivi 89/662/EMÜ veterinaarkontrollide kohta ühendusesiseses kaubanduses seoses siseturuga väljakujundamisega, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 9 lõiget 3,võttes arvesse nõukogu 26. juuni 1990. aasta direktiivi 90/425/EMÜ, milles käsitletakse ühendusesiseses kaubanduses teatavate elusloomade ja toodete suhtes seoses siseturuga väljakujundamisega kohaldatavaid veterinaar- ja zootehnilisi kontrole, ⁽²⁾ eriti selle artikli 10 lõiget 3,

ning arvestades järgmist:

- (1) Linnugriip on lindude nakkav viirushaigus, millesse võivad nakatuda ka kodulinnud. Kodulindude nakatumisel linnugriipi avaldub haigus peamiselt kahes vormis, mida eristatakse nende virulentsuse järgi. Madala patogeensusega haigusvorm põhjustab tavaliselt ainult kergeid sümptomeid, kõrge patogeensusega vorm aga põhjustab enamiku kodulinnuliikide puhul lindude väga suurt suremust. Kõnealune haigus võib tugevalt mõjutada kodulinnukasvatuse kasumlikkust.
- (2) Kuigi linnugriip esineb peamiselt lindudel, on seda põhjustava viirusega nakatumist esinenud teatavates tingimustes mõnikord ka inimestel.
- (3) Linnugripi puhangu korral on oht, et haigusetekiataja võib levida muudesse ettevõtetesse, kus kasvatatakse kodu- või muid tehistingimustes peetavaid linde. Selle tulemusel võib see eluslindudega või nende toodetega kauplemise tagajärjel levida ühest liikmesriigist teistesse liikmesriikidesse või kolmandatesse riikidesse.
- (4) Nõukogu direktiiviga 2005/94/EÜ ⁽³⁾ on kehtestatud teatavad ennetusmeetmed linnugripi järelevalve ja varajase avastamise jaoks ning minimaalsed tõrjemeetmed, mida kohaldatakse selle haiguse puhangu korral kodulindude või muude tehistingimustes peetavate lindude suhtes. Selles direktiivis on sätestatud kaitse- ja järelevalvetsoonide kehtestamine kõrge patogeensusega linnugripi puhangu korral.
- (5) Rootsi teatas komisjonile alatüüpi H5N8 kuuluva viiruse põhjustatud kõrge patogeensusega linnugripi puhangust tema territooriumil asuvas ettevõttes, kus kasvatatakse kodu- või muid tehistingimustes peetavaid linde, ning võttis kohe direktiiviga 2005/94/EÜ nõutud meetmed, mis hõlmasid kaitse- ja järelevalvetsoonide kehtestamist.
- (6) Komisjon on koostöös Rootsiga need meetmed läbi vaadanud ja leidnud, et liikmesriigi pädeva asutuse kehtestatud tsoonide piirid on piisaval kaugusel ettevõttest, kus haiguspuhangu esinemine on kinnitust leidnud.
- (7) Liidusesiseses kaubanduses tarbetute häirete tekkimise ja kolmandates riikides põhjendamatute kaubandustõkete kehtestamise ärahoidmiseks on vaja koostöös Rootsiga kehtestada liidu tasandil kiiresti kõnealuses liikmesriigis kehtestatud kaitse- ja järelevalvetsoonid.

⁽¹⁾ EÜT L 395, 30.12.1989, lk 13.⁽²⁾ EÜT L 224, 18.8.1990, lk 29.⁽³⁾ Nõukogu 20. detsembri 2005. aasta direktiiv 2005/94/EÜ linnugripi tõrjet käsitlevate ühenduse meetmete ning direktiivi 92/40/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 10, 14.1.2006, lk 16).

- (8) Seega tuleks kuni alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee järgmise kohtumiseni esitada käesoleva otsuse lisas Rootsi kaitse- ja järelevalvetsoonid, milles kohaldatakse direktiivis 2005/94/EÜ sätestatud loomatervis- hoiualaseid tõrjemeetmeid, ning näha ette ajavahemik, mille jooksul kõnealuste tsoonide staatus on kehtiv.
- (9) Käesolev otsus tuleb läbi vaadata alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee järgmisel kohtumisel,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Rootsi tagab, et vastavalt direktiivi 2005/94/EÜ artikli 16 lõikele 1 kehtestatud kaitse- ja järelevalvetsoonid hõlmavad vähemalt käesoleva otsuse lisa A ja B osas loetletud piirkondi.

Artikkel 2

Käesolevat otsust kohaldatakse kuni 31. detsembrini 2016.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud Rootsi Kuningriigile.

Brüssel, 28. november 2016

Komisjoni nimel

komisjoni liige

Vytenis ANDRIUKAITIS

LISA

A OSA

Artiklis 1 osutatud kaitsetsoon:

ISO riigikood	Liikmesriik	Nimi
SE	Rootsi	Piirkond Helsingborgi omavalitsusüksuse (ADNSi kood 01200) piirkonna osad, mis asuvad sellise kolme kilomeetri raadiusega ringi sees, mille keskpunkti WGS84 koordinaadid on N 56,053495 ja E 12,848939.

B OSA

Artiklis 1 osutatud järelevalvetsoon:

ISO riigikood	Liikmesriik	Nimi
SE	Rootsi	Piirkond Helsingborgi, Ängelholmi, Bjuvi ja Åstorpi omavalitsusüksuse (ADNSi kood 01200) osad, mis ulatuvad väljapoole kaitsetsoonina kirjeldatud ala ja mis asuvad sellise kümne kilomeetri raadiusega ringi sees, mille keskpunkti WGS84 koordinaadid on N 56,053495 ja E 12,848939.

ISSN 1977-0650 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5082 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu Väljaannete Talitus
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET